БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 182 (6.265) • 5 август 1975 йил, сешанба • Баҳоси 2 тийин

МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИМИЗ — КПСС XXV СЪЕЗДИГА!

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

ХЕЛЬСИНКИ, 2 август. (ТАСС махсус мухбири). КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги Совет Иттифоқи делегацияси бугун Финляндия пойтахтидан жўнаб кетди.

Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган кенгашнинг якунловчи босқичида қатнашган делегация состави КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико (делегация бошлиғининг ўринбосари) КПСС Марказий Комитетининг аъзоси К. У. Черненко, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари А. Г. Ковалевдан иборат эди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчилари А. М. Александров. А. И. Блатов, ТАСС бош директори Л. М. Замятин, СССР ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзолари Г. М. Корниенко, А. П. Бондаренко ва бошқа расмий кишилар делегация билан бирга жўнаб кетдилар.

Л. И. Брежнев Финляндия президенти Урхо К. Кекконен билан бирга аэропортга келдилар, бу ерда уларни пойтахт аҳолиси самимий табриклади.

Совет Иттифоқи ҳамда Финляндиянинг давлат байроқлари билан безатилган аэродромга Л. И. Брежневни, делегация аъзоларини кузатиш учун Финляндия бош министри К. Лийнамаа, ташқи ишлар министри О. Маттила, савдо ва саноат министри А. Рюткенен келдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари И. Н. Земсков, СССРнинг Финляндиядаги элчиси В. С. Степанов, Финляндиянинг СССРдаги элчиси Я. Халлама, социалистик мамлакатлар дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари, Финляндиядаги совет муассасаларининг ходимлари бор эди.

Болалар Л. И. Брежневга гулдасталар тақдим қилдилар.

Л. И. Брежнев, У. К. Кекконен самолёт зинапоясига қараб йўл олдилар. Президент, Финляндиянинг бошқа давлат арбоблари Леонид Ильич Брежневга оқ йўл тиладилар.

Самолёт Москвага қараб йўл олди.

* * *

Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган кенгашнинг Хельсинкида бўлиб ўтган якунловчи босқичида қатнашган Совет Иттифоқи делегацияси 2 августда Москвага қайтиб келди.

Делегацияга КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилик қилди.

Делегация составида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси К. У. Черненко, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари А. Г. Ковалев бор эди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчилари А. М. Александров, А. И. Блатов, ТАСС бош директори Л. М. Замятин, СССР ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзолари Г. М. Корниенко, А. П. Бондаренко ва бошқа расмий кишилар ҳам делегация билан биргаликда Москвага қайтиб келишди.

Аэродромда ўртоқ Л. И. Брежневни ва делегация аъзоларини Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, Ш. Р. Рашидов, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, КПСС Марказий Комитети аъзолари Б. П. Бугаев, В. В. Кузнецов, Г. Э. Цуканов, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидатлар, В. С. Папутин, С. К. Цвигун, КПСС Марказий ревизия комисссиясининг аъзолари К. М. Боголюбов, М. С. Смиртюков, Г. К. Цинев, КПСС Марказий Комитети ишлар мудирининг биринчи ўринбосари М. И. Кувшинов ўртоқлар кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида Финляндия Республикасининг СССРдаги муваққат ишлар вакили Юрки Аймонен ҳам бор эди. (ТАСС).

БУРЧГА САДОҚАТ НАМУНАСИ

Куни кеча матбуотда Марғилон шойи комбинатининг тўқувчиси Ойша Абдураҳмонова, «Ташсельмаш» заводининг токари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Борис Владимирович Ефремов, Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси Дилбар Қулматова, Фарғона нефтни қайта ишлаш заводининг оператори Авазжон Валиев ўртоқларнинг меҳнатда энг катта ютуқларга эришганлиги тўғрисида партия XXV съездига юбориладиган рапортларга ўз имзосини чекиш ҳуқуқига эга бўлиш учун мусобақани авж олдириш юзасидан республиканинг барча меҳнаткашларига мурожаати ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг шу масала юзасидан қабул қилган қарори эълон қилинди.

Ташаббускор ишчилар КПСС XXV съездини муносиб кутиб олишга интилиб, беш йилликнинг якунловчи йили планини, 1976 йил биринчи квартали топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан зиммаларига юксак социалистик мажбуриятлар олдилар. Уларнинг бу ватанпарварлик ҳаракати юксак онглиликни, партия ва халқ олдидаги, социалистик Ватанимиз олдидаги бурчни чуқур англаганликни яққол исбот этди.

— Шу кунларда ҳаммамиз КПССнинг бўлажак XXV съезди тўғрисида, съездни қандай кутиб олиш ҳақида, уни нималар билан нишонлаш тўғрисида ўйламоқдамиз, — деб таъкидлашади ташаббускорлар ўз мактубларида, — бунга жавоб битта: биз съездни зарбдор меҳнат билан кутиб оламиз, барча ходимлар, бригадалар, участкалар, цехлар, корхоналар тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йили планларини, ўз социалистик мажбуриятларини бажаришларига, ўнинчи беш йилликнинг дастлабки кунлариданоқ муваффақиятли ишлаш учун мустаҳкам негиз яратишларига ҳаракат қиламиз.

Тўрт коммунистнинг, тиниб-тинчимас тўрт ташаббускорнинг ҳар бири замонамизнинг энг муҳим воқеаси — КПСС XXV съезди шарафига ўз зиммасига конкрет шахсий мажбуриятлар қабул қилди.

ОЙША АБДУРАҲМОНОВА: шу йил март ойининг бошларидаёқ икки беш йиллик планни бажариб қўйди. Йил охиригача яна бир йиллик план миқдорида—22 минг метр шойи газлама ишлаб чиқариб, 1976 йил 24 февралгача ўнинчи беш йилликнинг дастлабки йили биринчи квартал планини бажариб, планда белгиланган 80 процент ўрнига маҳсулотнинг 95 процентини биринчи сортга топширмоқчи, шу орада яна иккита шогирд тайёрламоқчи.

БОРИС ВЛАДИМИРОВИЧ ЕФРЕМОВ: шу йил май ойидаёқ ўн йиллик планни адо этиб, йил охиригача яна бир йиллик топшириқни, съезд очиладиган кунгача бир ярим йиллик топшириқни бажаришга сўз берди.

ДИЛБАР ҚУЛМАТОВА: яқингинада 26 станок ўрнига 48 дастгоҳга хизмат қилишга ўтди. Шу йил топшириғини 19 сентябрда, 1976 йил биринчи квартал планини 15 февралда бажариш, пландан ташқари 10 минг метр газлама ишлаб чиқариб, жами маҳсулотни фақат биринчи сортга топширишга аҳд қилди.

АВАЗЖОН ВАЛИЕВ: йиллик планни 26 декабргача, янги йилнинг икки ойлик планини съезд очиладиган кунгача бажариб, планга қўшимча равишда минг тонна парафин ишлаб чиқариш ва съезд очиладиган куни тежаб қолинган хом ашё ҳисобига ишлаш ҳақида ҳамкасблари билан келишиб олди.

Совет кишиларида яхши анъана бор: улар мамлакатимиз ҳаётидаги шонли воқеаларни меҳнат ғалабалари билан кутиб олишади. Ташаббускор ишчилар ҳам ана шу анъанага амал қилиб, республикамизнинг барча меҳнаткашларига шундай сўзлар билан даъват этмоқдалар: ҳозир ҳар бир киши ўзининг шахсий маррасини белгилаб олсин, шахсий рекорд қўйишга эришсин, эртага эса бу рекордни кундалик нормага айлантирсин. Бу ҳаракатимиз умумхалқ ҳаракатига айлансин.

Меҳнат аҳли ташаббусининг моҳияти шундаки, бу ташаббус илғорлар қўлга киритган рекорддан иборат бўлиб қолмай, жозибакор намуна кучига, оммавий характерга эга бўлишидадир. Бу ибрат, оммавий тус олиш характери бутун-бутун корхоналарнинг ва умуман халқ хўжалигимизнинг фаолиятига ижобий таъсир кўрсатади. В. И. Ленин ижобий тажрибани такрорлаш мумкинлигини мусобақанинг асосий принципларидан биридир деб уқтирган эди. Бу принцип бугунги кунда ҳам партия, касаба союз ва хўжалик органларининг диққат-эътиборида туриши керак.

Тўққизлар ташаббуси каби бу ҳаракат ҳам оммавий тус олиши учун хўжалик раҳбарлари, партия, совет органлари ташкилотчилик ва сиёсий-оммавий ишларни кунт билан олиб боришлари даркор. Илғорлар намунаси асосида барча ходимларда ишга коммунистик муносабатда бўлишни тарбиялаш, ҳар бир ишчи ўзини корхонанинг жонкуяр эгаси деб ҳис этишига эришиш — партия ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети тўрт новатор ишчининг ташаббуси юзасидан қабул қилган қарорида область, шаҳар, район партия комитетлари, Узсовпроф, Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитети, республика министрликлари ва идоралари зиммасига ана шу қимматли ватанпарварлик ҳаракатини кенг ёйиш вазифасини юклади. Мактуб барча бошланғич партия ташкилотларида, коллективларда юксак ишчанлик вазиятида муҳокама қилиниши, меҳнатда энг юксак муваффақиятларни қўлга киритишга қаратилган оммавий ватанпарварлик ҳаракатининг аҳамияти ҳар бир ишчининг онгига сингдирилиши лозим. Партия комитетлари, министрлик ва идоралар, корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари меҳнатда энг юксак кўрсаткичларга эришган мусобақа илғорларини маънавий ва моддий рағбатлантириш системасини тўғри қўшиб олиб боришлари даркор.

Бутун мамлакатимизда бўлгани қатори республикамизда ҳам меҳнат коллективларининг, барча меҳнаткашларнинг асосий диққат-эътибори беш йилликни муваффақиятли якунлашга, КПСС XXV съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга қаратилган. Ватанпарвар ишчиларнинг партия съездига рапорт бериш ҳуқуқига сазовор бўлиш юзасидан бошлаб берган ташаббуси бутун республикамиз бўйлаб кенг қанот ёйишига, барча меҳнат аҳлини янги-янги шижоатларга сафарбар этишига шак-шубҳа йўқ.

ИЛҒОРЛАР ДАЪВАТИ ✦ ПЕШҚАДАМЛАР САФИ КЕНГАЯВЕРСИН! ✦ УРОҚ ВА БОЛҒА ҲАМКОРЛИГИ ✦ МЕХАНИЗАЦИЯ — ПАХТАКОР ҚАНОТИ

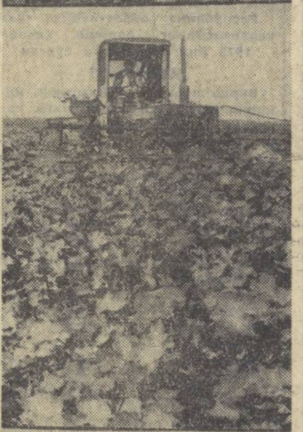

Сирдарё области. Гулистон районидаги «Коммунизм» колхозининг механизаторлари пахтачиликни комплекс механизациялаштириш ташаббускорлари бўлмоқда. Бу хўжаликда пахтачиликдаги бир қатор машаққатли қўл меҳнатлари механизация зиммасига юкланган. Колхоз пахтакорлари тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилида гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» ҳосили етиштириш учун курашмоқдалар. Суратларда: (юқоридан пастга) колхоз раиси, Ленин мукофоти лауреати Жавот Кўчиев. Механизация ёрдамида чеканка қилинмоқда. Миришкор сувчи Пардабой Донаев эгатларга оби-ҳаёт етакламоқда.

А. Тўраев фотолари.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

ЧОРВАДОРЛАРГА — ОТАЛИҚ ЁРДАМИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Тошкентдаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Узсельхозтехника» тажриба ремонт-механика заводи коллективининг колхоз ва совхозларнинг ишлаб турган ва қурилаётган чорвачилик комплексларига оталиқ ёрдамини кўрсатиш тўғрисида республикадаги барча саноат корхоналарига мурожаатини маъқуллади.

Область ва район партия комитетлари бу мурожаатни саноат корхоналарининг, «Узсельхозтехника» бирлашмаларининг партия йиғилишларида муҳокама қилиб, технология ускуналари ва механизмлардан фойдаланишда чорвачилик комплекслари ҳамда фермаларига доимий конкрет оталиқ ёрдами кўрсатишни уюштиришлари керак.

Республика ва область газеталари редакцияларига чорвачиликка оталиқ ёрдами кўрсатиш соҳасида саноат корхоналари қилаётган ишларни мунтазам равишда ёритиш топширилди.

ТОШКЕНТДАГИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ «УЗСЕЛЬХОЗТЕХНИКА» ТАЖРИБА РЕМОНТ-МЕХАНИКА ЗАВОДИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРНИНГ ИШЛАБ ТУРГАН ВА ҚУРИЛАЁТГАН ЧОРВАЧИЛИК КОМПЛЕКСЛАРИГА ОТАЛИҚ ЁРДАМИНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА ЎЗБЕКИСТОН ССРДАГИ БАРЧА САНОАТ КОРХОНАЛАРИ КОЛЛЕКТИВЛАРИГА

МУРОЖААТИ

Сўнгги йилларда республикада пахта етиштириш кўпайиши билан бирга чорвачиликни ривожлантириш суръатлари ҳам жадаллашди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қимматли озиқ-овқат маҳсулотларини жойларнинг ўзида етиштириш ҳисобига аҳолининг шу маҳсулотларга бўлган талаб-эҳтиёжини тўлароқ қондириш тўғрисида мамлакат пахтакор республикаларининг партия-хўжалик активи йиғилишида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев қўйган вазифани бажара бориб, 1975—1980 йилларда концентрациялаш, ихтисослаш ва кооперациялаш негизида чорвачиликни янада ривожлантириш юзасидан белгиланган конкрет тадбирларни маъқуллади. Чорвачилик комплекслари, паррандачилик фабрикалари ва фермалар қуриш ҳамда реконструкция қилиш, улардаги сермеҳнат жараёнларни механизациялаш; гўшт, сут, тухум етиштиришни саноат негизига кўчириш юзасидан катта программа белгилачди.

Биз ана шу ғоят катта ишда республикадаги саноат корхоналари қишлоқ меҳнатчиларига доимо таъсирчан ёрдам бериб туришлари лозим деб ҳисоблаймиз. Ўнлаб чорвачилик комплекслари шу йилнинг ўзидаёқ ишга туширилади. Бу комплекслар, одатда, юксак даражада механизациялашган бўлиб, серунум машиналар, механизмлар, ускуналар билан жиҳозланган жуда кўп турли технология линияларига эга. Буларнинг ҳаммаси фермаларнинг машина-ускуналарига юксак малакали хизмат кўрсатишни, саноат усулидан фойдаланишни ташкил этишни талаб қилади.

Тошкентдаги «Узсельхозтехника» тажриба ремонт-механика заводининг коллективи лойиҳада белгиланган қувватларни тезроқ ўзлаштиришнинг, чорвачилик комплексларининг самарали ишлашини таъминлашнинг жуда муҳимлигини тушуниб, Тошкент областидаги Оҳангарон районида ўн минг бош қорамолни ўстириш ва сўқимга боқиш юзасидан чорвачилик комплексини ўз оталиғига олади. Биз ўз зиммамизга қуйидаги мажбуриятларни оламиз:

— комплекс технология линияларини ремонт қилувчи ва созловчи махсус устахона ташкил этамиз ва машина-ускуналарни созлашда мунтазам зарур техникавий ёрдам берамиз;

— технология линияларига ностандарт ускуналар ва запас қисмларни тайёрлаб берамиз ҳамда ана шу линияларнинг соз бўлишини таъминлаймиз, шунингдек бир кеча-кундузда 100 тонна суспензия ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган хлорелла етиштирувчи қурилмаларни барпо этиш ва монтаж қилишда техникавий ёрдам берамиз;

—қирқиш ва ўлчаш асбобларини, комплекси эҳтиёжлари учун шунингдек, зарур материал ва электродларни мунтазам равишда ажратамиз;

— слесарлар, электриклар, станокчилар, сантехниклар ва ана шу касбдаги бошқа ишчиларни тайёрлаш ва малакасини оширишда доимо ёрдам берамиз;

— комплекснинг технологик ва автоматик системаларини такомиллаштириш ҳамда модернизациялашда доимо инженер-техникавий ёрдам берамиз.

Биз республика барча саноат корхоналарини биздан ибрат олиб, ишлаб турган ва қурилаётган чорвачилик комплекслари, фермалари ва паррандачилик фабрикаларини оталиққа олишга чақирамиз.

Саноат корхоналари ходимларининг ёрдами чорвачилик фермаларининг меҳнатчиларига чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш, шу маҳсулотлар билан аҳолини таъминлашни яхшилаш соҳасидаги масъулиятли вазифани муваффақиятли равишда бажариш имконини беради.

Ушбу мурожаат завод ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг умумий йиғилишида қабул қилинган.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

ЕМ-ХАШАК ТАЙЁРЛАШНИ АВГУСТДА ТУГАЛЛАЙЛИК

Республика фермалари ва далаларининг меҳнатчилари бу йилги мураккаб шароитларда вужудга келган қийинчиликларни муваффақиятли бартараф этиб, ем-хашак тайёрлаш суръатларини кучайтирмоқдалар. Август ойининг бошларига келиб, республика колхоз ва совхозларида 2 миллион 900 минг тоннадан кўпроқ — топшириққа нисбатан 63 процент миқдорда хашак тайёрланди ва 1 миллион 420 минг тонна — топшириққа нисбатан 78 процент миқдорда сенаж ғамлаб қўйилди.

Андижон областининг, Янгиқўрғон, Шаҳрисабз, Фориш, Вобкент ва Қарши районларининг хўжаликлари хашак тайёрлаш йиллик топшириғини бажариб бўлдилар. Норин, Учқўрғон, Шаҳрисабз, Наманган, Денов, Сариосиё, Сирдарё, Оққўрғон, Бўка, Қуйи Чирчиқ ва бошқа бир қанча районларнинг хўжаликлари сенаж бостириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажардилар.

Илғор хўжаликлар ва районлар беданинг учинчи ўримини тугаллаб, тўртинчи ўримга киришдилар. Хўжаликларнинг раҳбарлари, мутахассислар, барча қишлоқ меҳнатчилари жамоат чорвачилигини етарли миқдорда сифатли ем-хашак билан таъминлаш учун бутун куч, тажриба ва билимларини сарфламоқдалар.

Аммо ем-хашак тайёрлаш ҳамма жойда ҳам яхши бораётгани йўқ. Кўпгина хўжаликлар, бир қанча районлар беда ўримини пайсалга солмоқдалар, ички резервлардан етарли фойдаланмаётирлар, моддий ва меҳнат ресурсларини ишлаб чиқариш тармоқларига тўғри тақсимламаётирлар, ем-хашак тайёрлашда орқада қолмоқдалар. Тахтакўпир, Тўрткўл, Нукус, Чимбой, Томди, Ғиждувон, Ғаллаорол, Деҳқонобод, Ғузор, Чуст, Тўрақўрғон, Косонсой, Нарпай, Ховос, Пискент, Ўзбекистон, Қува районларининг ва Хоразм областидаги ҳамма районларнинг хўжаликлари хашак тайёрлаш йиллик топшириғини 25-30 процент бажардилар, холос.

Шу районларнинг раҳбарлари қолоқликни тугатиш учун таъсирчан чоралар кўрмаётирлар. Ўтган бир ҳафта ичида шу районларда ем-хашак тайёрлаш суръатлари ҳатто кескин камайиб кетди, Когон, Навоий, Мирзачўл, Оқ олтин, Ворошилов, Оҳангарон, Бўстонлиқ районларининг хўжаликларида эса шу муддат ичида бирон килограмм сенаж бостирилмади.

Андижон ва Сирдарё областларининг меҳнатчилари маккажўхоридан силос бостиришни уюшқоқлик билан бошлаб юбордилар. Аммо умуман республикада силос бостириш суръатлари бултурги даражадан орқада қолмоқда. Хўжаликларнинг раҳбарлари, мутахассислар силос йиғиштириш техникасини қисқа муддат ичида ремонтдан чиқаришлари, маккажўхоризорлардаги ўрим ишлари фронтини кенгайтиришлари, силос йиғиштириш комбайнларининг юксак унум билан ишлашига эришишлари, силос бостиришни қисқа муддатларда сифатли қилиб тугаллашлари лозим. Сўталари дон учун қайириб олингандан кейин, маккажўхорининг қуруқ поясидан силос бостиришга алоҳида эътибор берилиши керак.

Гўшт, сут етиштиришни кўпайтириш ва чорвачиликнинг самарадорлигини ошириш кўп жиҳатдан ем-хашакнинг тўйимлилигига, улардаги оқсил моддаларнинг мувозанатига боғлиқ бўлади. Химия бу ишда ёрдам беради. Синтетик мочевина (карбамид) кавш қайтарадиган моллар — қора мол ва қўйларни боқиш учун протеин ўрнига ўтиши мумкин.

Карбамидни силос массасига қўшиш — ундан фойдаланишнинг энг оддий, қулай ва истиқболли усулидир. Силос бостириш жараёни[illegible] ҳар тонна масса ҳисобига 4—5 кило[illegible]грамм миқдорида карбамид қўши[illegible]лади. Карбамидни силос массасиг[illegible] қўшишни дозаторлар ёрдамида осон механизациялаштирса бўлади.

Маҳаллий қишлоқ хўжалиги органлари, «Узсельхозтехника» бостириладиган жамики силос массасига карбамид қўшиш учун ҳамма чораларни кўришлари зарур. Жойларнинг ўзида карбамид қўшиб маккажўхоридан силос бостириш усулларини кўрсатиш ва шу масалага бағишланган семинарлар ўтказиш керак.

Витаминли ўт талқони тайёрлаш сифатли ем-хашакни кўпайтиришнинг муҳим резервларидан биридир. Ҳозирги вактда республика колхоз ва совхозларида АВМ агрегатларидан 115 таси ишлаб турибди, шу агрегатлар ёрдамида 34 минг тонна беда талқони тайёрланди ёки план 29 процент бажарилди. Қорақалпоғистон АССР, Жиззах, Хоразм, Бухоро ва Наманган областларининг колхоз ва совхозлари шу қимматли озуқани тайёрлаш соҳасида орқада қолмоқдалар. Қорақалпоғистон автоном республикасида мавжуд 34 та АВМ агрегатларидан атиги 13 таси ўрнатилган, ишлаб турган ҳар бир агрегат ҳисобига атиги 60 тонна ёки нормада белгиланганидан 5-6 баравар кам витаминли талқон тайёрланган. Жиззах, Фарғона, Хоразм ва Наманган областларида ҳам аҳвол шундай.

Ем-хашак тайёрлашда ҳал қилувчи давр бошланди. Партия, совет ва қишлоқ хўжалиги органларининг, хўжалик раҳбарлари ва мутахассисларининг асосий эътиборини пахта теримига оммавий равишда киришиладиган пайтгача ҳамма резервлардан тўғри ва ғоят самарали фойдаланишга, барча меҳнат ресурсларини ем-хашак тайёрлашга сафарбар этишга қаратиш ҳамда ҳар бир колхоз ва совхознинг пичан, сенаж, силос ва бошқа турдаги ем-хашак тайёрлаш юзасидан олган мажбуриятларининг сўзсиз бажарилишига эришиш ҳозирги энг муҳим вазифадир.

(ЎзТАГ).

ФРАНЦИЯЛИК МЕҲМОНЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов республикага меҳмон бўлиб келган Франция Компартияси Сиёсий бюросининг аъзоси, ФКП Марказий Комитетининг секретари Андре Вьегени 4 августда қабул қилди.

Бўлиб ўтган дўстона суҳбат чоғида Ўзбекистон меҳнаткашлари Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгаш якунларини, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Хельсинкида сўзлаган нутқини чуқур мамнуният билан кутиб олганликлари тўғрисида меҳмонга гапириб берилди. Андре Вьеге республиканинг экономикаси ва маданияти ривожланаётганлиги билан, КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш соҳасида партия ташкилотлари қилаётган ишлари билан, партия XXV съездини муносиб равишда кутиб олиш учун бошланган мусобақада республика меҳнаткашлари эришаётган муваффақиятлари билан таништирилди.

Андре Вьеге Ўзбекистон бўйлаб сафар қилади. У Тошкентга келган кунидаёқ В. И. Ленин Марказий музейининг филиалини бориб кўрди, шаҳарнинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирди.

(ЎзТАГ).

ДЕҲҚОНЛАР КЕНГАШИ

НАМАНГАН, 4 август. (ЎзТАГ). Бугун Наманган районидаги Тельман номли колхозда область қишлоқ хўжалиги ходимларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгаш иштирокчилари ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини парвариш қилишни кучайтириш тадбирларини белгилаб чиқдилар, 1975 йил ва умуман беш йилликдаги планларни ҳамда, социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш соҳасида область деҳқонларининг вазифаларини муҳокама қилдилар.

Кенгашда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев нутқ сўзлади.

КОММУНИСТЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

ТАШАББУСКОРЛАР

Шоир Ғафур Ғулом айтганидек инсон ўз тақдирини ўз қўли билан яратади. Биз ҳикоя қилмоқчи бўлган қаҳрамонимиз ҳам ана шундай одамлар тоифасидан. Тўрт оғайни ботирлардан бири — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Борис Ефремов ҳозир 37 ёшда. Отаси — қирувчи-учувчи Владимир Ефремов немис-фашист босқинчиларига қарши мардларча курашиб ҳалок бўлган. Ёш Борис ва унинг опаси Ғерани уруш йилларида Ўзбекистон пойтахти — Тошкент ўз бағрига олиб тарбиялади. Борис 18 ёшида Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлик заводига ишга келди. 19 йилдан бери у шу ерда меҳнат қилмоқда. Завод коллективи уни тарбиялаб, ҳунар ўргатди. Б. Ефремов шу ерда КПСС сафига қабул қилинди. Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда Тошкентдаги авиация техникумини тугаллаб, ўрта махсус маълумотли бўлди. Оддий ишчи қизга уйланди. Хотини Людмила Васильевна ўтган йили педагогика институтини тугаллаб, ҳозир ўқитувчилик қилмоқда. Ташаббускор коммунист Б. Ефремов яқинда бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажаргани тўғрисида ғалаба рапорти берган эди. Биз қуйида унинг янги ватанпарварлик ташаббуси тўғрисида ҳикоя қиламиз.

ИШОНЧ

Саратоннинг қайноқ куни...

Осмоннинг тиниқ гумбазига офтоб нур ўтовини тиккан. Машина сув сепиб ўтган йўллардан жимирлаб ҳовур кўтарилади. Қуёш шуъласига чўмилган дов-дарахтлар соясида қушлар базми. Заводнинг кенг, равон асфальт йўлида одамлар оқими қалин. Улар иш кунини тугатиб, ошиқмай, кўчани тўлдириб боришмоқда.

— Борис, ҳой Борис!

Чуқур хаёллар оғушида аста одим ташлаб бораётган йигит ялт этиб атрофига қаради. Одамлар орасини ёриб Борис Григорьевич Назаров келарди. Келди-ю, йигитнинг қўлидан ушлаб цехга бошлади: Бу ёққа юр-чи, шунча ишни қилиб қўйиб яна индамай юрибсан, — деди у шогирдининг елкасига оҳиста уриб қўяркан, — қани сўзла, қулоғим сенда.

— Кўпдан бери режалаб юргандим. Ҳисоб-китобини ҳам чиқарганман. Бир беш йилликда икки беш йиллик планни бажарган эканман, қолган вақт ичида яна бир ярим йиллик планни ҳам уддалай олишимга кўзим етади.

Улар цехга қайтишди. Борисининг сменадоши Виктор Яновский ишлаётган станоклар ёнидан ўтиб, катта мастернинг хонасига киришди. Борис Григорьевич ўзи ўтирмай стулни шогирди томон сурди-да, «қани, адаш, ўтириб олиб ҳисоб-китобингни бир кўрсат-чи» деди. Борис Ефремов бир неча уйқусиз кечалар маҳсули бўлган рақамлар билан тўлиб-тошган оддий катак дафтарни устози қўлига берди. Иккови қилинажак ишларни яна қайта режалашга киришиб кетдилар.

Аслида Борис Григорьевич Назаров шогирди Ефремовнинг ҳар бир ишни аниқ ҳисоблаб, пишиқ-пухта бажаришини билса ҳам ундан ҳамиша кўз-қулоқ бўлиб туришни севарди. Чунки Борис 1956 йилда заводга келганида даставвал унинг қўлида ҳунар ўрганди. Шогирдининг тиришқоқлиги, астойдил ишлашини кўриб сира ҳам эринмай, ўзи билган барча сирларни унга ўргатди. Уни ҳақиқий ишчи қилиб тарбиялади. Шогирди ҳам устоз ишончини оқлади. Машинасозлар орасида энг нозик касб бўлган кертиб йўнувчиликни яхши эгаллаб олди. Борис Назаров шундан бери шогирдига ота ўрнига ота, ака ўрнига акалик қиляпти. Вақти келганда цехнинг кекса ва тажрибали ишчиси Фозил Солихўжаев билан бирга Борис Ефремовга партия сафига кириш учун рекомендация ҳам берди. Борис бу гал ҳам уларнинг ишончини оқлади. Энди у коммунист сифатида ўз ҳамкасблари орасида ҳамиша илғорлик билан ишлайдиган, бригаданинг бошқа аъзоларини ҳам шунга ундаб, ҳамманинг ҳам план-топшириқларни ошириб бажаришига эришадиган бўлди.

Завод коммунистлари 1971 йилда Борис Ефремовга катта ишонч билдирдилар. У КПСС XXIV съездига делегат бўлиб борди.

Бу ёш коммунист ҳаётида катта бурилиш даври бўлди. Съезд ишида қатнашаркан, бошқа делегатлар билан бирга мамлакатимизда халқ хўжалигини янада ривожлантириш юзасидан тўққизинчи беш йилликнинг улкан планларини ишлаб чиқишда иштирок этди. Съезддан қайтгач, завод коммунистлари йиғилишида кўрган-кечирганларини гапириб берди. Бир беш йилликда икки беш йиллик планни бажариш режасини ҳам ўша йиғилишда сўзлаб берди. Сирасини айтганда, бу режа у съездда қатнашаётган кунларда туғилган, бир неча кун ва ҳафталар бўйи пухта ҳисоблаб чиқилган эди. Партия комитети унинг бу янги ташаббусини маъқуллади. Бу янгилик кенг қанот ёзди. Заводда ўнлаб-юзлаб коммунистлар ва оддий ишчилар Борис Ефремов изидан бориб, тўққизинчи беш йиллик планларини муддатидан илгари бажариш юзасидан шахсий мажбурият қабул қилдилар. Энг илғор ишчилардан темирчи Маҳмуд Муйдинов, йиғувчи-слесарь Бурхон Идрисхўжаев, токарь Юрий Степаненко, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, йўнувчи Наталия Удалова ҳам бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажаришга қарор қилишди. Завод партия ташкилоти ишлаб чиқариш илғорлари учун барча зарур шароитлар яратди. Ана шундай кунларнинг бирида Борис яна устози Борис Григорьевич билан цех партия ташкилотининг секретари Юрий Свечниковга маслаҳат солди:

— Бирданига икки станокда ишламоқчиман, нима дейсизлар?

Юрий Свечников бу гапдан ҳайратланиб ҳеч нарса демади. Борис Григорьевич шогирдининг характерини яхши билгани сабабли унинг бу ишга ўйламай-нетмай қўл урмаслигини тушунар, аммо у ҳам шогирдига бирор маслаҳат беришдан ожиз эди. Чунки, завод тарихида энг нозик иш ҳисобланган йўнувчилик ишида бирваракай икки станокни бошқарган киши бўлмаганди. Йўнувчилик касбининг обдон маромини олган Борис Григорьевич ҳам ўзининг узоқ йиллик меҳнат даврида бу ишга қўл урганини жазм этолмаган эди. Борис тажрибали ишчиларнинг маслаҳат беришдан тортинаётганлигини кўриб, ўзи гап очди:

— Ҳамма гап иш вақтидан қандай фойдаланишда. Агар вақтни жиловлаб олсак, ҳар қандай ишнинг ҳам уддасидан чиқишимиз мумкин. Икки станокда ишлашга ўтиш бутун ташкилий ишларга ўзгартиш киритишни талаб этишини биламан. Энг аввало смена топшириғини ишчиларга шу куни эмас, икки-уч ва ҳатто бир ҳафта аввал бериш зарур. Шунда йўнувчи ўз ишини аввалдан режалаб олади. Эрталаб ва кечқурун бекор ўтадиган ярим соат-бир соат вақт ҳам иш учун сарфланади. Ундан кейин... Умуман мана шу станокни ҳам менга берсангиз, ўзимни бир синаб кўрай. Ишлолсам бир нав, ишлолмасам ҳисоб-китобларда янглишган бўламан.

— Майли, бир таваккал қилиб кўрайлик, — Юрий Свечников ҳаяжон билан ўрнидан турди.

Тайёргарлик ишларига бир ҳафта кетди. Борис мана шу ҳафта ичида асбоб-ускуналар сақланадиган иш столини қайта жиҳозлаб олди. Зарур асбоблар комплектини ўзига ўнғай қилиб жойлаштирди. Кечқурун иш ўрнини йиғиштириб, эрталаб тонгданоқ келиб ишлаш учун тахт қилиб қўйди. Унинг бу режасидан бригадаси аъзолари ҳам хабардор эдилар. Виктор Яновский, Николай Боронов, Борис Кольдушинский ва Юрий Никулин Борис билан бир вақтда цехга кириб келишди. Цех бошлиғи ва смена инженери ҳам шу ерда эди. Ҳамма зўр ҳаяжон билан Борисининг барча хатти-ҳаракатларини кузатиб турарди. Йигит ҳаяжонини яшириб ҳар бир минут ва секундни қатъий ҳисобга олиб диққат билан ишлашга ҳаракат қилди. У биринчи детални станокка ўрнатиб, лойиҳа асосида жойлаштирди-да, дастгоҳ ричагини босди. Станок гувиллаб ишлай бошлади. Тишлари пўлат детални кертиб-кертиб йўнарди. Борис иккинчи станокка ҳам детал ўрнатиб, ишга туширди. Кун бўйи иккала станок ўртасида мокидек тез, чаққон ҳаракат қилди. Смена тугаши арафасида унинг атрофини яна ҳамкасблари ўраб олишди. Техника назорати бўлими ходимлари келиб, синчковлик билан барча деталларни текшириб чиқишди. Сифатга путур етмаган эди. Ҳаммаси аъло сифат билан қабул қилинди. Борис шу куни смена нормасини икки юз процентдан ошириб бажарди.

Кўп ўтмай Борис яна бир ташаббус бошлади. Илгари унинг бригадасида олти киши ишларди. Бригада кенжаси ҳарбий хизматни ўташга чақирилгандан сўнг беш киши қолишди. Шулардан Юрий Никулин ёндош касбни эгаллаш нияти борлигини айтиб, бошқа участкага ўтиб ишлаш учун розилик сўради. Тўрт киши қолишди. Иш ҳажми эса кун сайин ортиб борарди. Бир куни тўртовлон йиғилиб, цех бошлиғи ва партия ташкилоти секретарини ҳам таклиф қилиб, ўзаро маслаҳат солишди:

— Олти киши ўрнига тўрт киши бўлиб ишлайверамиз. Бунга уқувимиз ҳам, кучимиз ҳам етади. Дўппи тор келиб қолганида Юрий Никулинни ёрдамга чақирармиз, — дейишди. Цех раҳбарлари бу гал ҳам йўнувчиларнинг гапини ерда қолдиришмади. Майли, тўртовлон шунга келишган бўлсангиз биз рози, завод раҳбарларини ҳам рози қиламиз. Иш қилиб, панд бериб қўймасангизлар бўлгани, — деди Ю. Свечников.

Оғир бўлса ҳам бинойидек ишлаб кетишди. Бригада тўққизинчи беш йиллик планини бажарганлиги тўғрисида шу йилнинг май ойида партия бюросига рапорт ёзди. Бу цехда теран илдиз отган, гуркираб ўсиб бораётган янги ташаббуснинг дастлабки меваси эди. Ана шу кезларда нафақат Борис Ефремовни ,балки у бошчилик қилаётган бригада аъзоларини, асбобсозлик цехи ва бутун завод меҳнат аҳлининг ҳаётида катта қувончли воқеа рўй берди. Меҳнатда кўрсатган улкан жасорати учун ташаббускор коммунист Борис Ефремовга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди. Бу хушхабар бутун бригадага янги куч-ғайрат бахш этди.

КПСС Марказий Комитети апрель Пленумининг партиянинг навбатдаги XXV съездини чақириш тўғрисидаги қарори завод коллективи ўртасида катта меҳнат ва сиёсий кўтаринкилик вужудга келтирди. Бу воқеа корхона янги тўрт қаторли «ХН-3,6» маркали пахта териш машинасини ўзлаштиришга киришаётган бир даврда рўй берди. Заводнинг 730 коммунисти партия йиғилишига тўпланди. Шу куни Борис Ефремов минбардан туриб икки беш йиллик планни бажарганлиги тўғрисида рапорт берди. Йиғилишда кўп коммунистлар сўзга чиқишди. КПСС XXV съезди шарафига ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар қабул қилишди. Завод бўйича беш йиллик маҳсулот реализация қилиш планини 12 декабргача бажариш ва пландан ташқари 4,5 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш мажбурияти қабул қилинди. Коммунистлар 25 зарбдор ўн кунлик ташаббускори бўлдилар.

Борис Ефремов йиғилишдан кўнглида яна бир режа билан қайтди. Съезд иш бошлайдиган кунгача яна бир ярим йиллик план топшириқни бажариш мумкин бўлармикин? Буни фақат аниқ ҳисоб-китобларгина кўрсатади. Бригада аъзолари билан яна маслаҳатлашиб кўриш керак. Улар нима дейишаркин? Виктор Яновский, Николай Боронов, Борис Кольдушинский ва Юрий Никулиннинг ўз етакчилари тузган режани жон-дил билан қувватлашларига Борисининг ишончи комил эди.

...Осмоннинг тиниқ гумбазига офтоб нур ўтовини тиккан. Машина сув сепиб ўтган йўллардан жимирлаб ҳовур кўтарилади. Заводнинг кенг, равон асфальт йўлида кекса ва ёш — икки ишчи ёнма-ён аста одим ташлаб боришяпти. Булар устоз ва шогирд — Борис Назаров билан Борис Ефремов. Улар эртанги иш режаларини тузиб бормоқдалар... Бу режаларнинг амалга ошишига устознинг ҳам, шогирднинг ҳам ишончлари комил. Бизнинг ҳам.

Р. ТУРСУНОВ,
Н. САЪДУЛЛАЕВ.

Республикамиз илғор ишчиларидан: Ойша Абдураҳмонова, Борис Ефремов, Дилбар Қулматова ва Авазжон Валиевларнинг тўққизинчи беш йиллик якунловчи йили мажбуриятларини муддатидан илгари бажариш, КПСС XXV съездига бериладиган рапортга имзо чекиш ҳуқуқини олиш учун мусобақани авж олдириб юбориш ҳақидаги ташаббуси кенг қулоч ёзмоқда. Андижон трикотаж фабрикаси ишчи ва хизматчилари бу ватанпарварлик ташаббусига қўшилиб, пландан ташқари кўплаб ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш учун социалистик мусобақани қизитиб юбордилар. Мусобақада ип ўраш цехи ишчиларидан Мукаррам Мадраҳимова пешқадамлик қилмоқда. Суратда: кунлик топшириқларини 120-130 процент адо этаётган М. Мадраҳимова.

У. Раҳимов фотоси.

ҚИРҒИЗИСТОН ПАХТАКОРЛАРИ АНДИЖОНДА

АНДИЖОН, 4 август. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Қардош Қирғизистон ССР Ўш области пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси 4 августда Андижонга келди. Ўш область партия комитетининг секретари ўртоқ Б. Риспаев бошлиқ бригада аъзолари зиммага олинган социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлигини текширишдан ўтказмоқдалар.

Мусобақадошлар беш группага бўлиниб областнинг Хўжаобод, Бўз, Избоскан, Марҳамат, Жалақудуқ районларига жўнаб кетдилар.

А. ҚУРОНБОЕВ.

ЭСТОН ТИЛИДА

ТАЛЛИН. (ТАСС). «Ээсти раамат» нашриёти КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг «КПСС аграр сиёсати масалалари ва Қозоғистоннинг қўриқ ерларини ўзлаштириш» деб аталган нутқ ва докладлари тўпламини эстон тилида нашрдан чиқарди.

ЧЕКАНКА ҚАНДАЙ БОРМОҚДА

Республика областларида ғўза чеканкасининг бориши ҳақида 1975 йил 4 августга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — жами чеканка қилинган майдон (процент ҳисобида); учинчи стун — механизация ёрдамида чеканка қилинган майдон (топшириққа нисбатан процент ҳисобида)

СИРДАРЕ	100,0	63,2
Тошкент	75,1	31,0
Наманган	64,5	9,5
Андижон	54,1	4,9
Сурхондарё	53,9	17,8
Жиззах	52,5	40,8
ҚҚАССР	25,5	—
Фарғона	18,2	8,8
Хоразм	12,9	—
Бухоро	10,2	10,3
Қашқадарё	9,8	0,3
Самарқанд	0,15	—
Республика бўйича:	38,5	23,5

ОММАВИЙ ИШЛАР ВА ХАТЛАР БЎЛИМИДА

«Совет Ўзбекистони»га кеча 72 та хат, 5 та фотосурат келди. Қуйида уларнинг айримлари билан танишасиз.

редакция почтасидан

БЕШ ЙИЛЛИК ИЛҒОРЛАРИ

Ижодкор шофёрлар

Ўтган йилнинг бошларида Абдумалик Дадабоев автобаза бош инженерининг хонасига кириб келди.

— Автомашинамиз моторининг қувватига қараганда унинг кузовига ортилган юк анча оз, — деди у. — Кузовни кенгайтирсак бўлмайдими?

— Бунинг учун анча бош қотириш керак. Ҳисоб-китоб қилмасдан жавоб бериб бўлмайди, — деди бош инженер А. Дадабоевнинг тўсатдан берган саволига ҳайрон бўлиб.

— Мен ҳаммасини ўйлаб қўйдим, — деди у жилмайиб. Автомашина мотори 3,5 тонна қувватга эга бўлгани ҳолда биз ҳозиргача 3,1 ёки 3,2 тоннага етар-етмас юк ташиймиз. Агар кузов кенгайтирилса, шу маркадаги машиналарга 5 тоннагача юк ортиш мумкин экан.

— Хўш, сиз қандай таклифни айтмоқчисиз! — Энди астойдил қизиқиб сўради бош инженер.

— Кузовнинг ён бортини 25 сантиметрга кенгайтириш керак, деб ҳисоблайман.

Абдумалик Дадабоевнинг бу таклифи амалда яхши самара берди. Олдин А. Дадабоев бошлиқ бригада шофёрлари, сўнгра эса автобазадаги кўпчилик шофёрлар шундай янгилик асосида ишлай бошладилар.

Илғор шофёрлардан Турғунбой Дадабоевнинг хаёлига ҳам бир фикр келиб қолди. У ўйлаб қараса, автобаза гаражининг ўзида автомашиналарнинг ишдан чиққан 30 га яқин кузови бекор ётибди. Агар ўшаларни прицепга мослаштириб, машиналарга тиркалса, иш унуми икки бараварга ортади.

Турғунбой ўзининг бу фикрини автобаза рационализаторлар бюросига маълум қилди. Бюро аъзолари таклифни қизғин қўллаб-қувватладилар. Қарабсизки, қисқа вақт ичида 29 та кузов ремонт қилиниб, прицеп ҳолига келтирилди. Улар ҳозир юк машиналарига тиркаб ишлатиляпти.

Автобаза ижодкорлари орасида Эшреф Ёқубов изланувчанлиги билан алоҳида ажралиб туради. Ўртоқ Ёқубов юк машиналари бортини автоматик ағдарадиган қилиб мослаштиришни таклиф этди.

Ҳақиқатан ҳам унинг гапида жон бор эди. Чунки автобазада нима кўп — эски машина камералари кўп. Ана шу камералардан 5-6 тасини машина бортига махсус мосламалар билан ўрнатиб, бу камераларга компрессор орқали ҳаво берилса, бортни автоматик равишда кўтариб, юкни бўшатса бўлади. Юк тушиб бўлгач эса камерадаги ҳаво очиб қўйилади, борт ўз жойига тушади.

Ремонт цехининг слесари Саъдулла Ёқубов ҳам диққатга сазовор янгиликнинг жорий этилишига эришди. У автомашина спидометрининг тросси узилган пайтда аввалгидек дарҳол янгисига алмаштириш ўрнига, уларни пайвандлаш ёрдамида улаб ишлатишни таклиф қилди. Бу таклиф ишлаб чиқаришга жорий этилса, ҳар бир автомашина ҳисобига йилига 36 сўмдан маблағни иқтисод қилиш мумкин. Томчидан йиғилиб дарё бўлур, деганларидек ҳар бир автомашинадан йилига шунчадан иқтисод қилинса давлатнинг қанчадан-қанча маблағи тежалган бўлади.

Задарё районидаги 86-автобазада юқорида номлари санаб ўтилган шофёрлар сингари ижодкорлар рўйхатини яна ҳам кенгайтира бериш мумкин. Улар ва улар сингари ўз ишининг омилкорлари бўлган шофёрларнинг ижодий изланувчанликлари, астойдил куч-ғайрат сарфлаётганликлари туфайли автобаза коллективи беш йиллик планни 1974 йилнинг июль ойидаёқ уддалаб қўйиб, ҳозирдан ўнинчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қилмоқда.

Р. ДОЛИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

ВАЪДАГА ЯРАША

Пайариқ районидаги Карл Маркс номли колхоз райондагина эмас, Самарқанд областида ҳам йирик ва кўп тармоқли хўжаликлардан саналади. Колхоз меҳнаткашлари пилла ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш беш йиллик планларини ортиғи билан адо этдилар.

Пахтакорлар эса якунловчи йилда пландаги 5900 тонна ўрнига камида 6400 тонналик «оқ олтин» ҳосили етиштириш иштиёқида бутун куч-ғайратларини ишга солиб меҳнат қилишяпти. Барча майдонлардаги ғўзалар машинабоп қилиб ўстирилмоқда. Ўтган йили ялпи ҳосилнинг 55 процентини машиналар билан териб олинган бўлса, бу йил 70 процент ҳосил машиналарда терилади. Хўжаликнинг ўзида мавжуд техника воситаларини йиғим-теримга шайлаш қизғин бошлаб юборилди.

— Хўжалигимизда иш мусобақа асосида ташкил этилган бўлиб, ҳар ўн кунда якунланиб бориладди, — дейди колхоз правлениесининг раиси Қўзибой Қаршиев. — Пешқадам бригада, сувчи ва механизаторларга кўчма Қизил байроқ, пул мукофотлари топширилади. Мусобақада Қ. Бердиев, А. Маманов бошлиқ бригада коллективлари ва И. Камолов, Т. Жовконов, И. Исақулов, Н. Ашуров, А. Азаматов, К. Валиев каби моҳир механизатор ҳамда сувчиларимиз ғолиблик қилишмоқда.

Колхоз далаларини айланар экансиз, ғўзаларнинг баравжлигини ва ҳар тупдаги 5-6 та бўлиқ кўсакни кўриб, юксак ваъдага яраша меҳнат қилинаётганлигига ишонч ҳосил қиласиз.

А. ҚОРЖОВОВ.
ТошДУ студенти.

* * *

Шунингдек, газетхонлардан андижонлик У. Ғалатов, Қ. Исмонов, М. Бозорбоева, К. Маҳкамов, қорақалпоғистонлик Д. Қутлимуродова, М. Жуманов, тошкентлик Н. Ширинова, Ш. Бакирова, Х. Саримсоқов, Ш. Мадраимов, фарғоналик А. Турсунов, А. Муродов, К. Мадумаров, сурхондарёлик К. Ражабов, Ч. Шафоатов, хоразмлик М. Хўжаев, бухоролик Р. Азимов, И. Отаев, сирдарёлик А. Нусратов, самарқандлик З. Исмоилова, Р. Худойбердиев, О. Аҳадов, Р. Сурнов, Ж. Нормуродов, наманганлик З. Яхшибоева, Б. Жабборов ўртоқлар ҳам турли мавзуларда хат-хабарлар йўллаганлар.

ЧИЛИ ВАТАНПАРВАРЛАРИ БИЛАН БИРДАМЛИК

Барча совет кишилари сингари Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам Чили фашистларининг янги ёвузликларига қарши қаҳр-ғазаб билдирмоқдалар.

Куни кеча Тошкентдаги «Подъёмник» заводида бўлиб ўтган Чили халқи билан бирдамлик митинги қатнашчилари «Луис Корвалан озод қилинсин!», «Чилидаги фашистик режимга лаънат!» сўзлари ёзилган транспарантларни кўтариб чиқдилар.

— Латин Америкасидаги жафокаш мамлакатдан олинаётган хабарлар, — деди митингда фрезерчи М. Абжемилов, — ҳаммамизни ғоят ҳаяжонлантирмоқда ва ташвишлантирмоқда. Фашист хунтаси Чилининг миллий қаҳрамони, халқ озодлиги ва бахт-саодати учун толмас курашчи Луис Корваланни ўлдиришни ўз олдига мақсад қилиб қўймоқда. Биз хунта бошлиғи Пиночетга ва унинг малайларига ёвузликларингизни тўхтатингиз, ватанпарварларни озод қилингиз!— деймиз.

Контролер А. С. Волков ва завод комитетининг раиси Г. П. Левакин митинг минбаридан сўзлаб, Чили хунтаси фашист режимининг қандайдир «либераллаш» деган сафсаталар билан жаҳон афкор аҳлини чалғита олмайди, деб ишонч билдирдилар. Нотиқлар хунта ҳаракатлари билан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти қарорлари билан қонунлаштирилган халқаро нормаларини қўпол равишда поймол қилаётганлигини айтдилар.

«Подъёмник» заводи коллективининг қабул қилган резолюциясида Луис Корваланни ва Чилининг қамоқ лагерларида азоб чекаётган барча сиёсий маҳбусларни дарҳол озод этишни талаб қилди. (ЎзТАГ).

БОЛАЛАР БОҒЧАСИ ВА ЯСЛИЛАРИ ҚУРИЛИШИНИ ТЕКШИРАМИЗ

КИЧКИНТОЙЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Республика Министрлар Советининг республикада мактабгача тарбия жамоат муассасаларининг аҳволи ва уни янада ривожлантириш чоралари тўғрисидаги қарори асосида Сурхондарё область партия, совет ташкилотлари кейинги йилларда бир қатор муҳим ишларни амалга оширдилар. Улар боғча-яслилар тармоғини кенгайтириш, кичкинтойлар масканини малакали тарбиячи кадрлар билан таъминлаш, мактабгача тарбия ёшидаги болаларни боғча-яслиларга кўпроқ жалб этиш иши билан жиддий ва мунтазам шуғулланадиган бўлиб қолдилар.

Шу нарса қувончлики, беш йилликнинг ўтган тўрт йили давомида областда 9500 ўринлик 95 та мактабгача тарбия муассаси қурилиб ,фойдаланишга топширилди. Биргина ўтган йилнинг ўзида 2900 дан зиёд ўринга эга бўлган 29 та боғча-ясли ишга туширилди. Буларнинг ярмидан ортиғи колхоз ва совхозлар маблағи ҳисобидан қурилганлиги диққатга сазовордир. Ҳозирги пайтда областда 265 та доимий болалар боғча-яслилари ишлаб турибди. Буларда меҳнаткашларнинг 26 мингга яқин ўғил қизлари тарбияланмоқда. Сўнгги пайтларда махсус маълумотга эга бўлган тарбиячилар сафи ҳам кўпайиб бормоқда. Жумладан, тарбиячилардан 155 киши олий, 1100 киши махсус ўрта маълумотга эга эканлиги бунга яққол мисол бўла олади.

Кичкинтойлар ҳақида қилинаётган ана шу ғамхўрликлар туфайли областдаги бир қатор корхона, муассаса, колхоз ва совхозларда мактабгача тарбия ишлари яхши йўлга қўйилди. Сариосиё районидаги «Коммунизм» колхозида 3 та доимий болалар боғчаси ишлаб турибди. Тўртинчиси эса қурилияпти, дала ишлари қизиб кетган ҳозирги долзарб кунларда колхоз правлениеси ва партия ташкилоти мавсумий боғча ва яслилар ташкил этиш, болаларни колхоз ҳисобидан бепул овқатлантириш, махсус формада кийинтириш ва тарбиялаш ҳақида қарор қабул қилдилар. Бу ерда боғча-яслилар малакали кадрлар билан таъминланган. Таълим-тарбия ишлари янги программа талаблари асосида олиб борилади. Болаларни уйғун ривожлантириш, атроф-муҳит билан таништириш, дастлабки математик тасаввурлар ҳосил қилиш, нутқларини такомиллаштиришга катта эътибор берилмоқда. Ёшларни музикага, турли-туман ўйинларга, жисмоний тарбияга қизиқтириш, уларни ҳар томонлама камол топтириш ишлари тарбиячиларнинг доимо диққат марказида.

Шўрчи районидаги «Ленинград», Денов районидаги «Ғалаба», «Октябрь 50 йиллиги», Ульянов номли, Жарқўрғон районидаги «Социализм», Термиз районидаги Жданов номли колхозларда, «Таллимаржон», «Комсомолобод» ва «Советобод» совхозларида ҳам ёш авлодни тарбиялаш ана шундай намунали йўлга қўйилган. Шу туфайли колхозчилар ва совхоз ишчилари ўз фарзандларидан кўнгли тўқ ҳолда дала ишларида юқори унум билан меҳнат қиляптилар.

Аммо, шу билан бир қаторда, қишлоқдаги кўпчилик мактабгача тарбия муассасаларини ривожлантириш, уларнинг ишини яхшилашда ҳали ҳам жиддий камчилик ва нуқсонлар мавжуд. Аввало, кўпчилик хўжаликларда юзлаб болалар боғча-яслиларга тортилмаган. Бир қатор боғча-яслилар иши эса шу куннинг талабига мутлақо жавоб бермайди. Жумладан, уларда малакали тарбиячилар етишмайди, медицина хизмати ёмон, болаларни овқатлантириш сифати паст. Кўпчилик колхоз ва совхозларда янги мактабгача тарбия муассасалари қуриш ишлари асоссиз равишда чўзиб юборилмоқда, қурилиб битганларини ишга тушириш йил охирига суриляпти. Бундай аҳвол Шеробод, Бойсун, Гагарин ва Денов районларида кўплаб учрайди. Бу районларда янги қурилаётган болалар муассасаларига кам эътибор берилаётганлиги устига ишлаб турганларининг қувватидан ҳам тўла фойдаланилмайди. Айрим жойларда болаларни боғча-яслиларга тортиш бўйича белгиланган контингент планлари бажарилмай қолмоқда. Масалан, Денов районида планга кўра боғча-яслиларга икки ярим мингдан зиёд бола тортилиши керак бўлгани ҳолда, 1950—1980 бола қатнаётир. Болаларнинг боғча-яслиларга жалб этилиши Шеробод районида айниқса ташвишли. Бу райондаги боғча-яслиларга планда кўрсатилган 2.200 ўринга бор-йўғи 300-350 кичкинтой қатнаяпти.

Биз Шеробод районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг болалар боғчаларини кўздан кечириб, жиддий камчилик ва нуқсонларга дуч келдик. Колхознинг Чиғатой қишлоғидаги 50 ўринли боғчанинг биноси жуда эски, сувоқлари кўчиб кетган. Болалар ҳовлида оёқ яланг, ҳар хил кийимда ўйнаб юришибди. Ичкаридан тарбиячиларнинг овози эшитилади. Хоналар қоронғи ва дим. Кийим шкафи, уст кийимларини илиб қўядиган вешалка ,овқат ейдиган стол ва стуллар йўқ. Боғчадаги ҳар икала группада ҳам болалар сони белгиланганидан анча кам.

— Болаларни ялиниб олиб келамиз, — дейди боғча мудираси ўрта маълумотга эга бўлган Иқлима Юсупова зорланиб, — боғчамизга ҳар куни 50 ўрнига 35-40 бола қатнайди, холос. Сабаби бино эски, ўз вақтида ремонт қилиб берилмаяпти. Бунинг устига овқатлар ҳам доимо деярли бир хил бўлади.

Колхоз партия ташкилоти секретарининг ўринбосари Қарши Хуррамов билан колхознинг Ўрин қишлоғида янги қурилган боғчани кўздан кечирдик. Тўғрисини айтганда, бу ерда бино жуда чиройли қилиб қурилган, кўркам қилиб безатилган. Аммо, белгиланган 50 бола ўрнига ўша куни боғчага 24 бола келган холос. Бунинг сабабини суриштирганимизда боғча мудираси Ҳанифа Пардаева ва тарбиячилар Ойсанам Қўлдошева ҳамда Кумуш Тожиевалар турли-туман асоссиз важ-карсонларни рўкач қилишга уриниб кўришди.

Шу нарса ачинарлики, бу катта хўжаликнинг Тарақли, Галагузар, Чиғатой, Ўрин, Қатоғон, Гиламбоп, Лайлаган, Чорвадор каби 10 та йирик қишлоғидан атиги 2 тасида боғча-ясли бўлиб, қолганларида бу тўғрида ўйлаб ҳам кўрилмаган. Тўғри, колхоз правлениеси (раиси Абдушукур Оллобердиев), партия ташкилоти (секретари Тўхтамиш Норматов) бундан уч йил олдин Тарақли қишлоғида болалар комбинати қуриш ҳақида қарор қабул қилган эдилар. Афсуски, бу қарор ҳамон қарорлигича қолиб келмоқда...

Колхозда 8756 киши яшайди. 500 дан ошиқ хўжалик бор. Бу ердаги 3500 га яқин мактабгача тарбия ёшидаги боладан атиги 100 бола доимий боғча-яслига тортилганлигини қандай баҳолаш мумкин?! Колхознинг 21 та дала шийпонидан 17 тасида мавсумий болалар боғчалари бор деб маълумот берилишига қарамай, уларнинг кўпчилиги қоғозда бор-у, амалда йўқ. Мавжудларида ҳам тарбиявий ишлар ночор аҳволда.

Бу хил нуқсонлар бошқа районларда ҳам бор. Бойсун районидаги совхозларда, Гагарин районида ва Қумқўрғон шаҳридаги боғча-яслиларда белгиланган контингентга нисбатан болалар озчиликни ташкил этади.

Меҳнаткашларнинг болаларини мактабгача тарбия муассасалари— болалар боғча ва яслиларида тарбиялаш давлат аҳамиятига эга муҳим ишдир. Маҳаллий партия, совет ташкилотлари, маориф органлари ва хўжалик ташкилотларининг раҳбарлари бу ғоят масъулиятли ва муҳим иш билан мунтазам шуғулланмоқлари, бу соҳадаги хато ва камчиликларни зудлик билан бартараф этмоқлари даркор.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVIII пленуми қарорларини амалга оширамиз

КАТТА ХИРМОН ЙЎЛИДА

Жонажон партиямиз, унинг ленинчи Марказий Комитети бутун партияни, халқни коммунистик қурилишда янгидан-янги зафарларга илҳомлантириб келмоқда. КПСС Марказий Комитети 1974 йил декабрь Пленуми қарорларини, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатини ғоят баланд руҳ билан кутиб олган районимиз коммунистлари ва барча меҳнаткашлари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, бутун куч-ғайратларини беш йилликнинг якунловчи йили, умуман беш йиллик план топшириқларини, социалистик мажбуриятларни шараф билан бажаришга сафарбар этмоқдалар.

КПСС аграр сиёсатини муваффақиятли амалга ошириб, мамлакатга йил сайин мўл-кўл пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб беришда партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрликлари, ишлаб чиқариш участкаларига асосан малакали раҳбар ва мутахассис кадрлар бошчилик қилаётганлиги, ташкилий-сиёсий ва агротехника тадбирлари амалга ошириб келинаётганлиги ҳал қилувчи роль ўйнамоқда. Буни шундан ҳам яққол кўриш мумкинки, районимизда сув танқислиги масаласи муваффақиятли ҳал этилмоқда. Ўтган тўрт йил мобайнида район хўжаликларида 20 та ҳар хил типдаги стационар насос станциялари қурилиб ишга туширилди. 25 километр масофада йирик суғориш тармоқлари бетонлаштирилди.

Айниқса, иккинчи навбат қурилиши битказилаётган Катта Наманган канали орқали Норин дарёси суви Тўрақўрғонга етиб келганлиги районимиз хўжаликларида сув таъминотини яхшилашда муҳим аҳамиятга эга бўлмоқда. Ҳозиргача секундига 2 куб метр сув оқаётган Катта Наманган канали районимизнинг юқори қисмидаги далаларимизга об-ҳаёт бермоқда.

Районимиз меҳнаткашлари партия ва ҳукуматимизнинг моддий-техника жиҳатидан кўрсатиб келаётган катта ёрдамларига таянган ҳолда, партия ташкилотлари раҳбарлигида фидокорона меҳнат қилиб, беш йилликнинг ўтган тўрт йили мобайнида қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида қувончли натижаларга эришдилар. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан беш йилликнинг тўрт йили учун белгиланган план-топшириқлар ошириб бажарилди. Пахта тайёрлаш бўйича тўрт йиллик халқ хўжалик плани 105,5 процент қилиб уддаланди, ёки давлатга саккизинчи беш йилликнинг ўтган тўрт йилидагига нисбатан 12,5 минг тонна кўп пахта етказиб берилди, ҳосилдорлик гектар бошига 5 центнер оширилди.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришнинг бир қанча муҳим тармоқлари бўйича беш йиллик учун белгиланган план топшириқлари тўрт йилда, ҳатто ундан ҳам олдин бажарилди. Жумладан, дон етиштириш 119,2 процент, полиз маҳсулотлари — 107,6 процент, мева — 128,3 процент, сут — 135,2 процент, тухум — 163 процент адо этилди.

Беш йилликнинг якунловчи йилида қўлга киритилган дастлабки ютуқларимиз ҳам диққатга сазовордир. Пилла тайёрлаш йиллик плани ошириб бажарилди. Давлатга тухум сотиш йиллик плани муддатидан олдин 158,1 процент, гўшт сотиш йиллик плани 100,1 процент, сут сотиш ярим йиллик плани 116,9 процент адо этилди.

КПСС Марказий Комитетининг 1975 йил апрель Пленумининг партиямиз XXV съездини чақириш ҳақидаги қарори, ўртоқ Л. И. Брежневнинг республикамиз пахтакорлари меҳнатига берган юксак баҳоси, партия ва ҳукуматимиз томонидан планга қўшимча равишда топширилган пахта харид нархининг 50 процент оширилганлиги, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг XVIII Пленуми қарорлари районимиз меҳнаткашлари кучига-куч, ғайратига ғайрат қўшиб юборди. Янги қарорга биноан районимиз меҳнаткашлари зиммаларига олган социалистик мажбурият бажарилса, қўшимча равишда 1,5 миллион сўм даромадга эга бўламиз.

Бинобарин, район хўжаликларида, бригада ва фермаларда олинган мажбуриятлар қайта кўриб чиқилиб, барча имконият ва резервларни ҳисобга олган ҳолда янги оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилинмоқда. Калинин номли, «Шарқ юлдузи» колхозлари, ўнлаб бригадалар бу ватанпарварлик ҳаракатининг байроқдори бўлмоқдалар. Жумладан, Калинин номли колхоз пахтакорлари олдинги мажбуриятга нисбатан 300 тонна, «Шарқ юлдузи» колхози пахтакорлари 200 тонна кўп пахта етиштиришга бел боғладилар.

Район партия комитетининг бюроси Калинин номли колхознинг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аъзолигига кандидат Соттихон Назарова бошчилик қилаётган бригада аъзоларининг янги оширилган социалистик мажбуриятлари ва бу мажбуриятни бажариш юзасидан белгиланган тадбирларини маъқуллади. Мазкур бригада аъзолари 70 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнер ўрнига 45 центнердан ҳосил етиштиришга бел боғлашди. Бу мақсадга эришилса, планга нисбатан 82 тонна кўп пахта тайёрланган ва бунинг эвазига 39 минг 371 сўм қўшимча даромад келтирилган бўлади.

Янги ватанпарварлик ташаббусига қўшилган Карл Маркс номли колхознинг Тўхтабой Бектемиров, «Шарқ юлдузи» колхозининг Аҳмаджон Камолов, «Намуна» колхозининг Замонбой Иловиддинов, «Ўзбекистон» колхозининг Салмонбой Тошбоев бошлиқ бригадалари ҳам бу йил гектаридан аввалги мажбуриятга нисбатан 5-7 центнердан ортиқ, яъни 45-50 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун курашни авж олдириб юбордилар.

Район қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг умумий ташаббуси билан беш йилликнинг якунловчи йилида аввалги олинган мажбуриятдаги 35 минг тонна ўрнига 36 минг тонна пахта етиштириш, халқ хўжалик планида белгиланганидан 1000 тонна ортиқ сут, 200 процент миқдорида тухум, 200 процент миқдорида мева, 7 минг тонна узум ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш юзасидан янги оширилган мажбуриятлар қабул қилинди. Бу мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилишини таъминлаш учун ҳар бир колхоз ва совхозда, бригада ва фермада конкрет тадбирлар ишлаб чиқилди.

Мажбуриятга яраша мўл пахта ҳосили етиштиришни таъминлаш мақсадида июль, август ойларини ғўза парваришида зарбдор ойлар деб эълон қилдик. Биз шу давр ичида тўрт марта комплекс ишлов ўтказамиз. Ўсишдан орқада қолган ғўзаларга эътиборни кучайтирамиз. Тошлоқ ва ёнбағрилик ерлардаги ўсимликлар Чуст усулида қондириб суғорилади. Асосий майдонларнинг ҳар гектарига 2 тоннадан, ғўзаси ривожланиши суст бўлган майдонларнинг гектарига эса 3,5-4 тоннадан маҳаллий ўғит солинади.

Ғўзанинг ҳашаротдан зарарланмаслик чорасини кўрмоқдамиз. Ҳар гектар майдон химизаторлар томонидан ҳушёрлик билан кузатиб турилибди. Ҳашаротдан зарарланган майдонлар химикатлар билан ишланмоқда. Умуман шу кунларда пахта далаларида 1381 сувчи, 1085 механизатор, ҳаммаси бўлиб 9572 киши меҳнат қилиб, зиммага олинган юксак мажбуриятга яраша мўл ҳосил етиштириш йўлида жонбозлик кўрсатмоқда.

Чорвадорларимиз ҳам 1975 йилда етиштириладиган ва давлатга топшириладиган чорвачилик маҳсулотларини кўпайтириш учун ҳозирдан тайёргарлик ишларини кучайтириб юбордилар. Чорва қишловига пухта ҳозирлик кўрилмоқда. Озуқа жамғариш қизғин давом эттирилмоқда.

Район партия ташкилоти Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVIII Пленумининг «КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун пахтакорларнинг социалистик мусобақасини авж олдириш соҳасида партия ташкилотларининг вазифалари» тўғрисидаги қарорини жанговар программа деб қабул қилиб, барча коммунистларни, районнинг ҳамма меҳнаткашларини олинган социалистик мажбуриятларни шараф билан бажаришга тўла сафарбар этмоқда.

М. БОБОХОНОВ,
Тўрақўрғон район партия комитетининг биринчи секретари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Бухоро области. Олот районидаги «Ленинград» совхозининг Мурод Раҳимов бошлиқ комсомол ёшлар бригадаси 74 гектар маккажўхори майдонининг ҳар гектаридан 110 центнердан «каҳрабо дон» етиштириш учун қизғин меҳнат қилмоқдалар. Бригада даласидаги ҳар бир маккажўхори поясида ўртача 3-4 тадан бўлиқ сўта бор. Бу эса мўлжалдагидан ҳам ошиқроқ дон ҳосили етиштирилаётганлигидан дарак беради. Суратда: бригада бошлиғи Мурод Раҳимов ва участка агрономи Имом Тангриев маккажўхори даласида.

Б. Мўминов фотоси. (ЎзТАГ).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

«ДУРДОНАЛАР — КЎЗ ҚОРАЧИҒИМИЗ»

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги қуйидагиларни билдиради: «Дурдоналар — кўз қорачиғимиз» сарлавҳали мақола («Совет Ўзбекистони» 4 июнь 1975 йил)да келтирилган танқидий фикрлар, мулоҳаза ва таклифлар министрлик коллегиясида кенг муҳокама қилинди. Бухоро, Самарқанд ва Хива шаҳарларидаги тарихий маданий ёдгорликларни реставрация қилиш, тиклаш ҳамда уларни кўз қорачиғидек сақлаш ишларини янада яхшилаш тадбирлари ишлаб чиқилди.

Жумладан, тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилида 16 та ёдгорлик реставрация қилинади. Масалан, Исмоил Сомоний мақбараси, Гавкушон, Мирсаид Баҳром, Кўкалдош мадрасалари, Ситораи Моҳи Хосса саройини реставрация қилиш тамомланади. Бухоро, Самарқанд, Хивадаги илмий реставрация устахоналарининг моддий-техника базаси янада мустаҳкамланади.

«ЁДГОРЛИКЛАР — БОЙЛИГИМИЗ»

Газетанинг шу йил 22 май сонида босилган «Ёдгорликлар бойлигимиз» сарлавҳали танқидий мақоласи юзасидан Самарқанд область маданият бошқармасидан қуйидаги жавоб олинди:

— Мақола область илмий реставрация устахонаси ва маданий ёдгорликларни сақлаш жамияти коллективлари ўртасида муҳокама қилинди. Унда келтирилган фактлар тўла тасдиқланди. Шоҳи Зинда мавзолейи, Бибихоним масчитининг яроқсиз бўлиб қолган жойларига махсус тўсиқлар ўрнатилмоқда. Реставрация ишлари олиб борилаётган ёдгорликлар теварагида сайёҳларнинг хавфсизлигини таъминлаш чоралари кўрилмоқда. Деворларга ёзиб-чизиб кетиш фактларини олдини олиш тадбирлари ишлаб чиқилди.

ПЛАНЕТАМИЗДА

МУСТАҲКАМ ТИНЧЛИК УЧУН

Европадаги барча давлатларнинг матбуоти, жаҳоннинг бошқа мамлакатларидаги газеталар КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган Умумевропа кенгашида сўзлаган нутқини кенг шарҳламоқдалар. Етакчи сиёсий обзорчиларнинг шарҳларида Совет Иттифоқининг кескинликни юмшатиш ва тенг ҳуқуқли ҳамкорликнинг қудратли оқими кенгаш ва унинг натижалари туфайли янги куч ва янада кенг миқёсларга эга бўлади, деб таъкидлаб ўтилмоқда.

Чехословакиянинг «Руде Право» газетаси бундай деб ёзади: «КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежнев кенгаш минбарига чиққан пайтда кенгашнинг ҳамма қатнашчилари унинг ғоят муҳим сиёсий аҳамиятга молик бўлган нутқ сўзлашини, бу нутқда ҳозирги халқаро вазият таҳлил этилибгина қолмай, кескинликни юмшатиш жараёнининг бундан буёнги йўналишлари ҳам белгилаб берилишини тўла асос билан кутган эдилар. Кенгаш қатнашчилари Л. И. Брежнев нутқининг худди ана шу хусусиятларига ғоят ижобий баҳо беришди.

Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг органи «Нойес Дойчланд» газетаси қуйидагиларни ёзади. «Л. И. Брежнев бу кенгашни планетамизда тинчлик ва хавфсизликни қадрлаётган барча кишиларнинг ютуғи, деб таърифлади ва Хельсинкидаги анжуманда Совет Иттифоқи тинчлик ҳамда кескинликни юмшатиш сиёсатини изчиллик билан давом эттиришга интилаётганлигини яна бир марта таъкидлади. Шу билан бирга КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари кенгашдан кейин Европа қитъасида тинчлик, хавфсизлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш соҳасида кўрилиши лозим бўлган тадбирлар хусусида конструктив таклифлар киритди».

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг органи «Работническо дело» газетаси ёзади: «Совет делегацияси раҳбарининг умидворлик ва Европанинг ҳамда бутун дунёнинг тинч истиқболига ишонч руҳи билан суғорилган нутқи ўзининг батафсил таҳлили, Умумевропа анжуманининг аҳамияти ва характерига аниқ баҳо бериши билан жуда кучли таассурот қолдирди. Бу нутқ келажакка, кенгашда келишиб олинган аҳдномаларни амалга ошириш ва аҳдномаларга, халқаро кескинликни юмшатиш йўлидаги бутун жараёнга конкрет моддий мазмун бериш учун кўрилиши лозим бўлган тадбирларга қаратилган».

Газета қуйидагиларни таъкидлаб ўтади: «Л. И. Брежневнинг чуқур мазмунли нутқи Совет Иттифоқи тинчлик ва халқлар ўртасида дўстлик сиёсатини нақадар изчиллик билан амалга ошираётганлигини, Совет Иттифоқининг халқаро майдондаги ҳамма тадбирлари нақадар инсонпарварлик руҳи билан суғорилганлигини яна бир марта намойиш қилди».

Австрия Республикасининг федерал канцлери Б. Крайский Хельсинкида журналистлар билан қилган суҳбатида бундай деди: КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг нутқи Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгаш қатнашчиларининг зўр эътиборини ўзига жалб этди. Бу нутқ, деб таъкидлади у, тинч ҳамкорликнинг ғоят юксак руҳи билан суғорилган.

«Вашингтон пост» газетаси биринчи саҳифасида эълон қилинган мақолада қуйидагиларни ёзади: «Л. И. Брежнев 35 мамлакатнинг раҳбарлари имзолайдиган ҳужжатни тамомила қўллаб-қувватлаётганлигини билдириб, узоқ давом этган музокараларнинг натижалари шундайки, ғолиблар ва мағлублар йўқ. Бу — ақл-идрок ғалабасидир».

Буюк Британия Коммунистик партиясининг бош секретари Г. Макленнан қуйидагиларни айтди: «Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг муваффақияти ҳақиқатан ҳам планетамизда тинчлик ва хавфсизликни қадрлаётган барча кишиларнинг ютуғидир. Ўртоқ Л. И. Брежнев Хельсинкида сўзлаган муҳим нутқида шу нарсани алоҳида таъкидлаб ўтди». Г. Макленнан айтдики, Л. И. Брежневнинг Совет Иттифоқининг тинчликсеварлик сиёсатини аниқ-равшан белгилаб берганлиги Ғарбдаги баъзи сиёсий арбоблар «совуқ уруш» муҳитини қайтадан вужудга келтиришга беҳуда уринаётган бир пайтда айниқса зўр мамнуният туғдиради.

Ғарбий Германияда чиқадиган «Штутгартер цайтунг» газетаси ёзади: «Л. И. Брежневнинг программа нутқи Хельсинкида олий даражада ўтказилган учрашувга ҳал қилувчи таъсир ўтказади». «Генералацайтер» газетасининг ёзишича, Л. И. Брежневнинг нутқи «кенгаш якунловчи босқичи иккинчи кунининг асосий воқеаси ва энг баланд нуқтаси бўлиб қолди». «Л. И. Брежнев нутқ сўзлаган пайтда, — деб ёзади газета, — залда одатдан ташқари сукунат ҳукм сурди, у ўз нутқини тамомлаган чоқда эса гулдурос қарсаклар бошланди, ҳамма қарсак чалди».

КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг нутқида, деб ёзади Италиянинг «Унита» газетаси, Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг якунловчи босқичидаги самимият ва ҳамжиҳатлик вазияти ўз ифодасини топди.

СССР делегациясининг бошлиғи ўзининг осойишта ва реалистик нутқида, деб таъкидлайди «Паэзе Сера» газетаси, Совет Иттифоқи кескинликни юмшатиш ва халқлар ўртасида ҳамкорликни ривожлантириш йўлига бундан буён ҳам амал қилишга қатъий қарор берганлигини таъкидлади.

Японияда чиқадиган «Санкэй Симбун» газетаси таъкидлаб ёзганидек, «Барча мамлакатларнинг — катта, ўрта ва кичик мамлакатларнинг ҳуқуқий тенглиги ҳақидаги қоидани КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев яна бир марта уқтириб ўтганлиги айниқса кучли таассурот қолдирди». (ТАСС).

СУВ ТОШҚИНИ ОҚИБАТЛАРИ

ДЕҲЛИ, (ТАСС). Ҳиндистон ҳукумати мамлакатнинг кўпгина районларида рўй берган кучли сув тошқинидан зарар кўраётган аҳолига ёрдам бериш юзасидан шошилинч чораларни кўрмоқда. Ҳиндистоннинг шарқи-шимолидаги энг кўп зарар кўрган Биҳар ва Ассам штатлари ҳамда мамлакатнинг марказий қисмидаги Уттар — Прадеш штатига ҳарбий бўлинмалар юборилди. Дастлабки ҳисобларга кўра, ана шу уч штатда уй-жойи, ҳосил ва чорва молидан жудо бўлган 40 миллиондан кўпроқ киши ғоят оғир аҳволда қолган.

Дарёларнинг соҳилларидан тошиб кетган сув минг-минглаб шаҳар ва қишлоқларни бир-биридан ажратиб қўйган, паст жойларни босиб кетган, автомобиль ва темир йўл қатновини тўхтатиб қўйган.

Бомбей шаҳри айниқса катта зарар кўрган. Шаҳарнинг кўпгина кўчалари ва майдонлари сув остида қолган.

ДАККА, (ТАСС). Бангладеш Халқ Республикасининг кўпгина районларида сув тошқини рўй берган эди. Ҳозир сув пасайиб бормоқда. Рангпур ва Силхет округларидан олинган маълумотларга кўра, табиий офатдан айниқса кўп зарар кўрган бу жойларда аҳвол аста-секин яхшиланиб бормоқда.

Ҳукумат зарар кўрганларга шошилинч ёрдам бермоқда. Ана шу мақсадлар учун талай миқдорда маблағ, гуруч, қуруқ сут ва бошқа маҳсулотлар ажратилди. Армия бўлинмаларининг ёрдами билан ҳозир мамлакатнинг асосий тош йўлларида ва темир йўлларида қайта тиклаш ишлари олиб борилмоқда.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

БУДАПЕШТ

1975 йилнинг биринчи ярмида Венгрия станоксозлик саноатининг социалистик мамлакатларга экспорт қилган маҳсулоти ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 13 процент ортди.

Чет эл мутахассислари Венгрия станокларига бир неча йилдан буён юксак баҳо бермоқдалар. Венгрияда ишлаб чиқарилаётган станокларнинг қарийб 80 проценти экспорт қилинмоқда.

БАҒДОД

Ироқ пойтахтида янги электрлампа заводи ишга туширилди.

Венгрия Халқ Республикасининг иқтисодий ва техникавий ёрдами билан қурилган бу завод ҳар йили 20 миллион донадан ортиқ турли лампаларни ишлаб чиқаради.

КОТОНУ

«Хотин-қизларнинг жамият ҳаётидаги ва шаҳар ҳокимият органларида иштирокини кенгайтириш» деган мавзудаги халқаро конференция Того пойтахтида ўз ишини тамомлади.

Конференция халқаро хотин-қизлар йили доирасида қардош шаҳарлар жаҳон федерацияси томонидан уюштирилди. Конференциянинг ишида жаҳоннинг 32 мамлакатидаги 120 шаҳар вакиллари, шу жумладан Совет делегацияси қатнашди. (ТАСС).

МУҲИМ ҲИССА

ПРАГА, (ТАСС). ЧКП Марказий Комитетининг бош секретари, ЧССР президенти Г. Гусак АҚШ ва Канада иштирокида ўтказилган Умумевропа кенгаши Европа халқларининг тинч-тотув яшаш ишига қўшилган шубҳасиз ғоят муҳим ҳисса бўлди, деб таъкидлади.

Биз кенгашнинг боришига ва Хельсинкида қабул қилинган ҳамда имзоланган ҳужжатга юксак баҳо берамиз, деди Г. Гусак Чехословакия журналистлари билан қилган суҳбатида. У кенгашнинг якунловчи актида баён қилинган ҳамкорликнинг биргаликда ишлаб чиқилган принциплари ғоят катта аҳамиятга эга эканлигини уқтириб ўтди. Бу катта ҳужжат тинч-тотув яшашнинг шундай принципларини ўз ичига оладики, Европа давлатлари ана шу принциплар асосида бундан буён ҳамкорлик қилишни истайдилар. Бизнинг фикримизча, шу нарса ғоят муҳимки, «совуқ уруш», кескинлик ва конфронтациядан муносабатларни тинч йўл билан ҳал қилиш ва аввало тинч ҳамкорликни кучайтириш йўли топилди, деди Г. Гусак.

ФРАНЦИЯ КОМПАРТИЯСИНИНГ САФЛАРИ ЎСМОҚДА

ПАРИЖ, (ТАСС). Июль ойида Франция Коммунистик партиясининг сафларига 8,5 минг нафардан кўпроқ киши қабул қилинди. Шу йилнинг бошидан бери эса Франция Компартияси сафига 63,5 минг нафар француз меҳнаткашлари аъзо бўлиб кирди.

Франция Коммунистик партияси сиёсий бюросининг аъзоси, Франция Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари Г. Плиссоньенинг «Юманите» газетасида босилган мақоласида айтиладики, бу муваффақият меҳнаткашларнинг ҳаётий манфаатларини ҳимоя қилиб курашаётган коммунистлар изчил сиёсатининг натижаси бўлди.

ХАЛҚАРО ОБЗОР

АҚЛ-ИДРОК ҒАЛАБАСИ

Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишлаб Хельсинкида уюштирилган кенгаш шу ҳафта ичида тамом бўлди. Бунчалик кўп мамлакат қатнашган ва бунчалик яхши натижа берган халқаро анжуманни Европанинг кўп асрлик тарихи кўрган эмас. Ана шу чинакам тарихий воқеа Европа халқларининг тақдирида бурилиш босқичи бўлибгина қолмай, бутун планетамизда тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашга қўшилган жуда катта ҳисса ҳам бўлди.

Европадаги 33 давлат, шунингдек АҚШ ва Канаданинг олий сиёсий раҳбарлари кенгашнинг якунловчи актини имзоладилар. Дарҳақиқат, якунловчи акт қуролланиш пойгасини чеклаш ва давлатлар ўртасидаги ишончни мустаҳкамлашга, пировард натижада урушни жамиятнинг ҳаётидан тамомила чиқариб ташлашга, мамлакатлар халқлар ўртасида ўзаро манфаатли, тенг ҳуқуқли ҳамкорликни мисли кўрилмаган даражада ривожлантиришга қаратилган тадбирларнинг ўзаро келишиб олинган ва узоқ муддатга мўлжалланган кенг ва аниқ программасидир.

Кенгаш қатнашчилари тинч-тотув яшаш ва ички ишларга аралашмаслик принциплари асосида, яъни Совет давлатининг асосчиси В. И. Ленин рўёбга чиқариш учун зўр эътиқод билан курашган ва ҳозирги кунда Совет Иттифоқи кураш олиб бораётган принциплар асосида Европа хавфсизлигини таъминлашга қатъий қарор берганликларини тантанали суратда тасдиқладилар.

Аммо ана шу принциплар бу билан чекланиб қолмайди. Кенгаш шу принципларни тасдиқлаб, Европада урушдан кейин чўзилиб кетган даврга якун ясаб, савдо-иқтисодий соҳада, фан ва техника, атроф муҳитни муҳофаза қилиш, маданият, маориф, кишилар, муассасалар, ташкилотлар ўртасидаги алоқалар соҳасида халқаро ҳамкорликнинг конкрет формаларини ҳам белгилаб берди. Чет эл матбуоти Хельсинкидаги учрашувни шарҳлаб, халқаро кескинликнинг юмшатилиши конкрет моддий мазмун билан тобора кенг миқёсда тўлатилаётганлигини, ана шу қулай жараён Европада тинчликни ҳақиқатан ҳам доимий, мустаҳкам тинчликка айлантириши лозим эканлигини якдиллик билан таъкидлаётганлиги бежиз эмас. Кенгашда келишиб олинган ва сиёсий кескинликнинг юмшатилишини ҳарбий кескинликни юмшатиш билан тўлдирадиган аҳдномалар бу жараённинг шу тариқа ривожланиб боришига ёрдам бериши керак.

Хельсинки кенгашининг якунлари табиий, кенгашда қатнашган барча давлатлар манфаатларининг пухта ўйлаб сақланган мувозанати, ўзига хос келишувдир. Бу келишув идеологиядаги ижтимоий системалардаги тафовутларни йўқотмайди. Аммо бу кенгашда ғолиблар ҳам, мағлублар ҳам йўқ эди. Бунинг боиси шуки, кенгашнинг якунлари ақл-идрок ғалабасидир. Бунинг натижасида ер юзида тинчлик ва хавфсизликни қадрлаётган ҳамма кишилар ютиб чиқдилар. Шу маънода олиб қараганда, Европа бутун дунёга яхши намуна кўрсатмоқда.

Шундай қилиб, Умумевропа кенгаши муваффақиятли тугалланди. Эндиликда асосий вазифа — кенгашнинг қарорларини амалга оширишдан иборат. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев Хельсинкида сўзлаган нутқида қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: «Биз шунга асосланиб иш кўрмоқдамизки, вакиллари шу кенгашда қатнашаётган мамлакатларнинг ҳаммаси келишиб олинган аҳдномаларни амалга ошираверажаклар. Совет Иттифоқига келганда, у худди мана шундай ҳаракат қилади».

АФРИКА БИРЛИГИ ТАШКИЛОТИ СЕССИЯСИ

Африка бирлиги ташкилотига аъзо бўлган мамлакатлар давлат ва ҳукумат бошлиқлари ассамблеясининг ҳар йилги сессияси муҳим сиёсий воқеага айланиши, бутун дунёда ҳамманинг эътиборини ўзига тортиши традиция бўлиб қолди. Бунинг боиси шуки, Африкадаги мустақил давлатларнинг халқаро майдондаги роли кучайиб бормоқда. Африка бирлиги ташкилотига аъзо бўлган 46 мамлакат халқаро майдонда бир ёқадан бош чиқариб империализмга қарши йўл тутмоқдалар. Совет раҳбарлари Н. В. Подгорний ва А. Н. Косигиннинг Африка бирлиги ташкилоти ассамблеяси XII сессиясининг раиси номига йўллаган табрикномасида уқтириб айтилганидек, бу ташкилот «Қитъада мустамлакачиликка, империализмга қарши барча кучларни бирлаштирувчи муҳим восита бўлиб иш олиб бормоқда», «Африка халқларининг мустақил ривожланиш ва тараққиёт учун курашига салмоқли ҳисса қўшмоқда».

Африка бирлиги ташкилоти ассамблеясининг XII сессияси ҳам мана шундай курашнинг бирлашган йўлини келишиб олиш ва мустамлакачиликдан қутилиш жараёнини туғаллашга алоқадор проблемаларни муҳокама қилиш билан шуғулланди. Кузатувчилар умуман қитъадаги вазият миллий озодлик ҳаракати кучлари фойдасига ўзгарган бир даврда Уганда республикасининг пойтахти Кампалада ўтказилган бу сафарги сессиянинг муҳимлигини таъкидламоқдалар. Кампаладаги сессияда янги мустақил давлатлар — Мозамбик, Яшил Бурун ороллари, Сан-Томе ва Принсипи, Комор ороллари Африка бирлиги ташкилоти аъзолигига қабул қилинди. Ангола, Сейшель ороллари ва Ғарбий Сахроий Кабир халқлари эркин ҳаёт бўсағасида турибдилар.

Анголани мустамлакачиликдан муваффақиятли равишда қутқариш «Африкани тўла озод қилишнинг муҳим шарт-шароитидир», — деб мажлисда уқтириб ўтилди. Африка бирлиги ташкилоти Анголанинг барча сиёсий кучларини ўз ўрталаридаги мавжуд келишмовчиликларни тинч йўл билан бартараф қилишга, граждан уруши бошланиб кетишига йўл қўймасликка ва куч-ғайратни бирлаштириш, бу мамлакатнинг шу йил 11 ноябрда мустақил деб эълон қилиниши учун шарт-шароит вужудга келтиришга даъват этди.

Умумафрика анжуманининг қатнашчилари сиёсий проблемалар билан бир қаторда жуда кўп иқтисодий проблемаларни ҳам муҳокама қилдилар. Африка экономикасини ривожлантириш тақдири кўпинча шу вақтгача капиталистик мамлакатларнинг пойтахтларида ҳал қилинмоқдаки, бу очиқ кўриниб турган факт. Шу сабабли сессиянинг ҳужжатларида табиий бойликлар устидан миллий суверенитетни амалга оширишнинг ғоят муҳимлиги ва жаҳон майдонида одилона иқтисодий тартиб учун курашиш зарурлиги уқтириб ўтилди. Бу шартларнинг амалда рўёбга чиқарилиши Африка мамлакатларининг ўз ўрталаридаги ҳар томонлама алоқаларни муваффақиятли ривожлантиришларига, шунингдек уларнинг араб давлатлари билан социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари билан алоқа қилиб туришларига боғлиқдир. Социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг Африканинг озод мамлакатларига юбориб турган беғараз ёрдамига Кампаладаги сессияда юксак баҳо берилди.

Э. БАСКАКОВ,
С. КУЛИК,
(ТАСС).

Республикамиз пойтахтида автомобиль йўллари институти очилганига кўп бўлгани йўқ. «Ташгипрогор» институтининг архитекторлари яқинда ана шу илм даргоҳи учун янги бино лойиҳасини яратдилар. Суратда институтнинг янги биноси макети акс эттирилган.

И. Шоинoғомов фотоси.

ХАЛҚЛАР ЎРТАСИДА ТИНЧЛИК ВА ДЎСТЛИК МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

Шу кунларда чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамиятида Бельгия билан Швеция тўғрисида тез-тез гап бормоқда. Шу мамлакатларга юбориш учун фотосуратлар, республикада ишлаб чиқарилаётган саноат буюмларининг намуналари, китоб комплекслари тайёрланмоқда. Олимлар, маданият арбоблари ва жамиятнинг бошқа активлари ҳарита да шу мамлакатлар бўйлаб ўз маршрутларини ҳозирданоқ белгилаб чиқмоқдалар.

Гап шундаки, Европадаги ана шу икки давлатнинг жамоат ташкилотлари ўз ватандошлари Совет Ўзбекистони тўғрисида, Ғарбда «йигирманчи асрнинг мўъжизаси» деб аталган республика экономикаси ва маданиятининг жадал юксалиб бораётганлиги тўғрисида кўпроқ нарса билиб олишни истаётганликларини маълум қилдилар. Совет Иттифоқи кунларини ўтказиш доирасида республика эришган ютуқларни кенг кўламда кўрсатиб беришни ташкил этиш ғояси туғилди.

Ўзбекистон тўғрисида катта виставкалар ташкил қилиш яқинлашиб қолган тантаналарнинг асосий воқеаси бўлади. Бу виставкалар республиканинг ўтмиши ва ҳозирги куни тўғрисида ҳикоя қилади, ленинча миллий сиёсатнинг, совет халқлари қардошларча ҳамкорлигининг бунёдкорлик кучи улуғворлигини конкрет мисоллар асосида кўрсатиб беради.

Ўзбекистон кинематография усталари яратган бадиий ва ҳужжатли фильмлар ўша мамлакатларга юборилади. Бу фильмлар айни бир вақтда бир нечта кинотеатрларда намойиш қилинади. Санъат усталари, шу жумладан машҳур «Баҳор» ва «Лазги» ансамблларининг артистлари ашула ва рақс воситасида серқуёш республика ҳақида ҳикоя қилиб берадилар.

Тантаналарда қатнашмоқ учун Ўзбекистон ССР делегациялари, туристик группалар Бельгия билан Швецияга борадилар. Бельгия ва Швеция шаҳарларининг аҳолиси республика олимлари, ишлаб чиқариш новаторлари ва жамоат арбоблари билан учрашишлари мумкин бўлади.

Ўзбекистонга бағишланган тантаналар Бельгияда сентябрь ойининг иккинчи ярмида бошланади. Швециядаги учрашувлар эса октябрь-ноябрь ойларида бўлади. Республика жамоатчилиги бўлажак тантаналар Совет Иттифоқи халқлари билан ана шу мамлакатларнинг халқлари ўртасидаги дўстликни янада мустаҳкамлашга хизмат қилади, Европа қитъасида ва бутун дунёда мустаҳкам тинчлик учун кураш ишига салмоқли ҳисса қўшади, деб ишонч билдиради. (ЎзТАГ).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 17.25 — ТОШКЕНТ. 17.30 — «Моҳир қўллар». 17.55 — Киноальманах. 18.45 — «Калейдоскоп». 19.15 — **«Ахборот».** 19.30 — Беш йилликнинг якунловчи йили. 20.00 — Врач маслаҳати. 20.10 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Касбим-фахрим». 20.40 — **«Ахборот».** 21.00 — Телевизион театр. **Одил Ёқубов. «Улуғбек хазинаси»** (2-қисм). 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Қишлоқ хўжалиги билимлари телевизион халқ университети. 23.00 — Концерт. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.25 — ТОШКЕНТ. 11.30 — Фильм-эртак. 12.00 — **«Юлька»** (бадиий фильм). 17.25 — **«Яшил халқачалар»** (бадиий фильм). 19.00 — МОСКВА. 22.00 — СССР халқлари адабиёти. Эдуардас Межелайтис (Тошкент). **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.05 — Болалар учун фильм. 20.30 — Концерт. 21.00 — Тошкент янгиликлари. 21.15 — Телевизион ҳужжатли фильм. 22.05 — **«Қайноқ қалб»** (бадиий фильм).

КИНО

Иван ва Марья — «НУКУС», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Хабар элтаётган чопар — «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «ҚОЗОҒИСТОН» (жуфт соатларда).

Гапираверишсин — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ

1975 йилга сиртқи аспирантурага қуйидаги ихтисослар бўйича:

ҚЎШИМЧА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

агролесомелиорация, бухгалтерлик ҳисоби.

ҲУЖЖАТЛАР 1 СЕНТЯБРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ 1 СЕНТЯБРДАН 1 ОКТЯБРГАЧА ЎТКАЗИЛАДИ.

Институт аспирантурасига қабул шартлари билан «Совет Ўзбекистони» газетасининг 1974 йил 20 ноябрь сонида танишиш мумкин.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 702152. Институт алоқа бўлими Тошкент область, Оржоникидзе райони. Телефон 62-32-26.

Тошкент область матлубот жамиятининг

КООПЕРАТИВ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1975—76 ўқув йилига

УҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ IV разряд ошпаз-кулинарлар ва официантлар, озиқ-овқат маҳсулотлари ва саноат маҳсулотлари билан савдо қилувчи магазинларга сотувчилар, заготовителлар, контролёр-кассирлар тайёрлайди.

Ошпаз ва официантлар тайёрлайдиган бўлимда (биринчи навбатда қизлар): ўқиш муддати — 2 йил; сотувчилар, контролёр-кассирлар, заготовителлар тайёрлаш бўлимида (биринчи навбатда қизлар, 10 синф ҳажмида маълумотли) ўқиш муддати — 1 йил.

УҚИШГА КИРУВЧИЛАРГА ОБЛАСТЬ МАТЛУБОТ ЖАМИЯТИ СОЮЗИ ЕКИ РАЙОН МАТЛУБОТ ЖАМИЯТИ СОЮЗИ ВА ҚИШЛОҚ МАТЛУБОТ БУЛИМИ ТОМОНИДАН МАХСУС СУҲБАТДАН СУНГ ЙУЛЛАНМА БЕРИЛАДИ.

БИР ЙИЛЛИК УҚИШГА 17-27 ёшлилар, **ИККИ ЙИЛЛИК УҚИШГА 16-27 ёшли йигит ва қизлар қабул қилинади.**

АРИЗА ВА ҲУЖЖАТЛАР 15 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Мандат комиссияси 15-17 август куни ишлайди.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

БИЛИМ ЮРТИДА УҚИШ МУДДАТИ ИШ СТАЖИГА ҚУШИЛАДИ.

Уқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: танланган ихтисос кўрсатилиб директор номига ёзилган ариза, маълумоти тўғрисида ҳужжат (асли), медицина справкаси (286-форма), 3x4 см. катталикдаги 4 та фотосурат (иш стажи борлар учун), меҳнат дафтарчаси, йўлланма.

Туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт ва ҳарбий билет, турар жойдан справка билим юртига келганда шахсан кўрсатилади.

УҚУВЧИЛАРГА ҲАР ОЙДА 32 СУМ СТИПЕНДИЯ ТУЛАНАДИ.

Мурожаат учун адрес: 700056, Тошкент шаҳар, Циолковский кўчаси, 325-уй.

Ўзбекистон радиоси коллективи маҳаллий телевидение ва радио эшиттиришлар Бош бошқармасининг редактори М. Мусамуҳамедовага онаси

Мавжуда САЙДАЛИЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

УШОҚ ҲАМ НОН

«НОННИ ИСРОФ ҚИЛМАНГ», ГАЗЕТХОНЛАР МУҲОКАМАСИДА

Тошкентнинг Фарҳод кўчасидаги 17-рақамли кўп қаватли бино олдидан ҳар куни ишга қатнайман. Бино олдидаги алиф мойидан бўшаган бочкалар устида ва унинг ораларида нон бурдалари, ярим буханка ва бутун буханка ҳолидаги нонлар уюлиб ётади. Баъзида нонлар ахлат машиналарига олиб чиқиб тўкилади ҳам. Бунинг айбдорлари аксарият ёш болалар. Улар ота-оналарининг топшириғи билан тоғорача ва коробкаларда нонларни олиб чиқиб йўл четларига ёки ахлат яшикларига тўкиб кетадилар. Буларни кўриб юрагинг увишиб қўяди. Бир томондан исроф бўлган нон учун ачинсанг, иккинчидан, бола тарбиясида қўйилаётган катта хато учун куйинасан киши.

«Инсонлик болаликдан бошланади. Айни шу болаликда яхшилик уруғи ташланади. Аммо, бу уруғлар ўниб-ўсадими ёки ёмонлик чирмовуқлари дастидан йўқ бўлиб кетадими — бу нарса орадан йиллар ўтгач маълум бўлади. Ушанда ҳаётга қандай киши кириб келгани ва жамиятимизга қандай янги аъзо қўшилгани аниқланади. Яхшилик уруғларининг униб ўсишига кўмаклашиш ҳар биримизнинг вазифамиздир» деган эди совет болалар шоири С. Михалков «Бола бошидан...» рисоласида.

Биз болаларга ақлий, ахлоқий, жисмоний тарбия бериш билан бирга уларда инсоний ҳис-туйғуларни ҳам ўстирмоғимиз лозим. Шундай қилиш керакки, болаларда ёшлик чоғларидан бошлабоқ исрофгарчиликка нисбатан нафратланиш ҳислари пайдо бўлсин. Ризамат отанинг «Ҳозир айрим ёш-яланггларга очарчилик нималигини тушунтириш унча-мунча одамнинг қўлидан келмайди...» деганида жон бор, албатта. Оилада нотўғри тарбия топаётган, бола эҳтиёжлари ота-она эҳтиёжлари ҳисобига қондирилаётган, ёшлигиданоқ дангасалик, исрофгарчилик руҳида тарбия топган болалар ўз шахсий даромадларини ҳам, давлат, халқ бойликлари, ноз-неъматларини ҳам қадрига етмайдилар.

Айтайлик, бола еб турган печеньесини ташлаб юборди дейлик. Она эса боласи қўлига бошқа печеньени тутқазади. «Уни ема, буни е» дейди. Бу гигиеник талаб тўғри, лекин уни исроф қилиш нотўғрилигини, тушириб юборган нарсага нисбатан ачиниш ҳисларини тарбияламаслик нотўғри. Шундай об-тобида нон ҳам нон, ушоғи ҳам нон эканини болага ҳар тарафлама тушунтириш керакки, бу панд-насиҳат бир умрга бола қулоғига қўрғошиндек қуйилсин ва у ҳаёти билан бунга амал қилсин. Баъзида бола бир дафтарни ёзиб тугалламасдан иккинчисини, иккинчисини ёзиб тугалламасдан учинчисини тута бошлайди. Бунга ҳам бефарқ қараш, унинг зарарли одат эканлигини, исрофгарчилик эканлигини ўз вақтида тушунтирилмаса, болада аста-секин инсон меҳнатининг натижаларини қадрламаслик одати юзага келади. Бу ҳолат ўз навбатида бола онгида исрофгарчиликка бефарқ қараш каби ёмон одатларни такомиллаштиради.

Ҳар бир киши ўз оиласида, болалар даврасида, иш жойида, ошхоналарда, ўз маҳалласида — қўни-қўшнилари ва қариндош-уруғларининг тўй-маъракаларида нон исрофгарчилигига қарши ўзи ва ўзгаларни сафарбар этолса халқ ва ватан олдидаги бурчини ҳалол ўтаган бўлади.

Биз Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институтининг ўқитувчилар коллективи бу борада ҳамиша бир ёқадан бош чиқариб иш тутамиз. Аввало ўзимиз шахсий ибрат кўрсатишга интиламиз. Ошхоналарда студентлар билан овқатланган пайтларимизда, пахтакорларга ёрдам бериш ниятида пахтазорларга чиққан вақтларда студентлар билан нон темасида индивидуал суҳбатлар ўтказиб туриш ихтиёри туғилади. Ўрни келганда нонни исроф қилиш зарарли эканлиги, уни улуғлаш, эъзозлаш кераклиги ҳақидаги мулоҳазаларимизни лекцияларимиз мазмунига сингдириб юборамиз. Студентлар ҳам нон темасидаги фикр ва мулоҳазаларни ўз навбатида мактабдаги педагогик практика даврида ўз ўқувчилари онгига сингдирадилар.

Ҳадемай, янги ўқув йили бошланади. Муҳтарам ўқитувчиларимизга бир истагимиз бор. Янги ўқув йилининг биринчи ҳафтасиданоқ тарбиявий соатларда нон ва нон маҳсулотларини қадрлаш, умуман ҳамма нарсаларда исрофгарчиликка йўл қўймаслик ҳақида ўқувчилар билан суҳбатлар олиб борилса жуда ўринли бўларди. Болаларни эҳтиёжига яраша иқтисод қилиб сарфлашга, ортиқча харажатларга йўл қўймасликка ўргатиш, инсон меҳнати билан яратилган буюмларга эҳтиёткорлик билан муносабатда бўлишга чақириш, исрофгарчиликдан жирканиш туйғуларини тарбиялаш тарбиявий соатларимизнинг жонажон ишига айланмоғи лозим.

И. ТОЖИЕВ,
педагогика фанлари кандидати.

Хуш хабарлар

САНОАТ КОРХОНАЛАРИ, ҚУРИЛИШЛАР ВА ТРАНСПОРТ ТАШКИЛОТЛАРИДАН ЁЗАДИЛАР

⊙ ТОШКЕНТ

Янгийўл колбаса-сут маҳсулотлари бирлашмаси коллективи беш йиллик топшириқларни барвақт адо этди. Бугунгача 54,5 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Бу — ўтган беш йилликка нисбатан 25,2 процент кўпдир.

Коллектив йил охирига қадар яна пландан ташқари 5 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилишга сўз берди.

Ё. ДУСТМУҲАМЕДОВА.

⊙ ҚАШҚАДАРЁ

Китоб райони босмахонаси матбаачилари якунловчи йилнинг сўнгги ойи меҳнат календарини очдилар. Босмахона коллективи бугунгача 153 минг 400 сўмлик иш бажариб, белгиланган планни ошириб адо этди. Матбаачилар йил охиригача яна 23 минг сўмлик иш бажаришга қарор қилдилар.

М. САЛОМОВ.

⊙ СИРДАРЁ

Ильич районидаги «Голсовхозремонтстрой» трестига қарашли йўл ремонти бошқармаси коллективи зафар қучди. Тўққизинчи беш йиллик марраси барвақт эгалланиб, 10 миллион 715 минг ўрнига 12 миллион 222 минг сўмлик автомобиль йўл ремонти ишлари бажарилди. Бошқарма коллективи КПСС XXV съезди шарафига социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдирмоқда.

А. БУХОРОВ.

⊙ НАМАНГАН

Попдаги пахта тозалаш заводи коллективи жонажон партиямизнинг бўлажак съездини меҳнатда муносиб совғалар билан кутиб олиш учун бел боғлаган. Шу кунларда корхонада социалистик мусобақа байроғи тобора баланд кўтарилмоқда. Бугунгача бу ерда салкам 60 миллион сўмлик сифатли тола ишлаб чиқарилди. Эришилган ютуқда И. Холдоров, Д. Қодиров, Э. Нурматов, Р. Дадахонова каби илғор ишчиларнинг ҳиссаси катта бўлди.

Ш. НИШОНОВ.

* * *

Якунловчи йилнинг саккизинчи ойига қадам қўйилди. Ҳамма ерда съезд шарафига юксак меҳнат кўтаринкилигининг гувоҳи бўласиз. Эришилаётган ютуқлар, қучилган зафарлар ҳақида редакция ҳар куни кўплаб хатлар олаяпти. Улар орасида наманганлик **Х. Турсунов, Т. Сулаймонов, Қ. Тўраев, О. Каримов,** бухоролик **М. Эшматова,** самарқандлик **И. Салоев, Ш. Ҳасанов,** Коми АССРдан **Н. Едгоров, С. Ботиров,** қашқадарёлик **М. Азизов, Ш. Қурбонов,** андижонлик **С. Мўйдинов,** сурхондарёлик **У. Бекмуродов** сингари ўртоқлар йўллаган мактублар ҳам бор.

ТАШАББУС САМАРАСИ

Магазинга кириб келган ҳар бир харидор ўзи учун зарур бўлган товарларни харид қилиб, мамнун бўлиб чиқиб кетиши керак. «Ёшлик» магазин-мактаб ходимлари ана шу шиорга амал қилмоқдалар ва савдонинг прогрессив усулларини далиллик билан жорий этиб, планларнинг мунтазам равишда ортиғи билан бажарилишига эришмоқдалар.

Магазин коллективи республикамиздагина эмас, бутун мамлакатимизда биринчи бўлиб ажойиб янгиликни бошлаб берди. Бу янгилик қанот ёзиб, парвоз қилди. «Андижон усули» номи билан шуҳрат қозонди. Бу янгиликнинг моҳияти шундаки, «Ёшлик» сотувчилари «харидор сенинг олдингга келмаса, сен унинг олдига бор» деган шиорни ўртага ташладилар. Аввало тажриба тариқасида шаҳардаги саноат корхоналарига ишчиларнинг тушлик овқатлари учун зарур бўлган маҳсулотлар етказиб берила бошланди. Тез орада бу усулнинг афзалликлари намоён бўлиб қолди. Ишчилар тушки овқатланиш учун 30—45 минут ўрнига 10—15 минут сарфлаб, қолган вақтда дам оладиган бўлдилар. Бевосита корхонада савдо қилиш эса магазин ходимларига товар обороти планини ортиғи билан бажариш имконини берди. Ишчилар эса сотувчиларнинг бу ғамхўрлигидан миннатдор бўлиб, уларнинг шаънига илиқ сўзлар айтдилар. Шу тариқа янгилик мустаҳкам ўрин эгаллади. Эндиликда магазин Андижон шаҳридаги мебель, пойафзал, тикувчилик фабрикаларига, «Стройрембит» комбинатига, механика заводига, бадиий буюмлар фабрикасига озиқ-овқат маҳсулотларини келтириб сотмоқда.

Магазинда ҳар бир сотувчи бир ой давомида 6000—6800 сўмлик савдо қилади. Магазин ихтиёрига берилган автомашина ва мотороллерларда бевосита корхоналарда ишчиларга савдо хизмати кўрсатаётган сотувчилар эса шу вақт ичида 2,5—3 баравар кўп савдо қилмоқда. Бунинг натижасида савдо чиқими камайиб, рентабеллик ортиб бормоқда.

Магазининг комсомол-ёшлар коллективи яна бир ташаббусни бошлаб берди. Революция ва гражданлар уруши ветеранлари, Улуғ Ватан уруши инвалидларининг уйларига зарур озиқ-овқат товарларини етказиб бера бошладилар. Уларнинг буюртмасига мувофиқ кундалик озиқ-овқат маҳсулотлари ҳар куни етказиб турилади. Ҳозир магазин 180 дан ортиқ ветеранлар ва Улуғ Ватан уруши инвалидларига ана шундай беминнат хизмат кўрсатмоқда.

Сотувчилар беш йилликнинг якунловчи йилида йиллик планни 15 декабргача бажариш, планга қўшимча равишда 200 минг сўмлик озиқ-овқат товарлари сотиш, ўраш материаллари ва идишларни тежаш, меҳнат ресурсларидан, транспорт, электр энергиядан рационал фойдаланиш ҳисобига 15 минг сўм қўшимча фойда бериш мажбуриятини олди. Ўтган ярим йил давомида планга қўшимча 118 минг сўмлик савдо хизмати кўрсатилди.

Андижон шаҳридаги хўжалик асосида ишловчи «Ёшлик» мактаб-магазинида ана шундай ташаббускор, ўз ишига ҳавасманд кишилар ишлашади. Савдо маданиятини ошириб, харидорларга хушмуомалалик билан хизмат қилаётган тажрибали сотувчилар ўз билимларини ёшларга қунт билан ўргатмоқдалар. Ҳозирги вақтда озиқ-овқат магазинларида харидорларнинг ўзлари ўзларига хизмат қилиш усули кенг қўлланилаётгани ҳисобга олиниб, магазин-мактабда сотувчи-консультантлар, кассир-контролерлар тайёрланмоқда. Бу йил 65 ёш йигит ва қизга ана шундай касб ўргатилади. Секция мудирларидан Фозил Мирзаев, Мавлуда Абдувалиева, Муножат Расулова, катта сотувчи Тамара Давидова, Улфатхон Маматқулова каби совет савдоси аълочилари, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган савдо ходими Ойтошхон Абдураҳмонова ва бошқалар ёшларга савдо қоидаларини ўргатибгина қолмай, уларни тарбияламоқдалар, совет савдо ходими деган шарафли номни қадрлашга, ҳар бир харидор билан хушмуомала бўлишга ўргатмоқдалар.

Мактаб-магазин директори ўртоқ А. Сиддиқов билан магазин клуби залига кирганимизда, бу ерда бадиий ҳаваскорларнинг репетицияси давом этмоқда эди. Сотувчиларнинг ҳар иккисидан бири бадиий ҳаваскорлик коллективида қатнашади. «Ёшлик» мактаб-магазини бадиий ҳаваскорлик ансамбли колхозларда, совхозларда концертлар бермоқда. Ансамблга халқ қўшиқ ва рақс ансамбли номи берилди.

— Магазинимиз коллективи, — дейди директор Алижон Сиддиқов, — Москва шаҳридаги «Универсам» коллективи савдо ходимлари билан уч йилдан буён мусобақалашмоқда. Прогрессив савдо усулларини бир-биримизга ўргатиб, ҳамкорликни йил сайин мустаҳкамламоқдамиз.

Ташаббускор сотувчилар коллективи савдо ходимлари кунини аҳолига савдо хизмати кўрсатишда янги муваффақиятлар билан кутиб олди.

Ҳ. ИБРОҲИМОВ,
А. ҚУРОНБОЕВ.

Тошкентдаги Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Парвоз» халқ ансамблини корхонадагина эмас, шаҳар, ҳатто бутун республикада яхши билишади. Ансамбль санъаткорлари меҳнаткашларга маданий хизмат кўрсатиб, эл олқишини олмоқда. Суратда: раққоса қизлар.

И. Глауберзон фотоси.

ЯНГИ БОЙЛИКЛАР ХАЗИНАСИ

Қорақалпоқ адабиётининг классик шоири Умар Суғурумбет ўғли (1879—1920 йиллар) меросига яна етти юз сатр шеър қўшилди. Бу шоирнинг поэтик меросини тўпловчи филолог О. Пирназаров олиб борган кўп йиллик изланиш натижасидир. Умарнинг кўпгина асарларини ҳақли равишда халқчил асарлар деб аташади.

Умар Тахтакўпир ва Мўйноқ районларидаги овулларда яшаб, шу ерда умр кечирди. Қорақалпоқ олими ана шу жойда бўлиб, шоирнинг 700 сатр шеърини ёзиб олди.

Филологнинг фикрича, «Бу йил маъракадан қолдиқ, ёронлар», «Иним, хафа бўлма, эсон-омон бўлсак бас», деган шеърлари айниқса катта қизиқишга сазоворки, бу шеърлар ака-ука Абдуғани ва Сидиқ Авезовлар тилидан ёзиб олинди. Биринчи шеърда муаллиф балиқчиларнинг оғир ҳаёти тўғрисида ҳикоя қилади. Балиқчилар хўжайинининг инжиқлиги оқибатида ўз оилалари билан дийдор кўриша олмайдилар, қадрдон овуллардан узоқ вақт ажралиб қолишган.

Шоир иккинчи шеърида қайиқларда очиқ денгизга жўнаган эркакларга далда беради. Балиқчилар оғир меҳнат машаққатини тортишган. Улар денгизнинг совуқ шамолларини, пўртаналарни, хавф-хатарни биладилар. Шоир балиқчиларни табиий офатлардан устун келишга даъват этади.

Мўйноқдаги «Коммунизм» балиқчилик артелида истиқомат қилувчи Қайипназар Рустамовнинг тилидан «Палов» деган шеър ёзиб олинди.

— Умарнинг бу асарлари — инқилобгача бўлган адабиётда энди туғилиб келаётган ишчилар синфининг ҳаёти тўғрисидаги биринчи шеърлардир. Шунинг учун ҳам улар қорақалпоқ халқи адабиёти тарихида алоҳида аҳамиятга эгадир, дейди олим.

М. ЧИМБЕРГАНОВ.
(ЎзТАГ мухбири).

СССР ХАЛҚЛАРИ VI ЁЗГИ СПАРТАКИАДАСИ

Медаллар кўпаймоқда

Маълумки, мамлакатимиз спорт ҳаракатидаги улкан воқеа — СССР халқлари VI ёзги спартакиадаси икки қисмдан иборат эди. Совет халқининг фашистлар Германияси устидан қозонган буюк Ғалабасининг 30 йиллигига бағишланган мазкур спартакиадада илк марта спортнинг ҳарбий-техникавий турлари ҳам киритилди. Программада бу хил мусобақалар 26 турдан иборат. Шулардан бири — автомобиль кўпкураши бўлиб, уни ўтказиш учун Тошкент шаҳри танланди. Низомга кўра мусобақа қатнашчилари кичик калибрли милтиқ отишда, граната улоқтиришда ва «Волга» «ГАЗ-24» ёки «ГАЗ-51» юк машинасини ҳайдашда маҳорат синашадилар.

Республикамиз пойтахтида спартакиада турнири бўлиб ўтди. Мусобақа иштирокчилари — иттифоқдош республикалар, Москва ва Ленинграднинг абжир шофёрлари дастлаб В. И. Ленин номли майдонга йиғилдилар. Бу ерда спартакиада турнирининг тантанали очилиш маросими бўлди. Ўзбекистон ДОСААФ Марказий Комитети раиси генерал-майор А. Хожибоев спортчиларга муваффақиятлар тилади. Мусобақа қатнашчилари доҳий В. И. Ленин ҳайкали пойига ҳамда Номаълум солдат қабрига гулчамбарлар қўйдилар.

Шундан сўнг «Медик» стадиони ва Роҳат кўли яқинида мусобақалар бошланди. Кичик калибрли милтиқда 50 метр наридаги нишонни мўлжалга олишда республикамиз вакили, биринчи разрядли Юрий Шапошниковнинг натижаси ёмон бўлмади. У юз имкониятдан 89 очко уриб иккинчи ўринни олди. Граната улоқтиришда эса ҳеч ким Юрийга тенг кела олмади. У 700 граммли гранатани 44 метр 85 сантиметрга етказди. Иккинчи ўринни олган белоруссиялик В. Позднякнинг натижаси 44 метр 77 сантиметр бўлди.

Командамиз ветерани Валерий Юзьбашян эса дастлабки синовларда айтарлик яхши натижа кўрсатмади. Аммо, сўнгги машқ—машинани тезкор ва бехато ҳайдашда белгиланган масофани фақат икки спортчи жаримасиз ўтди. Улардан бири В. Юзьбашяндир. Шунинг учун у фахрий шоҳсупанинг учинчи поғонасига кўтарилиб, спартакиаданинг бронза медалини олишга муваффақ бўлди. Умумкоманда ҳисобида Ўзбекистон спортчилари еттинчи ўринни олишди. Чемпионлик олтин медаллари грузияликларга тегди.

* * *

Пхеньянда Болгария, Венгрия, ГДР, Корея Халқ Демократик Республикаси, Куба, Румыния, Чехословакия ва Совет Иттифоқи армиячи боксчилари чемпионати ўтказилди. Мамлакатимиз шарафини саккиз спортчи ҳимоя қилди. Улар орасида тошкентлик Владимир Шин ҳам бор эди. У 71 кг. гача бўлган вазнда чемпионлик олтин медалини қўлга киритди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, ТОШКЕНТ, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР

Коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Эълонлар — 338142.

Р. 03525. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 182.

...ЛИК ...ШКАНИ СУҒОРИШ

МУТАХАССИС маслаҳат БЕРАДИ

...ошка уч босқичда — эртанги ва ўртаки ҳамда кечки босқичда етиштирилади. Деҳқонларимиз ҳар доим ютуқлар билан чекланиб қолмасдан келаси йил мўл ҳосилига шу йилнинг ўзида пухта тараддуд кўрадилар. Ҳар бир хўжалик ўз эҳтиёжини тўла қоплайдиган даражада картошка уруғи жамғаришга ҳаракат қилади.

Бошқа тармоқларда бўлгани каби картошкачиликда ҳам уруғ ҳосилнинг онаси ҳисобланади. Қайси колхоз ёки совхоз ўз вақтида сараланган, навли, давлат стандартига мос келадиган уруғлик чиришига йўл қўймаса мўл ҳосилга дастлабки заминни яратган бўлади. Шуни унутмаслик кераккi, келаси йили экилиб, катта хирмон кўтариладиган уруғлик картошка шу йилда тайёрланади.

Кейинги йилларда колхозлар ва совхозларда картошка етиштириш агротехникаси анча яхшиланди, қатор хўжаликларда картошка етиштириш ихтисослаштириш ва марказлаштириш асосига қурилди. Сабзавот экинлари алмашлаб экишнинг ўзлаштирилиши уруғчиликни яхшилаш ва гектаридан олинадиган картошкани кўпайтиришда ҳал қилувчи роль ўйнамоқда.

Республикамизнинг суғориладиган сабзавотчилик районларига қарашли экинзорлари картошкадан барқарор юқори ҳосил олиш, айниқса уруғчиликни янада яхшилашга имкон беради. Картошкадан кўп ва юқори сорт ҳосил олиш учун сараланган навларни ишлаб чиқаришга жорий қилиш, уруғлик картошкани вақтида экиш ва агротехника қоидалари асосида парвариш қилиш керак.

Уруғлик картошкани парваришлашнинг ўзига хос хусусиятлари бор. Ҳар гектар майдонда ўсимлик белгиланган даражада қалинликда бўлиши керак. Бизнинг шароитимизда 50-55 минг туп ниҳолга эга бўлинганда кутилганча уруғлик картошка ҳосили олинади. Ундан ташқари навга қараб экиш муддатларига риоя қилиниши лозим. Уруғлик картошка экиладиган тупроқнинг намлиги тупроқнинг тўла дала нам сиғимига нисбатан 60-70 процент бўлиши керак. Уруғлик картошка қишлоқ хўжалик зараркунандаларидан сақланган, алмашлаб экиш схемасига тўла риоя қилинган тақдирдагина катта хирмон кўтарилади.

Уруғлик картошка ҳар доим текис, сув билан етарли таъминланадиган, механизацияга мослаштирилган ерларга экилиши керак. Уруғлик картошкани экишдан олдин мутахассисларнинг маслаҳати билан тупроқ қатламига нормадан оширилмаган ҳолда минерал ва органик ўғитлар қоришмаси солиниши лозим.

Кейинги йилларда ёғингарчилик кам бўляпти, дарёлар ва сув омборларида кутилганча сув тўпланмаяпти. Бу ўз навбатида катта қийинчиликлар туғдиряпти, сабзавоткор — картошкачиларимиз ҳам шундай қийинчиликларга дуч келяпти. Бундай шароитда мавжуд сувдан ишнинг кўзини билиб, тадбиркорлик билан фойдаланиш уруғлик картошкадан юқори ҳосил олишнинг асосий шартидир.

Ҳозир республикамизда уруғлик картошка асосан экиб бўлинди. Ҳар йили ҳам бу тадбир июнь ва июль ойларида амалга оширилади. Маълумки, бу ойларда ҳамма жойда оқар сув танқислиги сезилади. Шунинг учун деҳқонларимиз омилкорлик билан иш тутишлари керак. Уруғлик картошка кўп суғорилганда ҳам, кам суғорилганда ҳам кутилганча ҳосил бермайди. Ўсимликнинг ўсиш ва ривожланишининг турли босқичларида унинг сувга бўлган талаби турлича бўлади. Картошка тўла униб чиққунча тупроқ намлиги 60-70 процент бўлиши, ёки бу даврда тупроқ шароитига қараб экин бир-икки марта суғорилади.

Кейинги босқичда, яъни картошка туганак ола бошлаганда ўсимликни чанқатиб қўймаслик керак. Картошка туганаклари пишган паллада эса унинг сувга бўлган талаби камая боради. Шу сабабли картошкани суғориш ва сув сарфлаш нормасини белгилаганда ёз-куз ойларида ёққан ёмғирнинг миқдори, ҳаво ҳарорати, тупроқнинг физик хусусияти, даланинг қиялиги, картошка ривожланишининг босқичлари, унинг навига қараб сувга бўлган талаби ҳисобга олинади.

Кузатишлар шуни кўрсатдики, бўз тупроқли зоналарда уруғлик учун экилган картошка вақтида суғорилиб, парваришлаб борилганда юқори ҳосил беради. Айниқса районлаштирилган картошкадан юқори ҳосил олинади. Бу йил картошкадан катта хирмон кўтариш учун ҳамма имкониятлар бор. Энг яхши агротехника муддатларида экилган уруғлик картошкалар барқ уриб ўсяпти. Эндиги муҳим вазифа парваришни омилкорлик билан ўтказишдан иборат. Шунга эришайликки, бирор туп ўсимлик чанқаб қолмасин ёки озуқага муҳтожлик сезмасин. Бунинг учун деҳқонларимизнинг масъулиятини оширишимиз, экинлар парваришини бутун чоралар билан кучайтиришимиз керак. Қишлоқ хўжалик мутахассислари бу борада деҳқонларимизга ёрдамни ҳар қачонгидан ҳам кучайтиришлари керак.

Эртанги ва ўртаки картошка ҳосили уюшқоқлик билан йиғиштириб олинди. Кечки ҳосилни, айниқса уруғлик картошкани йиғиштириб олиш ва яхши сақлашга алоҳида тайёргарлик кўрайлик!

Н. УСМОНБЕКОВ,
Қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

Қишлоқ хўжалиги ишлари кундалиги

МАККАЖЎХОРИ ЎРИМИ БОШЛАНДИ

Бу йилги ҳаддан ташқари сув танқислигига қарамай, республика деҳқонларининг фидокорона меҳнати туфайли маккажўхоризорларда мўлкўл ҳосил етиштирилди. Эндиги вазифа ҳар бир далада маккажўхорининг етилишини ҳисобга олган ҳолда маккажўхори донини ҳамда силос қилинадиган кўкпояни уюшқоқлик билан, қисқа муддат ичида сира нес-нобуд қилмасдан йиғиштириб олиб давлатга дон сотиш топшириғини бажаришдан иборатдир.

Ҳар бир туп экинда тарози босадиган сўта етиштирилгунча кўпдан-кўп қийинчиликларни енгишга тўғри келди. Аммо бунинг ўзигина кифоя қилмайди! Вақт кутиб турмайди. Ўрим-йиғимнинг ҳар бир соатидан фойдаланиб қолиш зарур. Мавжуд маккажўхори комбайнларининг ҳаммасини сира кечиктирмасдан ишга тушириш ва ҳар битта комбайнда иш нормасининг юксак даражада бажарилишига эришиш, сўталарни йиғиштириб олишни таъминлаш учун зарур бўлган миқдорда одамларни сафарбар қилиш, пешқадам комбайнчилардан иборат зарбдор кўчма бригадалар тузиш ҳамда одамлар етишмайдиган жойларда, катта-катта маккажўхоризор далаларда уларнинг ишлашини таъминлаш керак.

Ҳисоб-китоблар шуни кўрсатадики, мавжуд маккажўхори комбайнларининг миқдори улардан ғоят баракали фойдаланилган тақдирда ҳам маккажўхори донини механизация воситасида йиғиштириб олишни тўла-тўкис таъминлай олмайди.

Демак, катта-катта майдонлардаги маккажўхори донини қўлда йиғиштириб олиш керак.

Маккажўхори донини авжи думбул пайтида йиғиштириб олиш хўжаликларнинг раҳбарларидан, мутахассислардан, маккажўхорикорлардан, ўрим-йиғимда банд бўлган колхозчилар ва ишчилардан юксак масъулиятни ҳис этган ҳолда ишни далада ҳам, хирмонда ҳам, маккажўхори дони қуритилаётган жойларда ҳам аниқ ташкил этишни талаб этади. Ишни шундай уюштириш кераккi, дон учун маккажўхори сўталари 3-5 кун ичидаёқ йиғиштириб олиб бўлинсин, маккажўхорининг дони йиғиштириб олинсин, кейин эса дарҳол силос бостирилсин. Бунинг учун ҳар бир колхоз ва совхозда ҳамма имконият бор. Ишга ижодий ёндошиб, иш планларини, бир кеча-кундузлик ўрим-йиғим графикларини тағин бир марта ўйлаб кўриш, ишга яроқли аҳолининг ҳаммасини маккажўхори донини йиғиштириб олишга сафарбар қилиш керак.

Бостириладиган силос сифатли бўлиши учун эса ҳосили қўлда йиғиштирилиб олинадиган далаларда сўталар думбул пайтида йиғиштириб олинсин. Бу иш ана шундай тўғри ва аниқ уюштирилган тақдирда нобудгарчиликка йўл қўймаймиз. Айни пайтда маккажўхори ҳосилини йиғиштириб олишнинг бундай технологияси силос бостиришга 7-10 кун олдинроқ киришиш, маккажўхори поясининг қуриб қолишининг олдини олиш ва унинг сифатини ошириш имконини беради.

Маккажўхори ҳосилини йиғиштириб олиш технологиясини бузишнинг энг кўзга кўринмаган фактлари ҳам (комбайнларнинг бекор туриб қолиши, меҳнатни аниқ ташкил этмаслик, ҳосилни йиғиштириб олиш пайтида, ортишда, қуритишда нобудгарчиликка йўл қўйиш, тайёрлаш министрлигининг реализация базаларида дон топшириш пайтида транспортнинг бекор туриб қоли-

ши ... ролл... ли конкрет ... да алоҳида м... зим. Маккажў... саси қатъий ... рур, нобудга... ий огоҳлант... талон-тарож ... маслиги кера...

Социалисти... авж олдириб ... ралигини ку... шунингдек ўр... кажўхори дон... да қатнашаёт... маси учун за... даний-маиши... бериш масал... партия ... нинг, ... бошлан... килотл... бўлиш...

Мак... олишг... ёндош... риш, ҳ... суръатл... риб олиш... нинг маккажўх... сил кўтариш уч... муҳим ҳиссаси ... сотиш юзасидан ... ятни сўзсиз б... см-хашак бал... имконини бе...

Планетамизда

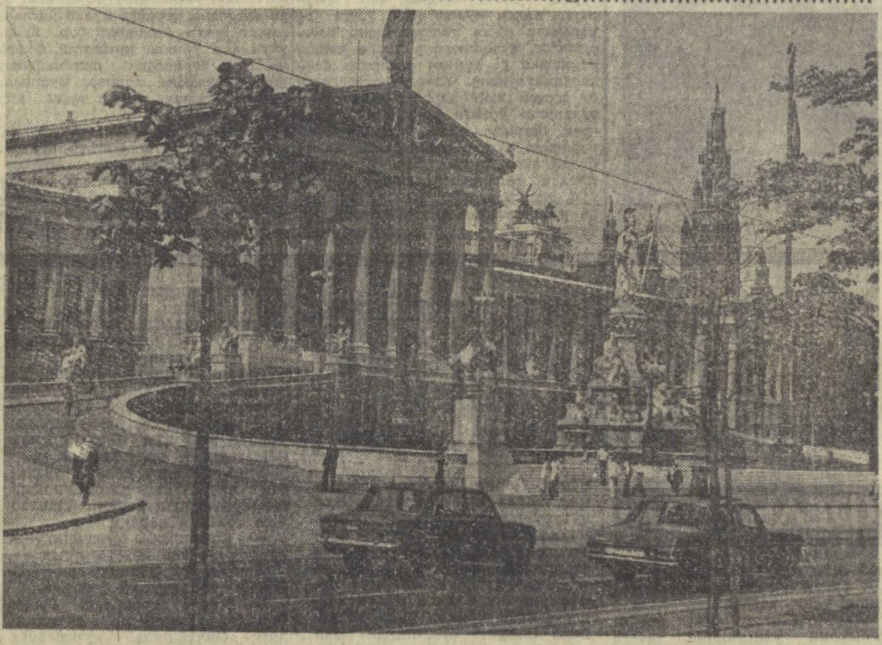

Австрияда демократия ва мустақилликни тиклаш тўғрисида Давлат шартномаси имзоланган кунга 20 йил тўлди. Бу шартнома туфайли мамлакатнинг доимий мустақиллиги учун йўл очилди. Суратда: Вена шаҳри, Австрия парламентининг биноси.
А. Семёнов фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

КЕНГ ҲАРАКАТ ПЛАТФОРМАСИ

Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгаш муваффақиятли тугаллангани ва шу кенгашда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев нутқ сўзлаганлиги муносабати билан турли мамлакатларнинг ҳар хил сиёсий маслакдаги давлат ва жамоат арбоблари ТАСС мухбирларига баёнот беришди.

Таниқли сиёсий арбоб, Умумевропа кенгашида Финляндия делегациясининг аъзоси **А. Карьялайнен** бундай деди:

Менинг фикримча, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев ўз нутқида Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг характери ва аҳамиятини ёрқин ва объектив акс эттирди. Унинг нутқида Совет Иттифоқининг сиёсатига хос бўлган тинчликка доимий интилиш яққол намоён бўлди. Л. И. Брежнев давлатлар ўртасидаги ўзаро муносабатлар принципларининг кенгашда маъқулланганлиги натижасида вужудга келадиган ҳамкорликнинг конкрет имкониятларига катта аҳамият бераётганлиги равшан кўриниб турибди.

Европа хавфсизлиги учун курашувчи Чехословакия комитетининг раиси **Б. Швестка** қуйидагиларни айтди:

Л. И. Брежневнинг Хельсинкида сўзлаган нутқи ўзининг программа характерида эканлиги, истиқболни кўзлаганлиги билан халқаро жамоатчиликнинг зўр эътиборини ўзига жалб этди. Бу нутқда ер юзидаги барча софдил кишиларнинг фикрлари ифода қилинган.

БХР халқ мажлиси ташқи ишлар комиссиясининг аъзоси, БКП Марказий Комитетининг аъзоси **К. Луканов** шундай деди:

Совет Иттифоқи ва шахсан Л. И. Брежнев тинчлик байроғини баланд кўтариб бормоқдалар. Бутун инсоният бунинг учун улардан ҳозир ҳам, келажакда ҳам миннатдор бўлади.

Европада хавфсизлик учун курашувчи ГДР комитетининг бош секретари Ш. Дернберг қуйидаги гапларни айтди:

Европанинг тинчликсевар демократик жамоатчилиги социалистик ҳамдўстлик давлатлари билан бир қаторда Европадаги сиёсий майдонда рўй берган туб ўзгаришларнинг энг муҳим ҳаракатлантирувчи кучи бўлди. Шу боисдан жамоатчилик ва халқлар Хельсинкида ҳал қилинган нарсаларнинг амалга оширилишини сиёсий ва маънавий назорат остида сақлашга ва бу билан кескинликни юмшатиш жараёнини изчиллик билан давом эттиришга кўмаклашишга қатъий қарор берган.

АҚШ Компартиясининг миллий раиси **Г. Уинстон** шу гапларни айтди:

Хельсинкидаги кенгашнинг аҳамияти, жумладан, шундан иборатки, кенгаш қурол-яроғларни чеклаш проблемасини ҳал этишга муҳим ҳисса қўшди. «Совуқ уруш» мероси бўлган қуролланиш пойгаси ва ҳарбий харажатларни кўпайтириш кескинликни юмшатиш принципларига, Европа ва бутун дунё халқларининг манфаатларига зиддир.

Австрия Компартияси Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзоси **Э. Шарф** бундай деди:

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг нутқи Умумевропа кенгашининг энг баланд нуқтаси бўлди. Бу нутқ — истиқболга қаратилган нутқдир.

Дания Коммунистик партиясининг раиси **К. Есперсен** қуйидагиларни айтди:

Хельсинкидаги учрашув — Европадаги барча халқларнинг кескинликни юмшатиш учун олиб борган кураши натижасидир. Бу учрашув урушдан кейинги чегараларнинг бузилмаслиги ва бошқа давлатларнинг ички ишларига қатъий равишда аралашмаслик принципини тантанали равишда таъкидлаб, ер юзида тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашнинг янги имкониятларини очиб берди.

Ҳиндистон миллий конгресс партиясидан сайланган Ҳиндистон парламентининг аъзоси **Х. Д. Малавия** қуйидагиларни айтди:

Яхши маълумки, Умумевропа кенгашини ўтказиш ғоясини дастлаб Совет Иттифоқи ўртага қўйди ва оқибат натижада Ғарбда у қўллаб-қувватланди.

Мен ҳинд сифатида Хельсинкидаги учрашувнинг аҳамияти Европа қитъаси доирасидан чиқади, деб ҳисоблайман. Мамлакатлар ўртасидаги муносабатларда устун чиқаётган кескинликни юмшатиш руҳи Жанубий Осиё кичик қитъасида ҳам вазиятни нормаллаштиришга шубҳасиз самарали таъсир ўтказади.

Мексика миллий конгресси ташқи ишлар сенат комиссиясининг раиси **А. Каррильо** бундай деди:

Хельсинкидаги кенгашнинг мақсадлари дунёдаги барча халқларнинг муҳим манфаатларига, кескинликни янада юмшатиш, халқлар ўртасида тинч-тотув яшаш принципини мустаҳкамлаш манфаатларига мос бўлиб тушади.

Шу боисдан ҳам мексикаликлар кенгаш якунларини табриклаб, бу намуна барча қитъаларнинг халқлари ўртасидаги муносабатларда норма бўлиб қолиши лозим, деб ҳисоблайди.

СОЦИАЛИЗМ ОДИМЛАРИ

СОВЕТ БИНОКОРЛАРИГА МОНГОЛ ОРДЕНЛАРИ

УЛАН-БАТОР. **(АПН махсус мухбири).** Совет III умумқурилиш трести Монголияда юздан ортиқ қишлоқ хўжалик комплекслари, саноат корхоналари ва бошқа объектларни қуриб берди. Бу трест совет-монгол ҳукуматлари ўртасида бундан ўн йил илгари тузилган битимга мувофиқ ташкил этилган эди. Совет бинокорлари қурилишларни аъло даражада олиб бориш билан бирга маҳаллий кадрлар етиштириб беришда ҳам катта ёрдам беришмоқда. Совет бинокорлари 800 дан ортиқ монгол йигит-қизларга қурувчилик касбини ўргатдилар.

Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитети ва Монголия Халқ Республикаси ҳукумати трест коллективининг Монголияда социализмнинг муваффақиятли қурилишига, совет ва монгол халқлари ўртасида дўстлик ҳамда ҳамкорликни янада мустаҳкамланиши учун қўшаётган ҳиссаларини муносиб баҳолаб, трестнинг ўн йиллиги муносабати билан уни Монголия Халқ Республикасининг Меҳнат Қизил байроқ ордени билан мукофотладилар.

ВЕНГЕР БОКСИТИ

БУДАПЕШТ. («Будапресс» — АПН). Инота шаҳри чеккасида тўртинчи беш йилликдаги ҳал қилувчи объектлардан бири ҳисобланган энг йирик боксит кони фойдаланишга топширилди. Бу йил кон лойиҳа қувватига эришиб — йилига 480 минг тонна боксит ишлаб чиқарадиган бўлади. Уни қазиб олиш жараёнларининг ҳаммаси тўла механизациялаштирилади.

Ҳозир Венгрияда йилига уч миллион тонна боксит қазиб олинмоқда. Бу мамлакатнинг асосий бойликларидан биридир. Шунчалар кўп бўлган бу хом ашёни қазиб олишда Совет Иттифоқи ёрдам бераётир. 1962 йилда алюмин ишлаб чиқариш тўғрисида ҳамкорлик қилиш юзасидан венгер—совет битимига мувофиқ, Венгрия Совет Иттифоқига ҳар йили 240 минг тонна хом ашё жўнатади ва 120 минг тонна алюмин-хом ашёсини қабул қилиб олади. Кооперациянинг бу хил тури Венгрияга ҳар йили 2,4 миллиардга яқин киловатт-соат электр энергиясини тежаб қолиш имкониятини бермоқда.

ЮҚОРИ ҲОСИЛ УЧУН КУРАШ

БЕЛГРАД, **(АПН махсус мухбири).** Югославияда бу йилги бошоқли дон экинлари ҳосили мутахассисларнинг фикрига қараганда ўтган йилги рекорд ҳосилга яқинлашиши мумкин. Ўрим-йиғим даврида кетма-кет ёғингарчилик ва кучли шамол бўлиб туришига қарамасдан ҳозир об-ҳаво деярли яхшиланиб кетди.

Ғанимат фурсатларнинг ҳар бир дақиқасидан унумли фойдаланиш учун курашаётган деҳқонлар «Бирорта бошоқ донни ҳам нобуд қилмасдан йиғиштириб оламиз!» шиорини ўртага ташладилар. Матбуотнинг берган хабарларига қараганда айрим районларда ўрим-йиғим палласи яхши олиб борилмоқда. Банатдаги «Врщачки Ритови» аграр саноат комбинати буғдойзорнинг ҳар гектаридан 40 центнер, арпанинг ҳар гектаридан эса 35 центнердан дон олган. «Белград» аграр-саноат комбинатининг «Панонни» бўлимининг механизаторлари ҳам ўшанча ҳосил йиғиштирмоқдалар. «Суботица» агрокомбинатида буғдойнинг районлаштирилган «бисерка» сортидан 66 центнердан хирмон кўтарилди. Бошоқли дон экинларини йиғиштириб олишда ўн минг комбайнчи иштирок этмоқда.

ЎҚИЕТГАНЛАР УЧУН

БУХАРЕСТ, **(АПН махсус мухбири).** Бухарестдаги педагогика адабиётлари нашриёти янги ўқув йилига 900 номда китоб босиб чиқарди. Улардан анча қисми ўрта мактабларнинг ўқувчилари учун мўлжалланган китоблардир. Қолган ўқув қуроллари эса олий ўқув юртларининг студент ва ўқитувчиларига мўлжалланган. Босиб чиқариладиган китобларнинг умумий тиражи 27 миллион нусҳадан иборатдир.

«НАТАША»ГА МАРҲАМАТ

ВАРШАВА, **(«Интерпресс» — АПН).** «Наташа» бу ердаги Совет товарлари магазини. У Варшаванинг марказидаги Ерузалим аллеясида жойлашган. Очилганига мана 15 йил тўлаётган магазин варшаваликлар ва Польша пойтахти меҳмонларининг ҳурматини қозониб келмоқда. Магазинда Франция, Швеция, Англия, Япония ва бошқа мамлакатлардан келган туристларни учратиш мумкин. Наташанинг Москва ва Пенза соатсозлари ишлаб чиқарган соатлари, киевлик чеварлар тиккан дастурхонлар ва шу ерда тайёрланган фотоаппаратлар, Тула самоварлари, музика асбоблари, мўйнадан тикилган кийимлар, косметика ва турли ўйинчоқларини харидорлар кўплаб сотиб олишаётир.

Магазин директори В. Шидловскийнинг «Интерпресс» мухбирига маълум қилишича, «Наташа» йилига 28 миллион злотийдан ортиқ товарлар сотмоқда.

ТИНЧЛИК ШАРТНО...

ДЕҲЛИ, 4 август. (ТАСС). Ҳиндистон жамоатчилиги СССР билан Ҳиндистон ўртасида тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида тузилган шартнома имзоланганлигининг тўрт йиллигини кенг нишонлашга тайёрланмоқда. Ҳиндистон—Совет маданият жамияти, тинчлик ва биродамлик умум Ҳиндистон ташкилоти шу сана муносабати билан тадбирларнинг амалга оширилишини уюштирувчи нуфузли тайёргарлик комитети тузди. Бу комитетга ҳукмрон Ҳиндистон Миллий конгресс партиясининг, Ҳиндистон Коммунистик партиясининг кўзга кўринган арбоблари, ижодий ва илмий зиёлиларнинг намояндалари кирди. 6 августда мамлакатда Ҳиндистон—Совет дўстлиги ойлиги бошланади.

КУРАШНИНГ ЯНГИ БОС...

ГАВАНА. (ТАСС). Чилининг ватанпарвар кучлари Берлинда халқ бирлиги блоки олтита партияси намояндаларининг Чилида фашизмга қарши ҳаракатни кучайтириш тўғрисида қабул қилган қарорини маъқулламоқдалар. Бу ҳаракатнинг асосий мақсади—Пиночет ҳарбий хунтасини ағдариб ташлашдан ва мамлакатда демократик тузум ўрнатишдан иборатдир. Чет мамлакатлардаги барча демократик ва ватанпарвар кучларнинг курашини уйғунлаштириш учун Берлин мажлисида сиёсий комитет тузилди.

ДЕҲҚОНЛАРНИНГ МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛА...

СОФИЯ. Шу йилнинг охирига бориб Болгарияда минерал ўғитлар ишлаб чиқариш 1 миллион 138 минг тоннага етказилади. Бу эса республика қишлоқ хўжалиги меҳнатчиларига 1970 йилдаги 131 килограмм ўрнига ҳар гектарга 200-210 килограммдан аммиак селитраси, суперфосфат ва бошқа хил ўғитлар солиш имконини беради. Ҳозирги вақтда БХРнинг химия саноати составига азот, фосфор, калий кирадиган юксак концентратли комплекс ўғитлар ишлаб чиқармоқда.

ТРИПОЛИ. Ливия Араб Республикаси қишлоқ хўжалигини ривожлантириш кенгаши бу йил Феццан вилоятида кам ерли ва ерсиз деҳқонлар ўртасида 1.600 дан кўпроқ ер участкаси текин ва кредитга тақсим... эълон қилди.

ҚОТИЛЛАР К...

НЬЮ-ЙОРК, 4 август. (ТАСС). Негрларнинг гражданлик ҳуқуқлари учун машҳур курашчи, Нобель мукофотининг лауреати доктор Мартин Лютер Кинг Американинг жанубидаги ирқчиларнинг фитнаси натижасида ўлдирилган. У 1968 йилнинг апрель ойида Мемфисда жиноятни текшириш натижасида расмий равишда эълон қилинганидек ёлғиз қотил томонидан ўлдирилмаган. Янги фактлар шулардан далолат беради.

Жоржия штатидаги Атланта шаҳри полициясининг бошлиғи Режиналбд Ивс матбуот конференциясида айтишича, унинг маҳкамаси томонидан ўрганилган бир қанча янги фактлар «Кинг иши билан боғлиқ бўлган жуда кўп масалалар жавобсиз қолиб кетганлигини» кўрсатади. Жумладан, Р. Ивс негр ўсмирини Роберт Уотсон ёзма равишда берган гувоҳлигини далил қилиб кўрсатди.

ПИОНЕР ЁЗИ СОЗ ЎТМОҚДА.

СОЙ СОҲИЛИДА

Ям-яшил воҳани кесиб ўтган йўл қуёш нурида ярқирайди. Сўл томонда пахтазор. Ўнг томонда боғ ва узумзорлар билан қопланган Равот дараси тобора юқорига ўрлайди. Табиат сеҳридан бунёд бўлган ва кўнгилларни завқ-шавққа тўлдирадиган манзаралар макони Увобсой Равот чўлининг сўнгида жойлашган. Гул ва кўкатларга бурканган Молгузар тоғи этагидан эса шарқироқ ва ўйноқи сой қилдек кўринади. Оромгоҳ соф ҳавоси билангина эмас, гўзал манзараси, салқин шабадаси билан ҳам кишига ҳузур бахш этади.

Мактабларни оталиққа олган колхозлар, саноат ва қурилиш, касаба союз ташкилотларининг ташаббуси билан ана шу оромгоҳ дам олиш зонасига айлантирилганига анча бўлди. Шу вақт ичида бу ерда Жиззах район Ҳамид Олимжон номли колхозлараро пионерлар лагери, Жиззах қурилиш материаллари комбинатининг Ю. А. Гагарин номидаги лагери, Дўстлик ва Мирзачўл районларидаги қурилиш трестларининг пионер лагерлари бунёд этилди. Бу оромгоҳларда меҳнаткашларнинг кўплаб фарзанди пионер ёзини кўнгилли ўтказмоқда. Якунловчи йил татил ойида бу лагерларда уч потокда уч мингга яқин эркатойларнинг дам олишини ташкил этиш кўзда тутилган.

Ҳамид Олимжон номли Жиззах район колхозлараро пионер лагери ана шу сойнинг энг хушманзара жойидан ўрин олган. Бу дам олиш маскани уч йилдан сўнг ўзининг 20 йиллигини нишонлайди.

— Бу йил лагерь учун яна 500 ўринли типовой бино комплексини қуриш ҳақида қарор қилинди, — дейди лагерь бошлиғи И. Қўзиев, — лагернинг 20 йиллик юбилейини дам олувчи болалар сонини яна 2,5 ҳисса кўпайтириш билан кутиб оламиз. Лагеримиз Увобсойдаги энг намунали дам олиш масканларидан бирига айланади. Шунинг учун тарбиячиларнинг маданий савиясини ўстиришга алоҳида эътибор бераётирмиз.

Лагерда ошхона, новвойхона, спорт залларидан ташқари 6 павильон бор. Олти павильонда олти группа, олти отряд. Павильонлар дид билан безатилган. Тумбочкалар устида тоғ гулларидан ясалган гулдасталар.

— Сўнгги уч-тўрт йил мобайнида лагерь икки баробарга кенгайди, — деди лагерь бошлиғи,— авваллари бу ерда ҳар потокда юз-юз эллик бола дам оларди. Бугун эса дам олувчилар сони салкам 300 нафарга етди. Лагерь анча ободонлаштирилди. Соябонлар, душ, спорт майдончаси, ота-оналар қабул қилинадиган жойлар қурилди.

Лагерь узра горн садоси янгради. Биринчи бўлиб 5-қизлар отряди тушликка таклиф қилинди. 1-отряд болалари уларга хизмат қилишарди. Отряд тарбиячиси Анор Қодирова, пионервожатий Нортожи Бобожоновалар раҳбарлигида ўз-ўзига хизмат қилаётган болалар қувноқ. Врач Икром Пардаев ошхонанинг тозалигини кузатиб юрибди. Новвой Ғани Маҳмудовнинг янгигина тандиридан узган нон хушбўй ҳид таратарди.

— Эркатойлар кунига тўрт маҳал овқатлантирилади, — дейди ошпаз Ҳанифа Ҳамидова, — таомлар ассортименти хилма-хил. Шунга қарамай, ҳар бир ўқувчини овқатлантириш учун кетадиган харажат 1 сўм 8 тийиндан ошмайди. Чунки, дўндиқларни асосан витаминли ёз мевалари билан кўпроқ таъминлашга эътибор берилаётир.

Қувноқ болалар қуёш, сув ва соф ҳаводан баҳра олиб, жисмоний чиниқмоқдалар.

Н. МИРЗАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

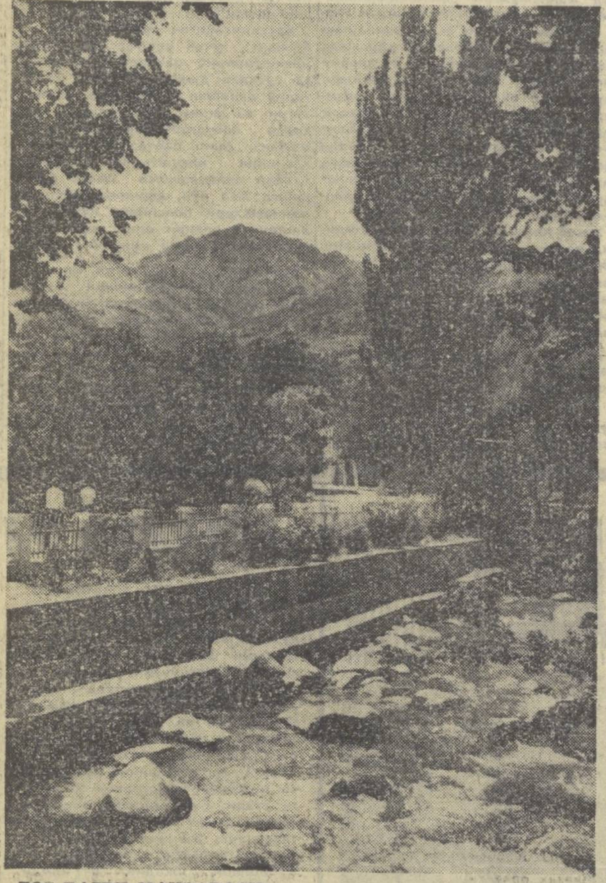

ТОҒ БАҒРИ МАНЗАРАСИ — А. Тўраев фотоси.

ФУТБОЛ

ҲИМОЯ—ЯРИМ ЮТУҚ

Ўзимни «Пахтакор»нинг энг кекса мухлисларидан деб биламан. Неча йиллар мобайнида ўта мухлиси сифатида севимли командамизнинг ҳар бир ўйинини зимдан кузатаман. Мен Улуғ Ватан уруши кезлари запас полк ихтиёридаги футбол командасида тўп сурганман. Ҳимоячиликда ўйнаганман. Шу боисдан бўлса керак, пахтакорчилар ўйнаганда ҳимоячиларнинг ютуқ — камчиликларини яққол кўраман. Назаримда, футболчиларимиз тўп учун курашда астойдил эмаслар. Ахир, футболчи учун учрашувда қўли баланд келишдек шарафли нарса борми?! Нима учун пахтакорчилар ҳужумга ўтганда ҳимоя сусайиб, команда мудофааланганда ҳужумкорликка парво қилинмайди. Футболчилар ҳаракатида уюшқоқлик унча сезилмайди. Ахир рақиб команда ҳужумга ўтганда ўз командасини мудофаа қилиш ҳимоячиларнинг вазифаси эмасми. Қачонгача «Пахтакор» яна пастки поғонага тушибди деб хавотирда юрамиз.

Аъзамжон УРИНБОЕВ.
Улуғ Ватан уруши қатнашчиси.

Кекса футбол мухлисининг бу гапларида жон бор. Дарҳақиқат пахтакорчилар кейинги пайтларда аллақандай тушуниб бўлмас кайфиятга берилиб қолишяпти. Жумладан, ютиб туриб, ютқазиб қўйиш, ёки очколарни баҳам кўриш каби ўзига хос касаллик кўзга ташланмоқда. Назаримизда, ҳужумкорлик билан ҳимояланишдан ўз ўрнида самарали фойдаланмаяптилар. Уларда футболдаги бу муҳим икки ҳаракат бир-бирини тўлдириш ўрнига ажралиб қоляпти чоғи. Команда гоҳида фақат ҳужумкорликка зўр бериб, гоҳида ҳимоя билан чекланяпти. Тўғри, буни олдиндан режалаштиришнинг иложи йўқ. Ҳаммаси майдонда кутилмаганда юз берувчи вазиятга боғлиқ, албатта.

Худди шундай манзара «Пахтакор»нинг Москва армиячилари билан учрашувида ҳам юз берди. Пойтахтликларда катта қизиқиш уйғотган бу ўйинда ташаббус навбати билан гоҳ мезбонларга, гоҳ меҳмонларга ўтиб турди. Армиячиларда ҳам шунингдек, пахтакорчиларда ҳам бир неча бор ҳисобни очиш имконияти бўлди. Айниқса тошкентлик футболчилар учрашувни ташаббус билан бошлаб, мухлисларни ҳайратга солишди. 25-минутда армиячи Б. Копейкин ҳисобни очишга эришди. «Пахтакор» дарвозасини қўриқлаётган Муҳаммадали Қўлдошев тўпни тутолмай қолди. Танаффусдан кейин пахтакорчилар яна ҳужумга зўр беришди. Владимир Фёдоровнинг чаққонлиги туфайли ҳисоб тенглашди.

Фёдоров тўпни учрашувнинг 65-минутида киритди. «Пахтакор» очколарни баҳам кўриши мумкин эди. Лекин қолган дақиқаларда фақат мудофаа билан чекланиш ўрнига ҳужум ҳам қилиб турилди. Оқибатда армиячилар яна бир тўп киритиб ғалабага эришди. Шу тариқа пахтакорчилар бу йилги мавсумда пойтахт армиячиларидан умумий ҳисобда 2:5 билан мағлубиятга учрашди. «Пахтакор» ҳозирги вақтда ўз дарвозасидан кўп марта тўп ўтказиб юборган командалардан бўлиб қолди. Лекин очколарда фарқ кам. Ҳали астойдил ҳаракат қилиб ўнгланиб олиши учун имконият бор. Бунинг учун ҳар ўйинда қимматли фурсатни бой бермаслик пахтакорчилар шиори бўлмоғи даркор. Мухлислар ўртасида яхши ҳимоя ярим ютуқ деган гап бор.

Мамлакат чемпионатининг навбатдаги турида шунингдек қуйидаги ҳисоблар қайд қилинди. «Арарат» — «Динамо» (Москва) — 3:5, «Локомотив» — «Шахтёр» — 0:0, «Зенит» — «Заря» — 0:0, СКА (Ростов-Дон) — «Спартак» — 0:0.

ЧЎКЯПМИЗ, ҚУТҚАРИНГЛАР!

ФЕЛЬЕТОН

Бекобод шаҳрида Виктор Лаптовни ҳамма балиқчи деб билади. Аслида ундай эмас. Сабаб? Ҳозирча сабр қилинг.

Тонг отиши билан Лаптовнинг кўча эшиги олдига 38-93 ТШГ номерли «ГАЗ-51» автомашинаси келиб тўхтади.

— Оролчага ҳайдайверайми, Виктор Георгевич? — сўрайди шофер.

— Оббо! Сўрашга бало борми? Ҳар куни олиб борадиган жойинг, ҳайдайвер-да.

Машина Лаптовни Сирдарё ўртасидаги оролча яқинига ташлаб кетди. Лаптов моторли қайиққа ўтириб, ҳар кунги юмуши — балиқ овлашга киришди. Ҳадеганда иши юришавермади. Вақт ўтиб борарди. Ҳуноби ошди.

— Айёр балиқлар! Пайқаб қолишганга ўхшайди!

Лаптов моторли қайиқни югуртира-югуртира чарчади. Уни қирғоқда тўхтатди-да, ўзини соя-салқинга урди. Диққат бўлиб дарёга қараб ўтирган эди, бир лаққа балиқ сувдан аста бошини чиқариб, унга қараб қўйди. Кейин қаттиқ тўлғонди-ю, сув юзига бир сапчиб, ғойиб бўлди. Лаптовнинг кўзи ўйнаб кетди.

— Балиқмисан, балиқ экансан-да, ўзиям! Шошмай тур, ҳозир тутиб оламан!

Лаптов шу мақсадда сувга термулиб турган эди, ҳалиги балиқ яна ўйин кўрсатди.

— Ҳап сеними!

Лаптов моторли қайиқ ва балиқ овлайдиган тўрини ишга солди. Таажжуб. Тағин ҳориб-чарчаб қайтди. Тўрга чўп-хасдан бўлак ҳеч нарса илинмади.

Тушга яқин «ГАЗ-51» автомашинаси шофери балиқчи амакидан хабар олгани келди. У ҳар куни шу маҳалда овланган балиқларни олиб кетарди.

— Кўряпсанми, битта ҳам балиқ илинмади. Ҳар куни сен келгунингча 50-60 килограммдан тутиб қўярдим, — ўксинибгина деди Лаптов.

Шофер кетгач, Лаптов тағин уриниб кўрди. Бўлмади. Шу бугун аллақандай мўъжиза рўй бераётган эди. Кунига 100-120 килограммдан сархил балиқ овлаб сотадиган абжир одам наҳот бугун қўлларини чўнтагига тиқиб уйига қайтса?

Лаптов бир ҳолатда дарёга термулиб ўтирганича ҳаёлга чўмди. Гўё у тушини сувга айтарди. Майли, унга ҳалақит бермайлик-да, муҳимроқ бошқа гапларни хатга туширайлик.

ОСВОД деган сўзни балки эшитгандирсиз? Унинг маъноси — сувга чўкаётганларни қутқариш Ўзбекистон республика Жамияти. Лаптов деганимиз ана шу жамиятнинг Бекобод шаҳридаги қутқариш станциясига бошлиқ. Қўлида шофер, моторчи, ғаввос сингари касбдаги ўнга яқин одам бор. Буларнинг ҳар бирига ой сайин 85 сўмдан 110 сўмгача маош тўланади. Лаптов билан шофер балиқчилик қилишади. Бу аниқ иш. Қолганларининг нима қилиб юрганларини ҳеч ким билмайди.

Лаптов ҳали ҳам сувга термулиб ўтирибди. Жула ташвишда. Бугун ови бароридан келмади. Кейинги кунларда ҳам шундай бўлса-я?! Унда нима қилади? Наҳот балиқчиликдан келиб турган даста-даста пулларни эсламаса, қўмсамаса?

Лаптовнинг ғайирлиги тута бошлади. У ҳар куни жарақ-жарақ даромад қилаётган ҳамкасбларини эсларди. Улардан бири Тошкент денгизи қошидаги қутқарув станциясининг бошлиғи Борис Павлович Гончаров.

— Кун чиқса ҳам шунга чиқади, ой тўлса ҳам шунга! — ғўлдиради Лаптов.

Ҳақ гап. Борис Гончаров ОСВОД Марказий Совети раиси Владимир Гончаровнинг акси-да! Тошкент денгизига дам олиш учун ҳар куни, айниқса, шанба ва якшанбада озмунча одам келадими? Уларнинг аксарияти денгизда сайр этишга ишқибоз, пулнинг юзига қарашмайди. Борис Гончаров ўз қўли остидаги моторчиларни ишга солади. Виктор Лаптов иссиқ кунларда балиқ овлаб юрган бўлса, Борис Гончаров соя-салқин жойда пул овлайди. Пул қутуртирган чоғларда ўзини ичкиликка уради. Ўтган йили Тошкент денгизидаги қутқарув станциясига янги «ГАЗ-51» автомашинаси берилган эди. Борис уни маст-аласт бўлиб ҳайдай-ҳайдай тўққиз ойда тилка-пора қилди. Мастликда бир одамни уриб олиб, қаттиқ шикастлади, ногирон қилиб қўйди.

Уста балиқчи Виктор Лаптовнинг ўйлари борган сари чувалашаверди. Энди унинг кўз ўнгида Чорвоқ сув омбори станциясидаги ишлар гавдаланган эди. Чорвоқ станцияси тайёр ҳазина-да! «Пионер 50 йиллиги» теплоходининг бир ўзига озмунча саёҳатчи кетадими? Николай Черепанов деган бир киши 1973 йилнинг июлидан 1974 йилнинг октябригача ана шу улкан кемада киракашлик қилди. Черепанов топган-тутганини станция бошлиғига оқизмай-томизмай келтириб бериб турди.

— 1974 йилнинг сентябрь ойида станциямиз бошлиғига икки минг сўмга яқин жамғариб бердим. Бу пуллар қаёққа кетганини билмайман, — деб ҳали-ҳали мақтаниб юради Черепанов.

Моторчи Леонид Яковлевич Филиппов Чорвоқ сув омборидаги қутқазиш станциясида маълум ва машҳур киши. У бу ерда эртадан-кечгача киракашлик қилиб юрарди. Филиппов ўтган йилнинг 4 сентябрь куни киракашлик қилиб юрганида, ҳар донаси 40 тийинлик 265 та қалбаки билет билан қўлга тушди. Тошкент область, Бўстонлиқ район ички ишлар бўлими ходимлари ўзлари бошлаган бу ишни негадир узил-кесил охирига етказишмади. Қалбаки билет муаммоси муаммолигича қолиб кетаверди.

Ҳозирги кунларда «Пионер 50 йиллиги» теплоходида Нуртас Замалетдинов деган бир чапдаст киракашлик қилиб юрибди. Шу йилнинг 1 июль куни у атиги бир соат ичида теплоходда сайр этувчилардан 31 сўм йиғиб олди. Чакки эмас-а! Кунига қанча сўм ишлашини ўзингиз бир чамалаб кўринг! Ундан неча сўми Чорвоқ қутқарув станцияси бошлиғи Юрий Иванович Малихинга тегаётгани ҳозирча сир.

Қаранг, балиқчи Лаптов бечора ҳали ҳам Сирдарё бўйида ширин ҳаёлга чўмиб ўтирибди.

— Қани энди, Малихиннинг ўрнида мен ҳам бир йилгина ишласам, — орзу қилади у.

Дарё яқинига келиб тўхтаган «ГАЗ-51» автомашинаси шофери сигнал берди. Лаптов ўша томонга қаради.

— Кетдикми, хўжайин? — сўради шофер.

Лаптов йўл-йўлакай шофери билан суҳбатлашиб борарди.

— Кўриб турибсан, бугун бир дона ҳам балиқ тутолмадим. Овлай-овлай қуритганга ўхшаймиз. Энди нима тирикчилик қилдик?

Шофер унга аста жавоб қилди:

— Тошкентга, ОСВОД Марказий Совети раиси Владимир Павлович Гончаров ҳузурига боринг. Кўнглини топсангиз, мойлироқ ишни топиб беради.

— Шундоққу-я, лекин Гончаровнинг ҳам ишлари чатоққа ўхшайди. Устидан ёзишибди. Текшир-текшир бўлган эмиш. Талай чатоқликлар аниқланганмиш. 1973 йилда ўртоқ Гончаров Тошкент полиграфия комбинатига 120 минг дона билет заказ қилиб олган эди. Ҳар бир донаси 10 тийиндан 50 тийингача туради. Ҳайрият, текширувчилар шуни билиб қолишмабди. Унда, ишлари бундан ҳам чатоқ бўларди.

— Э, ҳа, ҳали шунақами, — оғзини катта очди шофер. — Ундай бўлса, тинчгина ўтираверайлик. Ўзимизни ҳам текшириб қолишмасин!

— Биласанми, республикамиз бўйича 24 жойда бизникидақа қутқарув станцияси ташкил этилган. Улар ҳам бизга ўхшаб тирикчилик қилиб юришибдими ҳали? Гончаровнинг «бахти чопиб», ўша ердаги ишларни ҳам текшириб қолишмасинда ишқилиб.

Лаптов омон-эсон ўз уйига етиб олди. ОСВОД Марказий Советининг раиси Владимир Гончаров эса хиёнат кемасига ўтириб, қандайдир бир сув ҳавзасининг қўлтиғида адашиб юрибди. У аллакимларгадир мурожаат қилади:

— Қутқаринглар, чўкаяпмиз! Билмадик, Владимир Гончаровни ким қутқарар экан?

Усмон ЮСУПОВ.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

[Р]ЕКЛАМА ВА ЭЪ[ЛОНЛАР]

Ўзбекистон ССР Социал-таъ[минот ...]
ТОШКЕНТ ТЕ[ХНИКУМИ]
1975—76 ўқув [йили учун]
УҚУВЧИЛАР ҚА[БУЛ ҚИЛАДИ]

Техникум социал таъминот сист[емаси ...] лик ва ҳисоб-китоб ихтисоси бўйич[а ...] гани ходимларини район социал таъ[минот бўлим]лари, катта инспекторлар, инспекторла[р ...] тантларни тайёрлайди.

Техникумга 10-11-синф ҳажмида ма[ълумотли ...] қилинади, ўқиш муддати—2 йил.

Бошқа шаҳардан келганларга ётоқхо[на ...]

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатл[ар ...] лар: ариза, медицина справкаси (286-ф[орма ...] (асли), кадрлар бўлими томонидан тасдиқ[ланган ...] дафтарчасидан кўчирма, 3х4 см катталикд[а ...] тосурат. Паспорт ва ҳарбий билет шахсан к[ўрсатилади.]

Ҳужжатлар 14 августгача қабул қилинад[и.]

Кириш имтиҳонлари 1 августдан 15 авгу[стгача ...] ли ва адабиёт (иншо), **СССР тарихи.**

Мандат комиссияси 18 августдан 20 авг[устгача ...] лайди.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб бо[рилади.]

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ғафу[р ...] кўчаси, 47-уй (2, 29, 48-автобус, 9, 15, 19, 21-тра[мвай]ларнинг Волгоградская бекати).

Ўзбекистон ССР Молия министрлиги
ТОШКЕНТ ВА САМАРҚАНД МОЛИЯ ТЕХНИКУМЛАРИ
1975 — 1976 ўқув йили учун
КУНДУЗГИ ВА СИРТҚИ БЎЛИМЛАРГА:
УҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ТЕХНИКУМЛАР ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ МОЛИЯ, СТРАХОВАНИЕ ОРГАНЛАРИ ВА БЮДЖЕТ МУАССАСАЛАРИ УЧУН ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ: «БЮДЖЕТЛАРНИ ТУЗИШ ВА БАЖАРИЛИШИ» ВА «ДАВЛАТ ДАРОМАДЛАРИ» ИХТИСОСЛАРИ БИЛАН ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ; ДАВЛАТ СТРАХОВАНИЕСИ; БЮДЖЕТ УЧЁТИ.

Кундузги бўлимда ўқиш муддати 1 йил-у 6 ой, сиртқи бўлимда эса — 2 йил.

Қабул қоидаси — барча ўрта махсус ўқув юртларидаги каби умумийдир.

Кундузги бўлимга қабул қилинганлар умумий асосда стипендия ва ётоқхона билан таъминланадилар.

Техникумлар адреси: 700115, Тошкент шаҳар, Чилонзор массиви, Г-9а квартали, 18-уй, (9, 15, 19, 21-трамвайлар, 2, 13, 29, 57-автобусларнинг «Чўпон ота» бекати. 703047, Самарқанд шаҳар, Профессорская кўчаси, 51-уй, (7-автобус СамГАСИ бекати).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — «Камалак» программаси. 18.30 — Ёшлар учун кўрсатув. 19.00 — «Идеология ва ҳаёт» (тележурнал). 19.30 — **«Ахборот».** 19.45 — Концерт. 20.45 — **«Ахборот».** 21.05 — Телевизион театр. **Одил Ёқубов. «Улуғбек хазинаси»** (3-қисм). 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — **Футбол: «ТОРПЕДО»** (Москва) — **«ДИНАМО»** (Тбилиси). **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.25 — ТОШКЕНТ. 11.30 — Қўғирчоқ фильм. 12.00 — **«Нонни тенг бўламиз»** (бадиий фильм). 17.55 — **«Шардаги қиз»** (бадиий фильм). 19.00 — МОСКВА. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.05 — Болалар учун фильм. 20.30 — Мўзикали чолғу асбоблари тарихидан. 21.10 — Тошкент янгиликлари. 21.25 — **«Москва татиллари»** (телеспектакль, 1-қисм).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 6/VIII да **Кўк эшик ортидаги аёл.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Виннету — Инчу-Чун ўғли — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Чанитанинг бўсаси — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Хабар элтаётган чопар — «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН», «ҚОЗОҒИСТОН» (жуфт соатларда).

Водий — «ҚОЗОҒИСТОН», «ДРУЖБА» (тоқ соатларда).

Улар Ватан учун жанг қилдилар — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 15.00, 21.00).

Иван ва Марья — «НУКУС», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Насимий — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Есения — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Виннету — Инчу-Чун ўғли — «ФЕСТИВАЛЬ».

Хабар элтаётган чопар — «ХИВА».

«ДРЕНАЖСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШГАН КЎЧМА КОЛОННАСИГА

5-6-разрядли механизатор-экскаваторчилар

КЕРАК

Меҳнат ҳақи — ишбай.

Ишнинг саҳро ва сувсизлик билан боғланганлиги учун 30 процент ҳамда кўчма характери учун 30 процент қўшимча ҳақ тўланади.

ОИЛАЛИКЛАР БИР ЙИЛ МОБАЙНИДА УЙ-ЖОЙ БИЛАН, ЁЛҒИЗЛАР — ЁТОҚХОНА БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Мурожаат учун адрес: Жиззах область, Дўстлик райони («Дўстлик» станциясигача автобусда борилади).

СТЕНОГРАФИЯ ВА МАШИНКАДА ЁЗУВ РЕСПУБЛИКА КУРСЛАРИ
кундузги ва кечки бўлимларга
УҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Машинкада ёзув ва иш юритувчилик таълими билан стенографистка,

иш юритувчилик билан (стенографиясиз) **машинистка.**

Курсларда секретарь типидаги хизматчилар қуйидаги ихтисослар бўйича тайёрланади.

Юқори тезликда стенографик хатларни ёзиб оладиган секретарь-стенографистка-машинистка.

Ўзбек ва рус тилларида иш олиб борадиган секретарлик ишлари билимидаги секретарь-машинистка.

Республикада секретарь типидаги хизматчиларга ҳар томонлама ошиб бораётган талаб ва эҳтиёжни инобатга олиб, корхона ва ташкилотлар йўлланмаси билан шартнома асосида турли хил қисқа муддатларда секретарь ходимлар тайёрлаб бериш усули ҳам қўлланилмоқда.

Уқувчилар ва ҳужжатларни қабул қилиш йил бўйи узлуксиз давом эттирилади.

БИРИНЧИ ПОТОК УЧУН АРИЗАЛАР 30 АВГУСТГАЧА ҲАР КУНИ ЭРТАЛАБ СОАТ 9 ДАН 20 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Уқишлар 1 сентябрдан бошланади.

Маълумотлар учун қуйидаги адресга мурожаат қилинг: Тошкент шаҳри-3, Олмазор кўчаси, 174-уй. (Бешёғоч, Комсомол кўли ёнида), телефон: 44-30-61.

БУХОРО КОН-ГЕОЛОГИЯ ТЕХНИКУМИ
1975 — 1976 ўқув йили учун
УҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Кундузги бўлимга: **САНОАТДА БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИ. 8-синф ҳажмида маълумотлилар учун ўқиш муддати 2 йилу 10 ой; 10-синф ҳажмида маълумотлилар учун эса бир йилу 10 ой.**

НЕФТЬ ВА ГАЗ КОНЛАРИНИНГ ГЕОЛОГИЯСИ ВА РАЗВЕДКАСИ; ҚУДУҚЛАРНИ ТЕКШИРИШНИНГ ГЕОФИЗИК МЕТОДЛАРИ. Уқиш муддати 8-синф ҳажмида маълумотлилар учун 3 йилу 6 ой, 10-синф ҳажмида маълумотлилар учун эса 2 йилу 6 ой.

Техникумга кирувчилар қуйидаги имтиҳонларни топширадилар; 8-синф ҳажмида маълумотлилар: **рус тили** (диктант), **математика** (оғзаки); 10 синф ҳажмида маълумотлилар учун эса: **математика** (оғзаки), **рус тили ва адабиёти** (иншо)

УҚУВЧИЛАР ТЕХНИКУМНИ БИТИРИШЛАРИ БИЛАН ГЕОФИЗИК- ТЕХНИК, ГЕОЛОГ-ТЕХНИК, БУХГАЛТЕР ИХТИСОСИНИ ОЛАДИЛАР.

Ҳужжатлар — 15 августгача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Бухоро шаҳар, Ленин кўчаси, 141-уй.

[СОВЕТ ЎЗБЕ]КИСТОНИ — Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, ТОШКЕНТ, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР — Коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 183.

СИРДАРЁ ОБЛАСТИ. Гулистон районидаги «Октябрь» колхози чорвадорлари сигирлардан сут соғиб олишни кундан-кунга кўпайтиришяпти. Илғор чорвадорлардан Зулфия Худойқулова, Хадича Бадировалар ўзларига бириктилган сигирларнинг ҳар биридан камида 3500 литрдан серқаймоқ сут соғиб олишга аҳд қилишган. Суратда: (чапдан) «оқ чашма» ижодкорларидан З. Худойқулова ва Х. Бадирова ўртоқлар ишга тушиш олдидан ўзаро суҳбатлашишяпти.

Ж. Тўраев фотоси.

ДЎСТЛИК РАМЗИ

ЯНГИЙЎЛ, («Совет Ўзбекистони» махсус мухбиридан телефон орқали олинди). Ўзбекистон ССР Янгийўл районидаги уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз билан Тожикистон ССР Регар районидаги Ленин номли колхоз узоқ йиллардан буён ўзаро социалистик мусобақа боғлаб келмоқда. Бу икки йирик хўжаликнинг меҳнатчилари тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи босқичи — 1975 йилда кенг пахта майдонларининг ҳар гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариш, она-Ватанга ҳар қачонгидан кўп ва юқори сорт чорва маҳсулотлари етказиб бериш, бошқа тармоқларни ҳам комплекс ривожлантиришга аҳди паймон қилганлар.

Куни кеча Ҳамроқул Турсунқулов номли колхознинг ўзаро текшириш бригадаси аъзолари олинган мажбуриятларнинг ижросини кўздан кечириш учун Ленин номли колхозга жўнаб кетдилар. Бригада составида партия комитетининг секретари В. Султонов, пахтачилик бригадаси бошлиғи Т. Темиров, ферма мудири Н. Раҳмонов, иқтисодчи Ф. Сулаймонов ва бошқалар бор.

УЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ XVIII ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

РЕНТАБЕЛЛИ ТАРМОҚЛАР

Хонқа районидаги Ленин орденли Охунбобоев номли колхоз қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш беш йиллик планларини ҳамма турлари бўйича ошириб бажарди. Рентабелликка айлантирилган тармоқлар соф фойда келтирмоқда. Қатъий пландан ташқари сотилган пахта эвазига хўжалик 600 минг сўмдан зиёд қўшимча даромад олади. Қишлоқларни бош план асосида қуриш тугалланади. Якунловчи йилда беш йиллик планга қўшимча 8500 тонна «оқ олтин» тайёрланади. Колхоз раиси Аҳмаджон Юсупов шулар ҳақида ҳикоя қилади.

— Давлатимизнинг катта моддий-техника ёрдами, халқимиз меҳнати билан қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш юзасидан белгиланган беш йиллик планларни муддатидан қарийб бир йил олдин бажардик. Айрим тармоқлар бўйича эса беш йиллик план тўрт ярим йилда адо этилди. Энг муҳими — ҳамма тармоқлар рентабелликка айлантирилиб, кўплаб соф фойда олинмоқда, колхозимизнинг экономикаси мустаҳкамланиб, колхозчиларимизнинг турмуш даражаси яхшиланмоқда, қишлоқларимиз бош план асосида қурилмоқда. Хисоб-китобларга қараганда асосий қишлоқларимизни шу йилнинг охиригача қайта қуриб бўламиз.

Ишлаб чиқариш планига мувофиқ беш йилликда 29.329 тонна пахта тайёрлашимиз ва давлатга етказиб беришимиз керак эди. Бу топшириқ тўрт йилда бажарилди, ўтган йили топширган пахтамиз билан ялпи миқдор 29.361 тоннани ташкил этди. Бу — катта ютуқ!

Пахтакор деҳқонларимиз эришилган ғалаба билан мағрурланаётганлари йўқ. Пахтани қанча кўп тайёрласак, она Ватанимизнинг иқтисодий қудрати шунча ортишини, халқимизнинг турмуш фаровонлиги янада юксалишини яхши биламиз. Шу боисдан бутун куч, техника воситалари, ўғитлар ва бошқа резервларни пахта етиштиришни кўпайтиришга сафарбар этмоқдамиз. Қатъий пландан ташқари топширилган пахта харид нархининг 50 процент оширилиши деҳқонларимизнинг ғайратига ғайрат қўшиб юборди.

Йил бошида тайёрлов ташкилотлари билан 6.130 тонна пахта етиштириб, давлат қабул пунктларига топшириш ҳақида шартнома имзолаганмиз. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг республикамиз қишлоқ хўжалик ходимларига қарата қабул қилган Мурожаатидан кейин 8.500 тонна пахта етиштириш ҳақида юксак социалистик мажбурият қабул қилдик. Буни сўзсиз бажарамиз. Чунки давлатга сотилган ҳар тонна пахтадан юқоридаги қарорга асосан жуда катта иқтисодий фойда кўрамиз. Бошқачасига айтганда, колхозчи деҳқонларимиз шу йилнинг ўзидагина она Ватанга беш йиллик планга қўшимча 8.500 тонна «оқ олтин» етказиб бериш билан партиямизнинг XXV съездини кутиб оладилар.

Бошқа тармоқлар бўйича белгиланган беш йиллик планлар ҳам муддатидан олдин бажарилди. Буни қуйидаги рақамлардан кўриш мумкин. Беш йилда 650 тонна дон тайёрлашимиз керак эди, амалда эса 1.100 тонна дон тайёрладик. Ўтган тўрт ярим йилда планда кўзда тутилган 456 тонна ўрнига 686 тонна бўрдоқи ва сўқим гўшти топширдик. Сут тайёрлашни 2.059 тоннадан салкам 2.500 тоннага етказдик. Қоракўл тери, жун, пилла, тухум, сабзавот, картошка мева ва бошқа хил маҳсулотлар тайёрлаш топшириқлари ҳам барча турлари, сон ва сифат кўрсаткичлари бўйича тўрт-тўрт ярим йилда шараф билан бажарилди.

Беш йилликнинг ўтган тўрт ярим йили кўрсаткичлари дилларни қувонтирмоқда. Ахир шу даврда планда кўзда тутилганидан 443,2 тонна кўп дон, 126 тонна картошка, 230 тонна гўшт, 430 тонна сут, 122 минг дона зиёд тухум тайёрланди. Шуниси ҳам диққатга сазоворки, давлатга пахта, сут, гўшт ва бошқа маҳсулотлар сотиш планларини бажарибгина қолмасдан колхозчи деҳқонларимизнинг чорвачилик маҳсулотларига бўлган ва тобора ортиб бораётган эҳтиёжларини ҳам муайян даражада тўлароқ қондиришга эришдик.

Меҳнат — меҳнатнинг таги роҳат деб бежиз айтмаганлар. Колхозчи деҳқонларимиз фидокорлик билан ишладилар, моддий бойликларни кўпайтиришга ҳар ким ўз ҳиссасини қўшди. Натижада пахта майдонлари кенгайтирилди, дала ишлари кўпроқ машиналаштирилди. Бу маҳсулот сортини яхшилаш, таннархини арзонлаштириш имкониятини берди. Умуман беш йилликнинг ўтган тўрт ярим йили хўжалигимизнинг ялпи, колхозчиларимизнинг эса шахсий даромадини саккизинчи беш йилликнинг тўрт ярим йилидагидан 45-50 процент кўпайтириш билан характерланади.

Беш йилликнинг муваффақиятли якунланиши кўп жиҳатдан 1975 хўжалик йилининг якунига боғлиқдир. Бу йил астойдил меҳнат қилиб, қишлоқ хўжалик экинларидан юқори ҳосил етиштириш билан ўнинчи беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажаришга мустаҳкам замин яратамиз. Шунинг учун ҳам пахтакор деҳқонларимиз, миришкор чорвадорларимиз бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб ишламоқдалар, пахта ва бошқа экинлардан юқори ҳосил етиштирмоқдалар. Якунловчи йилда ҳар гектар майдондан камида 50 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтарамиз.

Шу кунларда ғўза парваришини қизғин давом эттирмоқдамиз. Тўртинчи комплекс парваришдан чиқарилган ҳамма майдонлардаги ғўзаларимиз қийғос ҳосил нишоналарини тўпламоқда. Ҳар туп ғўзада 8-10 та бўлиқ кўсак тўпланди, шоналар, гуллар, тугунчаларнинг чўғи талабларга жавоб беради.

Лекин июль ойининг қолган кунлари ва август ойи ҳосил тақдирини ҳал қилади, буни яхши биламиз. Шу даврда тўпланган ҳосил нишоналари тўла сақлаб қолинса, гуллар кўсакларга айлантирилса, кузда катта хирмон кўтариш мумкин. Шуни ҳисобга олиб, ҳар туп ғўзани меҳр билан парвариш қилмоқдамиз. Далаларимизда 60 та чопиқ трактори узлуксиз ишламоқда.

Якунловчи йилда ялпи ҳосилнинг 5000 тоннасини «зангори кема»ларда териб олишни планлаштирганмиз. Айни кезда хўжалигимиз уруғчилик билан шуғулланади. Шуни ҳисобга олиб, ҳосили машинада териладиган майдонларнинг ғўзаларини энг яхши агротехника муддатларда ишловдан чиқармоқдамиз. Юқори ҳосилли, йирик карталарни машина теримига ажратганмиз, шу майдонларга энг тажрибали механизаторларни биркитганмиз.

Колхозимизда 60 центнерчи бригадалар ўтган йилдагидан анча кўпайди. Тўғри, биз уларга ўғит, сувдан ёрдам кўрсатдик. Лекин ўша бригадаларнинг аъзолари ҳосил меҳнат ва техника қуввати, ўғит мўъжизаси билан яратилишини яхши биладилар. Шу сабабли чопиқ, суғориш, культивация, ўғитлаш ва бошқа агротехника тадбирларини бир-бирига узвий боғлаб олиб бормоқдалар, экинни «шарбат» қоришмаси билан суғоришга алоҳида эътибор бермоқдалар. Ғўзаларнинг бўйи 100 сантиметрдан ошиб қолди. Шуни ҳисобга олиб чеканкани бошлаб юбордик. Бу муҳим ишни механизмлар воситасида амалга оширмоқдамиз. Чеканкада қўл кучини ишлатмаслик ёки жуда кам ишлатишни бош вазифа қилиб қўйдик.

Районимизда ҳам, колхозимизда ҳам сув танқислиги сезилмоқда. Амударёда сув ҳар қачонгидан кам бўлди. Миришкор деҳқонларимиз вазиятни ҳисобга олиб, ҳар қатра сувдан оқилона фойдаланмоқдалар. Ҳамма майдонлардаги ғўзаларни икки марта қондириб суғордик. Аслини олганда сувнинг танқис бўлишидан асло чўчимадик. Ғўзалар қийғос ҳосилга кириши билан сув бироз кўпайди. Натижада сувчиларни 400 кишига етказдик, ҳар бирига кунлик ва тунлик нормалар белгиладик. Мамат Қурбонов, Сафарбой Абдуллаев, Абдулла Бобожонов каби сувчиларимиз сувдан тежамкорлик билан фойдаланмоқдалар. Колхозимизда ҳар қатра сув ҳисобда бўлиб, фақат ҳосилдорликни ошириш манфаатларига хизмат қилдирилмоқда.

Бу йилги шароит ғўзаларни август ойида ҳам сифатли парвариш этишни талаб қилмоқда. Бунинг ҳам режаларини тузиб қўйдик. Ғўзаларнинг ўсиш ва ривожланиши орқада қолаётган, кам ҳосилли ҳисобланган 190 гектар майдондаги ғўзаларга бир марта қўшимча сув берамиз ва «шарбат»га қондирамиз. Бу йил бирор гектар камҳосилли ғўза бўлмаслигига эришамиз.

Ғўза парваришини пахта йиғим-теримига тайёргарлик ишлари билан боғлаб олиб бормоқдамиз. Теримга тайёргарлик ишларини Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Республика колхозлари, совхозлари ва тайёрлов пунктларини 1975 йилги пахта ҳосилини териш ва тайёрлашга ҳозирлаш тўғрисида»ги куни кеча матбуотда эълон қилинган қарори асосида ташкил этмоқдамиз. Механизаторларни пайкалларга биркитиб чиқдик, техника воситалари, хусусан терим машиналарини ремонтдан чиқариб қўйдик. Ҳар бир механизатор учун мавсум нормалари белгиладик. Тележкаларни «зангори кема»ларга биркитдик. Ғўзаларнинг баргини сунъий усулда тўктириш учун химикатларни ташиб олмоқдамиз, малакали химизатор кадрларга эгамиз.

Колхозимиз меҳнатчилари 1975 йилни она Ватанга 8 минг 500 тонна «оқ олтин» етказиб бериш билан якунлайдилар, партиямизнинг XXV съездини барча турдаги қишлоқ хўжалик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш юзасидан шу йил учун қабул қилган социалистик мажбуриятларини бажариш билан кутиб оладилар.

ДЎСТЛАР КЎЗИ БИЛАН...

Дўст — дўстнинг ойнаси! Шундай гап бор халқимизда. Бу — ютуқ ва камчиликларни аниқ билмоқчи бўлсанг дўстингдан сўра деган гап. Жиззах область пахтакорлари мусобақадош Тошкент области деҳқонларини шу мақсадда ўз далаларига таклиф қилдилар.

КПСС XXV съездини муносиб меҳнат ютуқлари билан кутиб олиш учун курашаётган жиззахликлар қўриқ ерларни кенг жабҳада ўзлаштириш билан бирга бу йил 300 минг тонна «оқ олтин» етиштиришга бел боғлаганлар. Мусобақадошлар зиммага олган социалистик мажбуриятни бажариш учун қандай ишлар олиб борилаётгани, бу соҳада эришилган ютуқ ва йўл қўйилган камчиликларни холис кўрсатиб бериш учун деярли барча хўжаликларнинг пахтакорлари, чорвадор ҳамда боғбонлари ҳузурида бўлдилар. Тошкент область ижроия комитетининг раиси П. Юсупов раҳбарлигида тўққиз группага бўлинган мусобақадошлар ғўза парвариши, озуқа ғамлаш ишларини синчковлик билан кўриб, ўзларининг қимматли маслаҳатларини айтдилар.

Жиззахликлар бу йил чиндан ҳам ғайрат билан ишламоқдалар. Шу туфайли гектарлар ўтган йилга қараганда анча тўлиқ. 17 минг гектар ердаги ҳар бир ниҳолда ўртача еттитадан кўсак тўплашга эришилган. Ҳамма ерда 50-60 центнерчи пахтакорлар сафи кенгаяпти. Мусобақадошлар Жиззах районидаги Ленин орденли «Москва», Навоий номли колхозлар, Пахтакор районидаги Ульянов номли ҳамда «Самарқанд», Октябрь районидаги «Уч қаҳрамон», Юлиус Фучик номли, Дўстлик районидаги Ленин номли, Мирзачўл районидаги «Абай» ва «Россия» совхозларида ғўза парвариши яхши эканлигини кўрсатишди.

Лекин ғўза парваришини кечиктириб, ўзаро мусобақада орқада қолаётган, мўл хирмонга яратилаётган заминлар қаноатланарли бўлмаган хўжаликлар ва бригадалар ҳам топилди. Ғаллаорол районидаги «Гулистон» колхози, Дўстлик районидаги Ғафур Ғулом номли, Мирзачўл районидаги «Тошкент», Октябрь районидаги Жуков номли, Пахтакор районидаги Акмал Икромов номли совхозлар шулар жумласига киради. Дўстлик районида 1200 гектар ердаги ғўзалар ўт ичида қолган. Ғафур Ғулом номли, Қосим Раҳимов номли совхозларда ўт босган, Саркисов номли совхозда сувсиз қолган далалар анчагина. «Октябрь 50 йиллиги» совхозида эса ғўзалар ҳашаротга ем бўляпти. Район партия комитети ва район ижроия комитети зиммасига шу кўрсатилган камчиликларни ўн кун ичида тугаллаш вазифаси топширилди. Областда 18 минг гектар ерда ғўза эндигина 1-2 та кўсак боғлаган. Ривожланишдан орқада қолган бу пайкаллар «шарбат» беришни талаб этади. Лекин бу иш намунали ташкил этилмаётир.

Жиззах район далаларида техникадан фойдаланиш яхши эмас. Культиватор ишчи органларининг етарли бўлишига эришиш, уларни ҳимоя воситалари билан таъминлашга эътибор берилмаяпти. Айни пайтда чеканка чўзиб юбориляпти. Техника ремонти оқсаяпти. Ҳашаротларга қарши кураш суст. Тошкентлик мусобақадошлар ғўза парваришини 1 сентябргача давом эттиришни тавсия этдилар. Ўзаро текшириш якунлари муҳокамасига бағишланган йиғилишда жиззахлик пахтакорлар тошкентлик мусобақадошлар кўрсатган камчиликларни бартараф этиш юзасидан тегишли қарор қабул қилдилар.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

МУСТАҲКАМ ЗАМИН

Жаҳондаги турли мамлакатларнинг таниқли давлат ва жамоат арбоблари, газеталар, радио ва телевидениенинг сиёсий обзорчилари Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган кенгаш якунларини ҳамон кенг муҳокама қилмоқдалар. Якунловчи ҳужжатда баён этилган давлатлар ўртасидаги муносабатларнинг тўғри ва адолатли принципларини амалда жорий этиш, бу принципларни халқаро ҳаёт қонунига айлантириш зарур эканлигини таъкидламоқдалар.

Жаҳон матбуоти ўз шарҳларида Хельсинкидаги тарихий анжуманда КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг сўзлаган нутқи тинчлик ва халқлар хавфсизлигини тобора мустаҳкамлаш тўғрисидаги чексиз ғамхўрлик билан тўлиб-тошганлигини уқтириб ўтмоқда.

БУДАПЕШТ. Венгрия Социалистик ишчи партиясининг марказий органи «Непсабадшаг» газетаси кенгашнинг якунловчи ҳужжатида тинч-тотув яшашнинг, кескинликни юмшатиш жараёнини мустаҳкамлаш ва чуқурлаштиришнинг асосий принциплари баён қилинганлигини таъкидлайди. «Непсава» газетаси бундай деб ёзади: Л. И. Брежневнинг Хельсинкида сўзлаган нутқини жаҳон жамоатчилиги зўр эътибор билан кутиб олганлиги табиий бир ҳолдир, чунки КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Европада хавфсизлик ва ҳамкорликни таъминлаш йўлида энг атоқли курашчиларидан бири.

ВАРШАВА. «Глос Праци» газетаси қуйидагиларни уқтириб ўтади: ташқи сиёсатнинг ленинча принципларига асосланган кенгашни чақириш ғоясини социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари илгари сурган эди. Лекин биз кенгашнинг муваффақиятли тугалланишига қитъамиздаги барча сиёсий кучларнинг биргаликда эришган муваффақиятидир деб қараймиз. Бу сиёсий кучлар тинч-тотув яшашни ва ҳамкорлик қилишни Европада ўзаро муносабатларнинг бирдан бир мақбул йўли сифатида маъқулладилар.

БЕРЛИН. «Фрайе Вельт» журнали Умумевропа кенгашининг якунларини ҳозирги ва ўтган асрнинг Европа халқлари тақдирига таъсир қилган бошқа тарихий анжуманлари билан тарихан таққослаган ҳолда анализ қилиб, Хельсинкида бўлиб ўтган учрашувнинг мислсиз эканлигини таъкидлайди. Бу ерда ғолиблар ва мағлублар, ютиб чиққан ва ютқизганлар бўлмади, бу ерда тўла тенг ҳуқуқлилик ҳукмронлик қилди, деб ёзади журнал. Тўғри, қарашларда тафовутлар бўлди, қизғин мунозаралар олиб борилди, лекин ҳеч ким ҳукмронлик қилмади.

ПРАГА. Хельсинкида бўлиб ўтган кенгашнинг якунлари аввало ўзининг тинч-тотув яшаш ва ҳамкорлик қилишга қаратилган мустаҳкам сиёсати туфайли жаҳоннинг барча тинчликсевар, прогрессив ва реал фикрловчи кишилари онгига таъсир кўрсатиб келаётган Совет Иттифоқининг ғоят зўр ғайрат-ҳаракати, ҳормай-толмай қилаётган меҳнати ва мислсиз сабр-тоқатининг натижасидир, деб ёзади «Руде Право» газетаси. Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларида энг буюк тинчликсевар куч — Совет Иттифоқи билан мустаҳкам иттифоқ тузиб ҳаракат қилганлигимиз ва ҳаракат қилаётганлигимиз билан фахрланамиз.

«Праце» газетаси халқаро кескинликни юмшатиш муҳолифларини фош этиш зарур эканлигини таъкидлаб шу муносабат билан Пекин раҳбарларининг тутган позициясига тўхталиб ўтади. Европада тинчлик муҳолифлари ўртасида маочи раҳбарлар биринчи ўринлардан бирини эгаллаб турибдилар ва «совуқ уруш» вазиятини тиклашга интилмоқдалар, деб ёзади газета. Хельсинкида давлат бошлиқларининг бўлиб ўтган учрашуви маочилар учун катта ташвиш туғдирди. Пекиннинг хатарли йўлдан бораётганлигини ҳамма кўриб турибди. (ТАСС).

ЯЛПИ ТИНЧЛИК МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Қуролсизланиш тўғрисида жаҳон конференциясини чақириш ҳақидаги Совет Иттифоқининг таклифи Бирлашган Миллатлар Ташкилотида кенг кўламда маъқулланмоқда. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қуролсизланиш бўйича жаҳон конференцияси билан шуғулланувчи махсус комитетида мунозараларнинг бориши шундан далолат бермоқда.

Польша вакили З. Людвичак шундай конференциянинг ўтказилишини бутун инсоният ялпи қўллаб-қувватламоқда ва бу эса унинг манфаатларига мос бўлиб тушади, деб айтди. Болгария вакили Гелев қуролсизланиш бўйича жаҳон конференциясининг чақирилиши БМТга аъзо бўлган давлатлар мутлақ кўпчилигининг орзу-умидларини, жаҳон прогрессив жамоатчилигининг фикри-зикрини ифодалаётганлиги учун ҳам БМТ бош ассамблеяси шу конференцияга самарали тайёргарлик кўриш йўлида қаттиқ туриши керак, деб уқтириб ўтди.

Кўпгина ҳукуматлар қуролсизланиш бўйича жаҳон конференциясининг тезроқ чақирилишини талаб қилдилар, деди Монголия Халқ Республикасининг вакили С. Пурцагноров. Бу эса қуролланиш пойгасининг давом этаётганлигидан халқлар ташвишланаётганлигини кўрсатади. Шу муносабат билан МХР вакили мустаҳкам тинчлик ва қуролсизланиш учун курашда Совет Иттифоқининг ҳамда шахсан КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг катта ҳисса қўшганлигини таъкидлаб ўтди.

Италия вакили Ф. Лей Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган кенгашнинг натижалари халқаро кескинликни тобора юмшатиш ишига ҳисса бўлиб қўшилади ва тўла қуролсизланиш йўлида қўйилган янги қадам бўлади, деб ишонч билдирди. Бу эса Италия ҳукумати интилаётган мақсаддир, Италия ҳукумати қуролсизланиш бўйича жаҳон конференциясининг чақирилиши шундай мақсадга эришиш учун кўмаклашади, деб ишонишни истайди, деди у.

СОВЕТ ИТТИФОҚИГА ВИЗИТ БИЛАН

ВАШИНГТОН, (ТАСС). Вакиллар палатасининг спикери К. Альберт бошчилигидаги АҚШ конгресси аъзолари делегацияси 4 августда Совет Иттифоқига учиб кетди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари, Миллатлар Совети ташқи ишлар комиссиясининг раиси Б. Н. Пономарев бошчилигидаги Совет парламент делегациясининг ўтган йил ёзида АҚШга қилган визитига жавобан конгресс аъзолари делегацияси Совет Иттифоқига бормоқда.

К. Альберт ТАСС мухбири билан суҳбатда Америка конгресси делегациясининг Совет Иттифоқига визити кескинликни юмшатиш сиёсатини ва Совет—Америка ҳамкорлигини янада ривожлантиришга кўмаклашади, деб умид қилаётганлигини айтди.

Халқаро миқёсда бошланган кескинликни юмшатиш сиёсати, деди у, ҳозирги вақтда парламентлар ўртасидаги муносабатларда ҳам кенгайиб бормоқда.

НИГЕРИЯДА АҲВОЛ

ЛАГОС. (ТАСС). 29 июлда ҳарбий тўнтариш бўлгандан кейин Нигерияда ҳаёт ўзининг нормал изига кириб бормоқда. Мамлакат аҳолиси ҳокимиятнинг ўзгарганлигини умуман осойишталик билан кутиб олди.

Мамлакатдаги энг йирик касаба союз бирлашмаси — Нигерия касаба союзлари федерацияси янги ҳарбий ҳокимиятни қўллаб-қувватлашини билдирди. Барча 12 штатда қасамёд қилган янги губернаторлар маҳаллий ҳокимият органларини қайта қуришга киришдилар. Ўзининг хизмат вазифасини суиистеъмол қилган, порахўрлик ва давлат маблағларини талон-торож қилиш билан шуғулланган кишилар маъмурий лавозимларидан олиб ташланмоқда.

Нигерия давлатининг бошлиғи М. Муҳаммад радио ва телевидение орқали берган баёнотида ҳозирги ҳарбий маъмурларнинг асосий вазифаси Нигериянинг «янги сиёсий йўлдан бориши»ни таъминлашдан иборат эканлигини таъкидлади. У мамлакатда янги штатлар тузиш имкониятини ўрганиб чиқиш махсус комиссияси тузилганлигини маълум қилди. Мавжуд штатлар системаси, деди у, Нигериянинг маҳаллий ва қабилавий структурасини яхши акс эттирмайди, бу эса мамлакатда сиёсий барқарорлик учун жиддий хавф туғдиради. Муҳаммад давлат маҳкамаларига раҳбарлик қилиш учун федерал комиссарлар (министрлар) лавозими учун номзодларни олий ҳарбий кенгаш аъзолари билан муҳокама қилажагини билдирди. Шу ҳафта ичида, деб таъкидлади у, Нигериянинг янги ҳукумати состави эълон қилинади.

МАШАҚҚАТЛИ МУАММОЛАР

ТЕҲРОН, (ТАСС). Озиқ-овқат ва энг муҳим буюмлар нархи тўхтовсиз кўтарилиб бораётганлиги, шу моллар билан чайқовчилик қилиш кенг тус олганлиги Теҳроннинг ички бозорида мушкул қийинчиликларни вужудга келтирди ва меҳнаткашлар оммасининг турмуш даражасига салбий таъсир қилди.

Теҳрон газеталарининг хабарларига қараганда шу йилнинг уч ойи мобайнида — мартдан июлгача истеъмол молларининг чакана нархлари ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 17,5 процент кўтарилди.

Қимматчилик тез ўсиб бораётганлиги аҳолининг норозилигига сабаб бўлди. Бу эса Эрон ҳукумат маъмурларини қаттиқ ташвишлантирди. Жамоатчиликни юпатиш ва вазиятни баттар кескинлашувига йўл қўймаслик учун бир қанча маъмурий чоралар ишлаб чиқилди.

Энг харидоргир молларнинг қатъий нархлари белгилаб қўйилди, «жамоатчи инспекторлар» иштирокида нарх-наво устидан контрол қилиш учун махсус комитет тузилди. Мазкур комитетнинг фаолияти натижасида шу пайтгача Теҳронда нарх-наво тўғрисидаги қарорни бузганлиги учун 500 дан ортиқ магазин ёпиб қўйилди. Айрим шаҳарларда қимматчиликка ва чайқовчиликка қарши унчалик самарали кураш олиб бормаётган савдо палаталари ёпилди.

ҲАЁТ ТАРЗИ ВА ИНФАРКТ

НЬЮ-ЙОРК, 5 август. Калифорния университетининг бир гуруҳ олимлари Япониядан келиб АҚШда яшаб турган 4 мингга яқин кишини текширди. Маълум бўлишича, америкалик ҳамма японларни бир-биридан жуда фарқ қиладиган икки гуруҳга — ўз юртининг урф-одатлари ва анъаналарига содиқ бўлганлар гуруҳига ва АҚШга келгач, тезроқ шу ерликларга қўшилиб, америкаликларнинг урф-одатларини қабул қилишга интилганлар гуруҳига бўлиш мумкин. Биринчи гуруҳда инфаркт бўлган кишилар сони иккинчи гуруҳдагидан икки ярим баравар кам эканлигини аниқлаган тадқиқотчилар ҳайрон бўлиб қолишди.

Шундан кейин олимлар тартибсизлик, шошма шошарлик ва эртанги кунга ишонмаслик билан тўлиб-тошган америкача турмуш тарзи одамларнинг руҳи системасини ўзининг консерватизми ва анъанага берилганлиги билан ном чиқарган японларнинг турмуш тарзига нисбатан анча кучлироқ ишдан чиқаради, деган хулосага келдилар.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

ЛОНДОН. Англияда нарх-наво борган сари ошмоқда. «Гардиан» газетаси ўтказган тадқиқотларга кўра, 1975 йил июнь ойида озиқ-овқат нархи ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 30 процент ошган.

НЬЮ-ЙОРК. Федерал текшириш бюросининг бу ерда эълон қилган маълумотларига қараганда, Қўшма Штатларда шу йилнинг дастлабки олти ойи мобайнида қилинган жиноятлар ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 5 процент кўп.

ДЕҲЛИ. Кучли муссон ёмғирлари Ҳиндистоннинг Панжоб штатида вайронгарчилик келтирган сув тошқинига сабаб бўлди. Гурдаспур ва Амритсар округларидагина 30 мингдан кўп деҳқон хонадони бузилди, неча минглаб чорва моллари ҳалок бўлди. Одамлар бузилмай қолган биноларнинг томига, тепаликларга чиқиб жон сақламоқдалар, сел ҳамон келиб турибди.

Қутқарув ишларида қуруқликдаги қўшинлар ҳамда ҳарбий-ҳаво кучларининг бўлинмалари иштирок этмоқда.

ТОКИО. Июль ойида Япониянинг экспорти ўтган йилнинг шу даврдагига қараганда 8,6 процент камайди, деб хабар беради ташқи савдо ва саноат министрлиги. Кейинги 12 йил мобайнида Япония маҳсулотини четга чиқариш шу даражада камайган эмас эди.

БИСАУ. Гвинея-Бисау пойтахтида Пижиките портидаги докерлар забастовкаси қатнашчилари мустамлакачилар томонидан отиб ташланган куннинг 16 йиллигига бағишлаб, кўп минг кишилик митинг бўлиб ўтди. Гвинея ва Яшил Бурун ороллари мустақиллиги Африка партиясининг бош секретари Аристидес Перейра митингда сўзга чиқиб, халқнинг миллий қурилишдаги актив иштироки ватанпарварлар учун энг яхши хотирадир, деб таъкидлади.

СИНГАПУР. Филиппин денгиз ўсимликлари тайёрлашни кенгайтириш программасини қабул қилди. Бу ўсимликлардан тайёрланган маҳсулотлар ҳозирги вақтда жаҳон бозорида манзур бўлмоқда. Манилада Филиппин хўжалигининг шу янги тармоғини ривожлантириш учун қўшимча маблағ ажратилганлиги маълум қилинди.

(ТАСС).

ЯНГИЛИКЛАР, ХУШХАБАРЛАР

Ўзбекистон бўйлаб...

ЧЎЛҚУВАРЛАР — КИЧКИНТОЙЛАРГА

Сирдарё районидаги Бахт посёлкасида 280 ўринли болалар боғчаси ишга туширилди. Икки ой муқаддам Боёвут районидаги Ленин номли, Сирдарё районидаги «Правда» ва «Ўзбекистон» колхозларида ҳам болалар боғчалари қуриб битказилган эди. Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигига қарашли 22-трест Мирзачўлда йил охиригача яна саккизта болалар боғчаси ва яслисини қуриб битказишни мўлжалламоқда.

КИНОЭКРАНДА — КЎПРИКСОЗЛАР

Тахиатошда суратга олиш тугалланган кинофильм ана шу ҳақда ҳикоя қилади. СССР Транспорт қурилиши министрлигининг операторлари донг чиқарган коллектив «7-Мостострой» трестига қарашли 14-отряднинг кўприклар барпо этиш соҳасидаги прогрессив иш усулларини жорий этиш тажрибасини плёнкада акс эттирдилар. Бу коллектив Қўнғирот — Бейнов, Тахиатош — Нукус темир йўлларини қуришда, Қорақалпоғистонда, Хоразм области ва Туркманистонда каналларнинг кўприкларини барпо этишда ўзини кўрсатган эди.

КОЛХОЗ ҚУРИЛИШЛАРИ

Тошкент область, Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозининг озуқа ишлаб чиқариш фабрикасида дастлабки тонна донадор озуқа чиқарилди. Корхона маккажўхори ва витаминли ўт талқони тайёрлаш учун мўлжалланган серунум машиналар билан таъминланган. Бу талқон прессланиб, донадор озуқага айлантирилади.

Яқинда колхозда сут заводи ҳам фойдаланишга топширилди. Энди Тошкентга нуқул биринчи сорт сут етказиб берилади. Бу эса колхозга ҳар тонна маҳсулотдан қўшимча суратда 26 сўм даромад олиш имконини берди.

ДАЛАЛАРДА КОНЦЕРТЛАР

Наманган районидаги «Ленинград» колхозининг «Бинафша» ансамбли учинчи мавсумни ҳамюртларига катта концерт қўйиб беришдан бошлади. Бу коллектив ўзининг биринчи концертини берганида бор-йўғи бир неча ташаббускорлардан — клуб ходимлари ва юқори синф ўқувчиларидан иборат эди. Эндиликда эса колхознинг ҳаваскорлик ансамбли қирқ етти санъат ишқибозидан иборат бўлиб, уларнинг орасида музикачилар, ашулачилар, рақкосалар бор.

Колхоз артистлари шу кунларда ўз хўжаликларида ва бошқа хўжаликларда пахтакорлар билан чорвадорларини хушнуд этиб, дала шийпонлари ва фермаларда маҳоратларини намойиш қилмоқдалар.

ЎРМОНДАГИ АСАЛАРИЗОРЛАР

Республикамиздаги ўттиздан зиёд ўрмон хўжалигида ҳозир тоғ асали тайёрланмоқда. Шу йилнинг бошидан буён улардаги асаларизорларда асалари қутилари 1400 та кўпайди. Эндиликда етти минг қути асалари боқилмоқда. Бу — беш йиллик топшириғида мўлжалланганига тенг келади.

Бурчмулла ўрмон хўжалигида энг катта асаларизор барпо этилди. Каттақўрғон, Яккабоғ ўрмон хўжаликлари ҳам кўп асал етиштирмоқдалар. Магазинларга ана шу ширин маҳсулотдан бир неча ўн тоннаси топширилди. Республика ўрмончилари бу йил ҳаммаси бўлиб 75 тонна — ўтган йилгидан ўн тонна кўпроқ асал етиштиришни мўлжаллаб турибдилар.

ДЕҲҚОН ФАРЗАНДЛАРИ УЧУН

Бухоро область, Вобкент районидаги «Зарафшон» колхозида 640 ўринли мактаб қурилиши ниҳоясига етказилди. Мактабда спорт ва мажлислар заллари, кўпгина кабинетлар ва тўгарак машғулотларини ўтказиш хоналари, спорт майдончаси, ошхона бор.

Бу — шу беш йилликда колхозларнинг маблағлари ҳисобига Вобкент районида қурилган ўнинчи типовой мактабдир.

(ЎзТАГ).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 18.05 — ТОШКЕНТ. 18.10 — Ёш цирк артистлари билан учрашув. 18.55 — «Беш йиллик зарбдорлари» (телеочерк). 19.15 — «Ахборот». 19.30 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Қалб хотираси». 20.00 — «Ўзбекистон халқ шоири Миртемир ҳузурида». 20.40 — «Ахборот». 21.00 — Телевизион театр. Одил Ёқубов. «Улуғбек хазинаси» (4-қисм). 22.00 — «Вақт». 22.30 — «Ўзбекистон чорвадори». 23.00 — Концерт. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.25 — ТОШКЕНТ. 11.30 — «Қувноқ поезд» (телефильм). 12.00 — Бадиий фильм. 18.05 «Чодирдаги дўстларимиз» (бадиий фильм). 19.00 — МОСКВА. 22.00 — Ҳужжатли фильмлар экрани (Тошкент). **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.05 — Болалар учун фильм. 20.35 — Реклама. 20.50 — Тошкент янгиликлари. 21.05 — Илмий-оммабоп фильм. 21.55 — «Москва татиллари» (телеспектакль, 2-қисм).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 7/VIII да Лукаш Ботир.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Виннету — Инчу-Чун ўғли — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Чанитанинг бўсаси — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Хабар элтаётган чопар — «НУКУС» (кундуз ва кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда).

Ҳамраз (16.00, 17.00, 20.00), Митти қайиқча (11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 19.00, 21.00); — «ҚОЗОҒИСТОН».

Есения — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Иван ва Марья — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Насимий — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

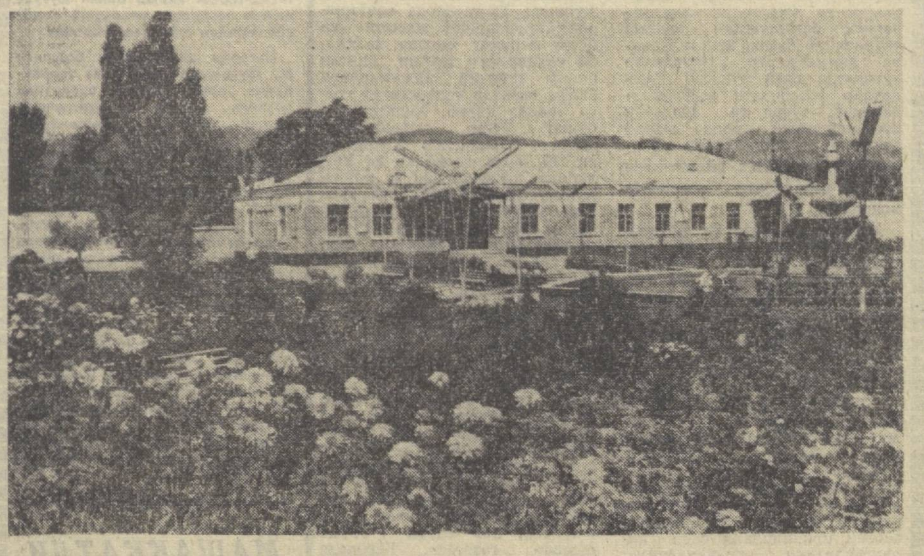

Ўзбекистон қишлоқлари йил сайин обод ва кўркам бўлиб бормоқда. Серқуёш ўлка бўйлаб сафарга чиққан киши йўл ёқасидаги кўримсиз лой томли уйлар ўрнини турна қатор кўркам оқ иморатлар олаётганлигининг шоҳиди бўлади. Эндиликда этаги уфққа туташ пахта далалари аро олисдан кўзга ташланувчи боғ ва гулзорларга бурканган посёлкалар йўловчини чорлайдиган бўлиб қолди. Тоғ ҳавоси уфуриб турган Косонсой районидаги «Ленин йўли» колхозининг маркази ҳам ана шундай масканлардан бирига айланган. Суратда: «Ленин йўли» колхози маркази.

А. Тўраев фотоси.

Совет кишиларининг фазилати

АСЛ ОДАМЛАР

Жиззахга кираверишдаги Учтепа қишлоғининг манзараси бугун одатдагидан ўзгача, кўчалар ёруғ ва серқатнов. Турли хил маркадаги енгил машиналар кўчанинг бир томонида саф тортиб турибди. Кенг ҳовлидан Ильич нурининг ёғдуси бутун қишлоққа таралмоқда. Чилдирманинг бакабанги узоқ-узоқларга таралмоқда. Ўйин-кулги, қарсак товушлари янграйди.

Бу ёшлик симфонияси қалбингда илиқ ҳис уйғотади беихтиёр. Ўзингга нотаниш бўлган икки ёшни муносиб севги соҳибларини ҳавас ва олқиш билан кузатгинг келади.

— Қиём бобонинг, ҳовлиси-ку, — деди ҳамроҳимиз тўйхонага яқинлашар эканмиз.

— Ҳусанжон ва Ўғилойларнинг шарафига бағишланган тўй тантанаси. Бобо кенжа ўғлини уйлантиряпти... Қани ичкарига, тўйхонага марҳамат, — дейишди мезбонлар.

— Албатта, кирамиз. Бу хонадонга ҳурмат ва ҳавасим бўлакча. Эътиборли, оқибатли, одобли фарзандлар етиштирган бу қарияни бир зиёрат қилиб, тўйини муборакбод этиб ўтамиз. Хурсанд бўлади, — деди ҳамроҳим ва розимисиз дегандек менга қараб қўйди.

Тўйхона дид билан безатилган. Қирмизи гиламларга оқ момиқ пахталар билан «Хуш келибсиз, азиз меҳмонлар!» деган лавҳалар ёзилган. Келин-куёв ўтирган стол гулдасталарга тўлиб кетган. Тўйхонага ташриф буюрган ҳар бир меҳмоннинг ёшларга аталган ширин табриклари бор. Табрик табрикка, олқиш олқишларга уланиб кетади. Сўзга чиққан борки, Ўғилой билан Ҳусанжонни вояга етказган ота-оналарига таъзимлар бўлсин дейди. Тўрда ўтирган Шарофат ая билан Қиём бобо қўлларини кўксига қўйиб, раҳмат билдиришади.

Ота-она учун фарзанди бахтииқболини кўришдан ортиқ завқ бормикан?! Бу нур қувонч ёшларига тўлган уларнинг ёлқин кўзларидан, табассумга молик чеҳраларидан ёғилиб тургандай.

Ҳаёл қурғур мисоли учқур от. Ҳозир у Шарофат аяни узоқ ўтмишга олиб кетганди. Шарофат янги оилага она бўлиб келганида Ўғилой 12 ёшда, яна унинг беш опа-сингиллари ҳам бор эди. Орадан ҳеч вақт ўтмай болаларнинг отаси ҳаётдан кўз юмди. Шарофат ая бир этак бола билан тул қолди. Энди уни болалар билан боғлаб турган қизил ип чирт узилган эди. Лекин унинг руҳиятида инсонийлик ва одамгарчилик билан боғлиқ шундай бир катта куч бор эдики, бу куч уни болаларга нисбатан меҳр ва садоқатга чорларди. У болаларни ташлаб кетиши мумкин эмасди. У энди уларга ҳам она, ҳам ота бўлади. Тарбиялайди, ўқитади. Куёв кўради, келинлик бўлади.

Яхши ният — ёрти мол дейди халқимиз. Ўғил-қизлари, тарбиясидаги машаққатли ҳаётда яхши ният унга ҳамиша йўлдош бўлди. Болалар юзини ерга қаратмади. Ўқимишли, онгли. Мана уч йилдирки, хонадонида тўй устига тўй. Болалар етилиб турушибди. Аввал Оқилани, ўтган йили эса Соҳибани узатди. Мана бугун Ўғилойнинг тўйи. Ҳозиргина куёв бўлмиш Ҳусанжон қизининг қўлидан олиб, унга пешвоз келишдида, онага таъзим қилишди. У «бахтли бўлинглар» деркан, куёвкелиннинг пешонасидан ўпди.

Шарофат аянинг илғор теримчи қизи Ўғилой учтепалик илғор механизатор Ҳусанжон билан турмуш қуряпти. Шарофат ая тўйни қиздираётган раққоса-ю хонандаларга, елиб-югуриб хизмат қилаётган қўни-қўшниларига раҳмат дегандай бошини эгиб қўяр, бахтидан чеҳрасига нур таралаганди.

Шарофат ая ёнида ўтирган қудаси Қиём бобонинг ўтмиши уникидан ҳам оғирроқ бўлганини ўз оғзидан эшитган. Куёви Ҳусанбой ўн ёшга тўлар-тўлмас онаси ҳаётдан кўз юмди. Беш болани тишида тишлаб, вақти келса она бўлиб оқ ювиб, оқ тараб катта қилди ота. Қиём бобо икки ўғлини уйлантирди, қизини узатди. Катта ўғли — Каттабек Ҳ. Олимжон номли колхозда бригадир. Тиркаш — шофер. Ҳусан — механизатор.

Бугун Қиём бобо билан Шарофат она қуда бўлишди. Қуда бўлиш —қариндош бўлиш демакдир.

Ҳаётнинг оғир кунларида ўксимаган, умидсизланмаган жудоликлар иродасини буколмаган, умрини, ҳаловатини одамларга бағишлаган бундай кишиларни асл одамлар дейдилар.

Шарофат ая билан Қиём бобо қарилик гаштини сурадилар, фарзандларининг ҳузурини кўрадилар. Ўзлари етиштирган ниҳолларнинг мевасини еб, соясида даврон суришади. Бири туққанидан, бири туғишганидан ҳурмат кўради. Егани олдида, емагани кетида бўлади.

Икки ёш эса уларга посбон бўлади. Улар бунга ўтмиши, фидоийлиги билан муносиб асил одамлар.

Н. МИРЗАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЎРТА ОСИЁ РАНГЛИ МЕТАЛЛУРГИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ВА ЛОЙИҲА ИНСТИТУТИ ЛАБОРАТОРИЯЛАР БЎЙИЧА вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

лаборатория мудирлари: ер ости кон ишлари, оғир ва рангли металларнинг саноат металлургияси;

катта илмий ходимлар: сурма металлургияси, оғир рангли металларнинг саноат металлургияси;

кичик илмий ходим: оғир рангли металларнинг рудаларини бойитиш.

КОНКУРС МУДДАТИ МАНФААТДОР ШАХСЛАРГА ҚЎШИМЧА МАЪЛУМ ҚИЛИНАДИ.

Конкурслар тўғрисидаги низомга биноан ҳужжатларни институт директорининг илмий ишлар бўйича ўринбосари номига, қуйидаги адресга юборилсин: 702414, Олмалиқ шаҳри. Почта бўлими — 14, Тошкент области.

◆

ТОШКЕНТ-ПАССАЖИР СТАНЦИЯСИНИНГ 2-ВАГОН ДЕПОСИ

Пассажир вагонларининг проводникларини тайёрлайдиган

КУРСЛАРГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Камида 7-синф ҳажмида маълумотли, 18 ва ундан катта ёшдагилар қабул қилинади.

ЎҚИШ ДАВРИДА 50 СУМ СТИПЕНДИЯ БЕРИЛАДИ.

Қабул қилинганларнинг ҳаммаси темир йўл транспорт ходимлари учун белгиланган имтиёзлардан фойдаланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Б. Хмельницкий кўчаси, 90-уй, кадрлар бўлими (31-автобуснинг «Вагон депо»си, 45, 50- автобусларнинг ва 14-троллейбуснинг «Салор ариғи» бекатлари). Телефонлар: 392-54-325; 392-54-316.

◆

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ ВА ИНФОРМАЦИЯ БЮРОСИ

СССР Қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлигининг «ЎЗБЕКСЕЛЬМАШ» ЗАВОДИГА

формовкачилар, штамповкачилар, электр-газ пайвандчилар, металл кесувчилар, слесарлар, электро-монтёрлар, пармаловчилар, фрезерчилар, ёрдамчи ишчилар, қурувчи ишчиларни

«ТАШСЕЛЬМАШ» ЗАВОДИГА

токарлар, фрезерчилар, слесарь йиғувчилар, ремонтчилар, штамповкачилар, формовкачилар, хромловчилар; токарь автоматчилар, ёрдамчи ишчини

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

(Ёлғизларга ётоқхона берилади. Ҳарбий хизматни ўтаганлар имтиёзли равишда қабул қилинадилар).

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 14-уй, 3-подъезд, 5-хона ва район ижроия комитетларининг аҳолини ишга қабул қилиш пунктлари.

ЙЎЛЛАРИМИЗ БЕХАТАР БЎЛСИН

БАХТСИЗ ҲОДИСАЛАР БЎЛМАСИН ДЕСАНГИЗ...

Автомобиль парклари ва халқ хўжалиги юк оборотининг интенсив тараққиёти мамлакатимизда, айниқса, шаҳар жойларида йўл ҳаракати хавфсизлигини кун сайин мураккаблаштирмоқда. Шунинг учун ҳам транспорт воситаларининг узлуксиз ва хавфсиз ҳаракатини таъминлаш кундалик вазифалар ичида энг муҳими бўлиб қолаётир. Сўнгги йилларда мамлакат бўйлаб амалга оширилаётган ташкилий-техникавий комплекслар ва бошқа қатор тадбирлар туфайли йўлларимиздаги бахтсиз ҳодисаларнинг камайиб бориши бунинг далили бўлади.

Бироқ, тан олиш керакки, республикамиз йўлларида баъзи ҳолларда бўлса-да, ҳали ҳам кутилмаган нохуш транспорт ҳодисалари, авария ва тўқнашувлар бўлиб турибди. Натижада одамларнинг ҳалок бўлиши, бир умрлик инвалид бўлиб қолиши, корхоналар, ташкилотлар ва автомобиль хўжаликларига катта зарар етказиш сингари ҳоллар юз бермоқда.

Статистикадан маълум бўлишича, уларнинг деярли ярми транспорт ҳайдов тезлигини ошириш билан боғлиқдир. Шунингдек, ҳайдовчининг йўлда кетаётиб ўринсиз шовқин солиши, қувиб ўтиш, интервал сақлаш, огоҳлантирувчи белги ва светофор сигналлари қоидаларига риоя қилмаслик ҳоллари ҳам бир қатор фалокатли ҳодисаларга сабаб бўлмоқда. Бундай ҳоллар 2, 5, 7-такси парки ва автомобиль комбинатлари, 8, 12-автобус парклари, 2519-автоколонна, «Главташкентстрой» ва Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бошқармаси ташкилотларига қарашли автобазалар ҳайдовчилари орасида кўпроқ такрорланмоқда. Энг ачинарли жойи шундаки, ҳодисалар текшириб кўрилганда, гуноҳкорлар асосан тажрибаси ҳам, малакаси ҳам етарли бўлмаган ёш ҳайдовчилар эканлиги аниқланяпти. Чунончи, ҳайдовчи В. илгари ҳам автомобилни бошқариш ҳуқуқидан маҳрум этилган бўлишига қарамасдан Тошкент область, Калинин районидаги маиший хўжалик буюмлари фабрикаси маъмуриятининг рухсатисиз, йўл варақасига эга бўлмасдан маст ҳолда машина бошқаради ва йўлда кетаётган йўловчини босиб кетади. Бундай ҳодисалар кўпинча баъзи ташкилотларнинг маъмурияти ўз қўл остларидаги машиналарни етарли назорат қилмаслиги ва ёш ҳайдовчилар билан тарбиявий ишлар олиб бормаслиги оқибатидир.

Ичкиликбозлик ишлаб чиқаришга катта зарар келтириш билан бирга меҳнат интизомини бузишга, прогулчиликка, авария ва ўлим билан туговчи бахтсиз ҳодисаларга олиб келади. Йўл транспорти ҳаракатида содир бўлаётган жиноят сабабларидан бири — ичкиликка рўжу қўйиш билан боғлиқдир. Бу шуни кўрсатадики, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Алкоголликка ва ичкиликбозликка қарши курашни кучайтириш тадбирлари тўғрисида»ги 1972 йил 29 июнь қарори баъзи транспорт хўжаликларида бажарилмаётир. Масалан, 1974 йилда Тошкент халқ судида кўрилган йўл-транспорти жиноятларининг учдан бир қисми маст ҳолда содир бўлган жиноятлардир. «Узспецводмеханизация» трестига қарашли хўжалик ҳисоби участкасининг ҳайдовчиси Н. транспорт воситасини иш вақтида бир неча бор маст ҳолда бошқаргани учун давлат автоинспекцияси томонидан жиноий жавобгарликка тортилди.

Йўл-транспорти ҳаракатидаги кўнгилсиз воқеаларнинг маълум қисмига линияга чиққан транспорт воситаларининг техник бузуқлиги ҳам сабаб бўлмоқда. Тошкент шаҳар Собир Раҳимов район ижроия комитети ободонлаштириш бошқармасига қарашли ГАЗ-93 машинасининг ҳайдовчиси Н, 1974 йил автомобиль тормозининг бузуқлиги туфайли бирданига уч йўловчини уриб кетди ва жабрланувчиларга ёрдам кўрсатиш ўрнига воқеа содир бўлган жойдан қочиб яширинишга уринди.

Иш ва дам олиш режимининг бузилиши ҳам транспорт ишида хунук воқеаларга олиб келади. Меҳнат режимига риоя қилмай, вақтида дам олмасдан рулга ўтирган ҳайдовчи ҳушёрлигини йўқотади, уйқу босади ва қаттиқ толиқади. Йўл ҳаракати қоидасига кўра ҳайдовчи бетоб ёки толиққан бўлиб хавф-хатар туғдирса, транспортни бошқаришга рухсат этилмайди. Бироқ, баъзи транспорт хўжаликлари ва корхоналари раҳбарлари ҳамон меҳнат қонунларини бузиб, бахтсиз ҳодисалар туғдирувчи ҳол — ишдан кейин қолиб ишлаш сингари ҳолларга рухсат бермоқдалар.

Ўзбекистон ССР меҳнат қонунлари кодексида ишчи-хизматчиларнинг иш вақти давоми ўзининг қатъий нормаларига эга. Корхона, ташкилот ва муассасаларнинг раҳбарлари, касаба союзлари комитетлари меҳнат қонунлари нормаларининг бузилишига сира йўл қўймасликлари лозим.

Автомобиль хўжаликларининг маъмурияти, давлат автоинспекцияси органлари, ҳамма турдаги транспорт ҳайдовчилари, йўловчилар ва барча гражданлар ҳаракат хавфсизлигини бузувчиларга қарши қаттиқ кураш олиб боришлари лозим.

Б. ОЛИМЖОНОВ,
Юридик фанлар кандидати.

Фотолавҳалар

Республикамиз далалари-ю боғларига об-ҳаёт таратаётган Сирдарё соҳили бу йил ҳар қачонгидан ҳам гавжум бўлмоқда. Муздек сув сеҳрини яхши билганлар дам олиш кунлари чодирлар тикиб олишган. Балиқ ови ишқибозларига эса сокин ва овлоқроқ жой бўлса бас. Айниқса, оқшом қўниб оромбахш шабада эсганда ҳар иккала соҳилда қўшиқ ва лапарлар таралиб қолади. Суратда: бир гуруҳ ёшлар кун бўйи қилинган меҳнатдан кейин сув бўйида ҳордиқ чиқаришяпти.

Ҳ. Ҳайдаров фотоси, (ЎзТАГ).

ТАБИАТ ВА ИНСОН

ҲАР НАРСАГА ҚИЗИҚУВЧИ ТОВУСЛАР

«Узсельхозтехника» Бухоро район бирлашмасининг ремонт устахонасидаги механиклар, слесарлар, токарлар бўш вақтларида ҳайвонот боғи ходимларига айланмоқдалар.

...Бу воқеа бундан уч йил илгари бошланган эди. Эрталаб устахона ёнида жароҳатланган, ҳолдан тойган жайрон учраб қолди. Ишчилар жониворнинг ярасини боғлаб, унга сут ичирдилар. Дармондан кетиб қолган жониворни яхшилаб парвариш қилиб туришди. Саҳро гўзали тез орада тузалиб, одамларга ўрганиб қолди. Жонивор одамларнинг қўлидан емишларни жон деб оладиган бўлиб қолди.

Орадан анча вақт ўтгандан кейин ёш урғочи жайронни ремонтчиларга совға қилиб беришди. Эндиликда устахонанинг «ҳайвонот боғида» ана шундай чиройли жониворлардан саккизтаси боқиляпти.

Уй қуёнлари, тошбақалар ҳам бор. Ишчилар устахонанинг атрофини боғ қилишди, салқин сояларда товуслар ҳам мағрур қадам ташлаб юришибди. Бу паррандалар ҳар нарсага қизиқувчан чиқиб қолди: жониворлар хиёбонни кўпинча тарк этиб, устахонага кираверишдаги эшикда турганича ремонтчиларнинг ишини қизиқиш билан кузатиб туради.

(ЎзТАГ).

спорт

СУВ ТЎПИ. Польшанинг Хожув шаҳрида ўтказилган социалистик мамлакатлар командаларининг анъанавий «Дўстлик» турнири совет ветерполчилари ғалабаси билан тугади. Куба (8:5), Польша (6:4), Чехословакия (6:5), Болгария (13:7), Румыния (7:2) ва Венгрия (7:4) спортчиларини мағлубиятга учратиб, асосий соврини олган командамиз составида тошкентлик Э. Шагаев ҳам бор эди.

ФУТБОЛ. «А» класс иккинчи лигаси командалари ўртасидаги мамлакат биринчилигида навбатдаги тур ўйинлари ўтказилди. Фарғонада маҳаллий «Нефтяник» билан «Труд» (Жиззах) командалари учрашувида ҳисоб дуранг (2:2) бўлди. «Хонқа» футболчилари Ереванда физкультура институти командаси билан куч синашдилар. Ўйинда дарвозаларнинг даҳлсиз қолиши ҳар иккала командага биттадан очко келтирди. «Автомобилист» (Термиз) — «Пахтачи» (Гулистон) учрашувида 4:1, «Ширак» (Ленинакан) — билан «Янгиер» командалари мусобақасида эса 2:1 ҳисоблари қайд этилди.

САМБО. Спортнинг бу турида республикамиз полвонлари Иттифоқда олдинги ўринларни эгаллаши одат тусига кириб бормоқда. Олтинчи спартакиадада ҳам икки самбочимизнинг (С. Қурбонов билан Б. Оқилов) чемпион бўлгани бежиз эмас. Яқинда Брянскда 18-19 ёшли самбочилар ўртасида мамлакат биринчилиги ўтказилди. Тошкентлик динамочи Турсун Бадалов 90 кг.гача вазн тоифасидаги полвонлар билан жуда яхши беллашиб, биринчилик олтин медалини олишга муваффақ бўлди.

Ҳар тўғрида

БЕНЗИНСИЗ... МАШИНА

Ихтирочилар янги автомобиль лойиҳасини яратиш устида сўнгги йилларда кўп изланишмоқда. Улар янги машинани бензин билан эмас, электр батареяларидан қувват олиб юргазишни таклиф қилмоқдалар.

Франс Пресс агентлиги мухбирининг хабар қилишича, Англияда электроавтомобиль яратилиб, сотувга чиқарилган. Икки ўринли бу автомашинанинг тезлиги соатига 90 километрга етади. Машина 8 батареядан қувват олади. Бундай батареяни оддий электр тармоғи орқали «қувватга» киритиш мумкин.

АЖОЙИБ САРТАРОШХОНА

Париж кўчаларидан бирида ажойиб сартарошхона мавжуд. У икки залдан иборат. Биринчи залга соч-соқол олдираётган пайтда гаплашишни севадиган мижозлар киради. Иккинчисига эса, камгаплар йиғилишади.

«Сергап мижозлар» залида тўрт катта хона бўлиб, улар «Спорт», «Умумий гаплар», «Оилавий низолар хусусида» ва «Савдо-сотиқ янгиликлари» номи билан юритилади.

МЎЪЖАЗ ДЕЛЬФИН

Швейцариядаги Рапперсвиль шаҳри зоология паркида делфин дунёга келди. Унинг узунлиги 1 метр бўлиб, оғирлиги 20 килограмм. Тутқинлик шароитида делфинларнинг туғилиши камдан-кам учрайдиган ҳодисадир.

ЕР ОСТИ МУЗЕЙЛАРИ

Италия полицияси мамлакатнинг шимолидаги хусусий мулк эгаларига қарашли уйлардан антик санъатга хос бўлган 3 мингдан зиёд асарни топиб олди. Мутахассисларнинг баҳо беришларича, бу ноёб санъат асарларининг таннархи 5 миллиард лир (тахминан 8 миллион доллар)га тенг.

Хабарларга кўра, айрим уйлар чинакам музейни эслатади. Милан шаҳрида унга узоқда бўлмаган биргина вилладан 2830 ваза, чинни идишлар, турли ҳайкалчалар ва бошқа санъат асарлари топилган. Айрим буюмларни эса, асримизгача бўлган VI асрда яратилган деб тахмин қилинмоқда.

Италияда бундай яширин бойликларнинг топилиши мамлакатнинг марказий ва жанубий қисмида айрим кишилар томонидан ўзларича археологик қазилмалар ўтказаётганликлари туфайли бўлса керак, деган тахминлар бор.

СОҒЛИК

Соғлиқ, соғлиқ,
Бебаҳо соғлиқ,
Энг серқирра олмоссан порлоқ!
Қаддинг жўшқин,
Кучинг океан,
Имконинг бор кўкдай сўнгсиз, боқ.
Сенинг билан;
Қўриқлар гулшан,
Чўлларга сен элтдинг дарёлар.
Сенинг билан;
Фазо ҳам кўркам...
Бахтли, сен-ла ким яшаса гар!
...Тутайин деб,
Тинимсиз қувдим, —
Ҳормай қувдим, — эртаю ва кеч.
Сен ажиб боғ,
Сен сув, сен осмон!!!
Ахир тутдим... Ажралмасман ҳеч!

Тўлқин РАЖАБИЙ.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, ТОШКЕНТ, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР
Коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Эълонлар — 338142.
Р. 01676 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 184.